

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22-40
za pol leta " " 11-20
za četrt leta " " 5-60
za en mesec " " 1-90

Za pošlj, na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENE

Inserati:
Enostop. petivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upraviništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 14 strani.

„Nemci in klerikalci“.

»Na tem ni nič, ali je res, ali ne, samo povedati se mora narodu.« Tako stališče zastopa časnikar v Cankarjevem »Za narodov blagor« in pri »Narodu« se ravna po njem. Ali so Nemci zvezani, ali dogovorjeni s S. L. S. s kako pogodbo, ali kakorkoli, na tem ni nič, samo pisati se mora o tem. In piše se, na dolgo in široko, od vseh strani. Za dokaz je tudi preskrbljeno: Nemci so glasovali za dr. Šusteršiča, — deželnega odbornika iz cele zbornice. Dobro! Za Jakliča so oddali prazne listke, torej se je zveza tekom petih minut pretrgala, ali ka-li.

Svoje stališče smo že tolikrat pojasnili, da se nam ne zdi vredno izgubljati mnogo besedi. Kdor hoče na vsak način verjeti na politiške strahove in vraže, naj verjame. Mi nismo kompetentni v red spravljati liberalne močgane; to naj gospodje nasprotniki opravijo lepo med seboj. Pač pa se nam zdi potrebno, da konstatiramo nekaj dejstev, ki so tako izpričana, da se o njihovi resničnosti vsak lahko uveri. Ob teh dejstvih naj meri očišek »nemško-klerikalne« zveze, kdor je za tako delo sposoben. Kdor pa ne more drugzega, nego prežvekovati, kar mu narekava »Narod«, naj lepo ostane, kjer je. Na dnevni red dela preko njega!

1. Načelnik S. L. S. je javno pri zapnem shodu proglasil, da ni nobene zveze med Nemci in našo stranko. Ravno to je stalo v oficialnem glasilu nemške nacionalne stranke.

2. Klub naših deželnozborskih poslancev je soglasno sklenil, da se naša kandidata iz vse zbornice (dr. Šusteršič in namestnik Jaklič) naznanita obema drugima kluboma; izrečno je pa tudi pristavil, da se ne sme storiti noben korak, ki bi pomenjal kako pogajanje, ali prošnjo, naj se naša kandidata volita. Naši poslanci so mirno čakali izida, naj pride karkoli, saj so vedeli, da je sedanje razmerje strank samo provizorno, začasno.

3. Načela za volilno preosnovo so v glavnih potezih že sprejele vse tri stranke. Vse tri stranke so s tem že tudi sprejele dejstvo, da dobi S. L. S. absolutno večino v deželnem zboru. Vse tri stranke so pa tudi prepričane, da se volivna

preosnova posreči že junija, in da bodo še letos nadomestne volitve. Naj blagovoli ljubi bravec dobrohotno najti kak vzrok, ki bi S. L. S. vodil do tega, da bi zavoljo enega deželnozborskega mandata za nekaj mesecev sklepala kake zveze z Nemci. Edini vzrok, ki bi tu prišel v poštev, bi bila brezmejna neumnost. Kdor pa še danes trdi, da je vodstvo S. L. S. tako zabito, naj se da našopati.

Preostaja še eno vprašanje »Narodovega« čitatelja: Zakaj so torej Nemci volili dr. Šusteršiča? Tudi na to slove naš enostavni odgovor: Pojdi jih vprašati! Zelim ti obilo uspehov pri ti ekspediciji, da se po ti poti že enkrat končno reši to vlevažno vprašanje. Do tedaj pa: pozdravljen!

Šolsko leto 1908—09.

Naši poslanci so nam priborili pravico, da smemo prihodnje šolsko leto 1908/09 na naših slovenskih gimnazijah v kranjski deželi poučevati začetni tudi v višjih razredih v nekaterih predmetih v slovenskem jeziku. Ti predmeti so veronauk, latinščina, grščina, naravoznanstvo in slovenščina, ostali predmeti, t. j. matematika, zgodovina, nemščina in v 7. in 8. razredu propajdevtika pa se bodo učili kakor dozdaj v nemškem učnem jeziku; zadnje zaradi tega, da se naša mladina ne le nauči, ampak do dobrega navadi govoriti tudi v nemškem jeziku. V isti namen je določeno tudi za nemški jezik po več ur na teden, kakor jih je bilo dozdaj. Tako, menim, je dogovorjeno in ustanovljeno od strani slavnega ministrstva in naših poslancev; če pa ni tako, prosim, naj častiti poslanci popravijo izrečeno trditev.

Da je ta stvar resnoba in istinita in se zares ima rečeni pouk začetni prihodnje šolsko leto, za to nam priča dejstvo, da so se iz I. državne gimnazije vse izločile nemške vzporednice; prestavile so se namreč v začetku drugega tečaja letošnjega šolskega leta v Beethovenovo ulico v Waldherrjevo hišo, imajo svojega posebnega voditelja in svoje posebne učitelje. Nadalje je prišel vže na ravnatelj slovenskih gimnazij nalog, da imajo poročati, kako se naj v bodoče vrši omenjeni slovenski pouk, kakšni so pomočki, kake so ovire in v koliki meri se lahko uči kmalu v prihodnjem šolskem letu. Tedaj v resnici se

ima začetni prihodnje šolsko leto slovenski pouk v omenjenih predmetih tudi v višjih razredih.

Nastane torej vprašanje, kako se hoče začetni ta pouk, ali se ne bode začel, ako nimamo potrebnih knjig. Na to vprašanje naj tu odgovorimo, pričakujemo pa tudi od merodajnih krogov, da se pečajo s tem vprašanjem in se ga lotijo ob pravem času. Navdušenje mladine in učiteljev lahko premaga vse težkoče, malomarnost in birokratska nenaklonjenost pa lahko celo stvar zavleče za kakih pet in še več let, predno pride v tek.

Slovenski pouk se lahko začne prihodnje leto v 5. razredu v latinščini: slovnice so se itak učili iz slovenske knjige, učenci pridejo tako le v dobiček, ni jim treba kupovati nove knjige nemško pisane, ni jim treba priučevati se v nemško knjigo, v nemško besedilo, v nemška pravila kakor dozdaj, imajo za naprej, kar so imeli in se naučili v zadnjih štirih letih. Livija in Ovidija bodo ložje prestavljali v slovenski jezik, katerega govorijo od mladih nog, nego v nemški jezik, katerega se šele učijo. Vse one težave prenehajo, katere so vladale dozdaj, da so se učenci mučili z latinskim tekstom in z nemško besedo — z dvojno težavo; dodajmo še, da so v 3. in 4. razredu prestavljali v slovenski jezik, prememba prestave v nemški jezik je bila dozdaj potrojena težava — in vse te težave pri Liviju, ki je z raztegnjenimi periodami in nenavadnim slogom sam na sebi vže izmed najtežjih avktorjev.

Če kdo ugovarja in reče, da nimamo slovarja, odgovorimo mu, da imamo učitelja, ki bo pomagal v primerno preparacijo; za silo bo služil Rožek, ali nemški slovar, potrebni dodatki se bodo narekovali ali pa se pripravijo za one partije iz Livija in Ovidija, ki se imajo čitati, tiskane slovenske preparacije, kakor so uvedene nemške v nemških šolah. Da začetek ni brez težav, umeje se samo od sebe, toda večje je olajšanje in kjer bi nedostajalo pomočkov, bode dostavila v obilni meri dobra volja in navdušenost mladine in učiteljev, ker se veselijo, da se jim je izvršilo njih dolgotrajno hrepenenje po pouku v materinščini.

Tako latinščina. Kako pa grščina? — Tudi grščina naj se začne poučevati vže

prihodnje šolsko leto s slovenskim učnim jezikom v 5. razredu. Vzroki so isti, ki veljajo za latinščino. One neudobnosti, ki so bile dozdaj v 5. razredu za latinščino: prememba slovnice, prememba prestave, ki niso ovirale, da se ne bi preskočilo iz slovenskega pouka v 4. v nemški pouk v 5. razredu, bodo sicer tudi za grščino prvo leto, toda te neudobnosti bodo dosti manjše, veliko večje pa so ugodnosti. Prestave bodo v materinski jezik, ki ga učenci govorijo, dočim se nemškega šele učijo; velika ugodnost pa je tudi bližje prilagojenost slovenskega in grškega jezika, ki je znano vsakemu učitelju. Kdo nima v mislih slovenski in grški dual, grški aorist in slovenski perfektivni glagol, slično stopnjevanje vokalov pri besedotvoritvi, istotako konsonantov pri sorodnih korenih in besedah itd. Vse to pride učenju v prid pri učenju s slovenskim učnim jezikom. Pomočki bodo slični, kakor pri latinščini. Učenci bodo imeli v rokah za Ksenofonta Schenkeljevo chrestomatijo in si bodo sprva pomagali z nemškim slovarjem, ki je chrestomatiji zadaj pridejan, učitelj pa jim bode v pomoč pri preparaciji. Ravno tako pri Homerju. Če ne že prvo leto, lahko pa bodo vsaj drugo leto že tiskane enake preparacije, ki so navadne na nemških gimnazijah ter nadomestujejo slovar.

Tako tedaj naj se uči v 5. razredu tudi grščina vže prihodnje šolsko leto s slovenskim učnim jezikom. Samo od sebe pa se umeje, da se ima grščina prihodnje šolsko leto ne le v 3. ampak tudi v 4. razredu učiti s slovenskim učnim jezikom. Take premembe so malenkostne in potrebne. Ko so se leta 1860. iz Ogrskega in Hrvaškega premestili nemški profesorji ter na njih mesto postavili domači učitelji, sprva tudi ni bilo pripravnih knjig, učili pa so v domačem jeziku brez knjig ali vsaj pripravnih knjig, učenci so imeli v višjih razredih še nemške knjige v rokah, sicer pa je pomagalo narekovanje. Tako je bilo tudi leta 1850., ko se je uvajal novi učni načrt. Pisec teh vrstic si je še kupil staro grško slovnico, ki je takrat bila spisana v latinskem jeziku — rabil pa je potem že Curtius-a, novo knjigo. Za prirodoopisje nismo imeli nobene priprave knjige, ampak nemško čitanko, iz katere smo se učili na pamet prirodoopisne sestavke; razlage na predmetih takrat ni bilo, taka razlaga bi morda tudi takratnega profesorja filologa bila spravila v zadrego.

LISTEK.

Pripovedka o čebeli

Perzijska legenda.

Bog je bil zemlji dal prediven dan. Srečni v zlatem solncu so tički veselo zletavali po zraku, in krasne, pestre cvetlice so odpirale svoje čaše in napajale vzduh z nadzemeljskim vonjem. Vsa živa bitja so takorekoč prepevala Stvarniku slavospev, ker je obdaroval zemljo s solncem, delom in srečo. Marljivo je letala čebela od cvetke do cvetke. Bistroumno je pogrezala svoj ostril rilček v cvetne čaše, jim izvabljala sladki med ter si ž njim polnila telesce.

»Dobro srečo!« zakliče glas za njo. Čebela za hip preneha z delom, se obrne in zapazi poleg ulnjaka osla. Prijazno mu zabrenči v odgovor:

»Lepa hvala!«
»Kaj delaš?« jo vpraša osel.
»Delam med,« mu odgovori.
»Med? Kaj je to?«

»Pojdi bližje, pa zveš. Pomoli jezik, dam ti malo pokusiti.«

Osel je zazijal, čebela se mu vsede na jezik, spusti nanj trohico sladkega, dišavečega medu in zleti v panj. Osel zado-

voljno pokima in pogoltne med. Zdi se mu, da je našel nov oblizek.

»Čuješ, čebelica, s česa pa delaš med?« je vprašal.

Čebela se začudi, da osel niti tega ne ve, odkod je med, vendar mu drage volje začne razlagati, pokazavši s kosmatimi tipalnicami po neskončni naravi:

»Oziro se, osle, in kamor pogledaš, se blišči milijoni cvetlic in tisočih dreves dvigajo vrhove v sinje nebo. Z neba padajo nanje žarki božanskega solnca, ki vse z življenjem napoji in razvije brstje in kali v cvetovje. Poleg mičnih cvetlic in lekovitih rastlin rastejo tudi škodljive. Solnce namreč sije dobrim in zlim.«

»Kaj meni vse to mar!« zariga osel in pogleda topo po široki ravnini. »Ali ni vse eno, kakšna trava na polju raste? Jaz se vsak dan do sitega napasem, pa mi nič ne škodi. Od tebe bi rad zvedel kaj glede medu!«

»Saj boš, osle,« zabrenči čebela. »Iz tega-le cvetja, ki kakor bogata preproga pokriva zemljo, srkam med, iz najboljših cvetlic, iz vseh, ki mi nudijo le kapljico sladke tekočine za snov, ki jo nabiram v sebi.«

Tako razlaganje se je zdelo oslu neznanstvo neumno. Ves razžaljen osorno zavpije:

»Nisem mislil, da mi na prijazen pozdrav odgovoriš z lažjo! Menda me imaš

za takega osla, da ne znam razločiti laži od resnice?«

»Ali sem morda lagala?« se zavzame čebela.

»Seveda lažeš! Kar si mi rekla, je gola neumnost! Si pač pozabila, da tudi jaz pojem dan za dnevom cele snope trave in zelišč. In se je li pri meni kdaj naredil med?«

»Zastopi vendar, osle! Jaz izbiram le najzlahtnejše rastline, cvet soka, esenco cvetlic, niti kapljice grenkobe ne!«

»Tudi to je laž,« odgovori osel nevoljno, »navadna laž z besedami! Če jaz vsak dan požrem toliko trave in cvetlic, pride vendar tudi v moj želodec tisti cvet soka, tista esenca. Zakaj se pa meni ne izpremeni v med, ha?«

»Ti pa tudi ješ, ne da bi izbiral,« odgovori čebela.

Osel jo togotno prekine, rekoč:

»Ne boš me imela za osla! To je zahvala za dobre želje, za prijazni pozdrav! Zdaj mi hočeš zmešati glavo. Tega ne trpim! Hajd z menoj k sodniku, da dobiš plačo za svoje laži!«

Osel in čebela sta se podala na sodišče. Tu so si gozdne živali bile ravnokar izbrale modrega velbloda, da jim sodi.

»Prosim te, velblod, bodi pravičen, kaznuj jo, kakor zasluži,« prične osel.

»Davi se sprehajam po polju, srečam čebelo, jo pozdravim: Dobro srečo, kaj de-

laš? — Med, mi odgovori. Da mi pokusiti svoj proizvod. Okusen je bil in lepo je dišal. Tudi jaz bi rad kaj takega proizvajal, pa jo prosim, da mi odkrije svojo skrivnost. Namesto tega mi nabaše glavo z lažmi, češ, da srka sladki sok iz cvetja! Velblod, ti si učen sodnik; tebi je znano, da jaz uničim dan za dnevom cele kupe cvetlic, dobrih in slabih, z esenco in brez esence. Ali si pa že slišal, da sem kdaj napravil med? Morda pa je od tebe že kdaj prišlo kaj sladkega? Saj tudi ti živiš od rastlin vsake vrste.«

Velblod misli in premišlja; zaman!

»Da ne obsodim nobenega po krivem,« pravi sodnik, »bi vama svetoval, da gresta k živalim, ki so učenejšee od mene. Res je sicer, da jem zelišča; časih so tudi sladkega okusa, — vendar še pri meni ni prišlo nikdar nič sladkega na dan.«

V težkih dvomih maje velblod z glavo, ko odhaja. Trmasti osel pa pozove čebelo:

»Hajd z mano k levu! On je naš kralj; on mora vedeti vse!«

Naznanila sta levu po nekom iz nje-govega obližja, za kaj se gre. Lev pa je imel baš nujnih opravkov; zato je zapovedal, naj zbor najmodrejših živali pretrese vprašanje.

Otvorijo razpravo. Osel razloži tožbeni zahtevek. Povabi se čebelo, da poda svojo izjavo. Toženka se trudi, da bi se

Vse to kaže, da imajo prehodi povsod svoje težave, te so pa vsako leto manjše in minejo s časom docela. Ne gre pa, da bi n. pr. četrtošolci skoz pet let zgubili izrečeno pravico do materinskega pouka v grščini, ker so se v 3. razredu začeli učiti iz nemške knjige. Zato naj se grščina uči prihodnje šolsko leto v 3., 4. in 5. razredu s slovenskim učnim jezikom. Ravno isto velja za prirodopisje v 5. in 6. razredu. Dokler ni pripravne knjige, bode podstava dosedanja nemška knjiga, saj terminologija ostane itak oboja, sicer pa menda začasno zadostuje tudi Paulin-ova botanika, Erjavčeva somatologija, dotiskana pa bode morda še ob pravem času Polančeva mineralogija.

V ostalem pa se naj izvede v vseh razredih ukaz, ki ga je ob svojem času izdalo ministrstvo glede pouka v veronauku in v klasičnih jezikih. Ta ukaz z dne 8. oktobra 1871 št. 10456 se glasi v originalu doslovno tako: »Was den Religionsunterricht anbelangt, so waltet kein Anstand ob, dass derselbe, soweit die Bedingungen dazu vorhanden sind, schon jetzt auch in den oberen Klassen in der Muttersprache der Schüler erteilt werde. Desgleichen waltet kein Anstand ob, dass in den oberen Klassen bei der Übersetzung aus der klassischen, beziehungsweise aus der modernen romanischen Sprache sowohl die deutsche als die slovenische Sprache je nach der Befähigung der Schüler angewendet werde.«

Rešimo mladino!

»Krščansko-demokratiško, to je naše geslo! Nikoli naj nam ne bo le prazna beseda.«

«Mladost» št. 1., letnik I.)

Naša slovenska mladina ima zdaj svoj list »Mladost«. Zamašena je znatna vrzel v našem slovenskem časopisju.

Slovenski svobodomiselnici, in naj že nosijo liberalno ali pa socialno-demokratsko obleko, napenjajo že leta »sem vse svoje sile in moči, da vlove v svoje mreže slovensko mladino. Ni izostal na naši strani odpor. Imamo že lepo našo organizacijo, namenjeno mladini! Popolna sicer še ni, upamo pa, da še postane. Marijanske kongregacije, izobraževalna društva s svojimi telovadnimi odseki za mladeniče, se morajo ustanoviti in krepko delovati v vsaki naši fari. Kdor tega ne razume in ne dela na to z vsemi svojimi silami in močmi, ne spada v naš čas, ker ga ne razume.

Poleg splošnih ljudskih vzgojevalnih namenov ima naša organizacija še poseben namen, da skrbi za mladino. Slovenski mladenič mora biti izobražen. V naših časih mora biti poučen, da brani proti nasprotniku naša načela. To pa le more, če je dobro podkovan in ve, kaj da nasprotnik namerava.

Ne bila bi naša mladeniška organizacija popolna, ko bi skrbela zgolj za to, da vzgoji učene člane. Mladina je vesela. Rada poraja in se zabava. Organizacija mora nuditi mladeniču tudi zabavo, pošteno seveda.

Telovadba skrbi za zdrav, gibčen, krepak naš naraščaj.

Ko bom imeli vsaj v vsaki duhovni naši slovenski domovini izvedeno krepko organizacijo našega mladeniča, nas ne bo strah svobodomiselncev, naj se že imenujejo tako ali tako. Imeli pa bomo tudi razborite, vztrajne, prožne in nevstrašne boritelje za sveto našo stvar.

Da se pospeši organizacija naše mladine, za to bo skrbela najmlajša hčerka poštenega slovenskega časopisja »Mladost«, ki je pravkar zagledala v lepi spomladi beli dan.

Vzemi jo v roko. Predno jo čitaš, se ti že prikupe! Lepa moderna glava! Slika ti kaže, kako vzbuja »Veda« slovenskega mladeniča na »Delo«. Glavo je narisal slovenski umetnik, znani dalmatinski slikar gospod Rašica. Dela mu vso čast.

Iznenadi nas bogata in raznovrstna vsebina. Uvodnik »Mladost« ti pove, kaj hoče »Mladost«. Obstoječe sile v naših mladeniških organizacijah združiti in jim biti zvesto glasilo. Kaj hoče doseči »Mladost«? Odgovori ti: »Krščansko demokratiško, to je naše geslo! Nikoli naj nam ne bo le prazna beseda!«

Čimdalje čitaš prvo številko »Mladosti«, timbolj te zadovolji in vedno bolj se je veselíš.

»Svobodna misel!« Kako duhovit članek. Učen je. A tako priprosto in poljudno pisan. Nedosegljiva je ironija v njem. Tale stavek: »Kdor lahko misli, da je $2 \times 2 = 5$ in je prepričan o tem, kar misli, ta je lahko svobodomislec, a — brez zamere — pravomislec ni in v glavi mu ni vse, kakor bi moralo biti...«

Naši vrli telovadci so se kaj vrlo zavzeli za »Mladost«. Kar okupirali so jo. Kaj da hočejo krepki naši fantje, nam pove brat načelnik, Albert Jeločnik, v svojem članku: »Vzgoja značajev v telovadnici«. Naši dobi očitajo precej po pravici, da nima kdosi gavedi koliko značajev. Vojsko neznačajnosti napoveduje pisatelj. Vzgojiti hoče mladeniče krepke po telesu, zdrave po duhu in trdne v volji. Značaj bodi zgojen v ponižnosti, pokorščini in v verskem duhu!

Naši telovadci objavljajo v »Mladosti« spored svojih prostih vaj za letošnje javne nastope in objavljajo poročilo o seji »Zveze telovadnih odsekov« v Trzinu.

Telovadni odseki v Št. Rupertu, Celju, Cerknem na Goriškem, Metliki, Devici Mariji v Polju in v Škofji Loki poročajo, kako so poslovali in telovadili.

Krepko so načrtane dolžnosti naše, osobito mlajše inteligence v članku »Izobraženci med ljudstvom«. Podpišemo vsak stavek, vsako besedo, ker nam je: »Resnica nad vse!«

Naš slovenski dijak je tudi vesel »Mladosti«. Dopisi »Iz Ljubljane«, »Iz Celja« in »Iz Novega mesta« nam to dokazujejo.

To niso dopisi, ki se pečajo mogoče s kakimi otročarijami. Ne. Dokazujejo nam, da dopisniki ostro opazujejo in dostojno, a krepko opišejo, kar vidijo. Dopisi segajo v dejansko življenje!

»Mladost« je moderna. Zato ni prezrla »Boja alkohola«. Njeni dopisniki se z zgledi iz vsakdanjega življenja vojskujejo s sovražnikom alkoholom.

Polemika »Mladosti« je popolnoma moderna. »Mladost« je zbrala zmote, ki jih širi slovensko svobodomiselnost časopisje. Ovrže jih, ne da bi navajala nasprotno liste. Posnemanja vredno!

Taka je »Mladost«! Zdej jo poznate. Raznolična je, poljudna in mikavna. Pozna se ji, da jo ureja izvežban častnikar. Hib nismo opazili.

Naša slovenska mladina se »Mladosti« gotovo oprime, o tem niti ne dvomimo. A potrebna je sploh vsakomur, ki se zanima za pereča dnevna vprašanja naše dobe. Pisana je pred vsem za mladino, a neobhodno je potrebno, da se seznani z njo, jo naroči in širi vsak naš somišljenik, vsaka naša somišljenica!

* * *

»Mladost.« Urednik F. Terseglav. Izdaja: 1. in 3. soboto vsakega meseca na osmih straneh, stane za celo leto zgolj dve kroni, ki jih lahko vsak zmagal Naj bi ne bilo nobene slovenske rodbine, ki bi ne bila naročena na »Mladost«.

Denarni trg.

Obrestna mera na svetovnem denarnem trgu vedno pada. Angleška je znižala obrestno mero na 3% ter razpolaga z velikimi množinami zlata. To seveda še ni dokaz blagostanja, ampak za tem bogastvom tiči velika revščina. Velika zaloga denarja kaže, da industrija in trgovina ne zahtevata denarja. Kupčija in industrija, posebno tekstilna, spita, konzum in eksport je padel, zaloge blaga so znatne, a kupca ni. Neugodna konjunktura, nezadosten zaslužek vplivata neugodno na zaupanje in se kredit krči. Mnoga podjetja, ki bi rabila denar, ga ne dobe niti za visoke obresti, ker se jim ne zaupa; druga podjetja pa, ki bi ga dobila poceni, pa ga ne zahtevajo, ker nimajo dela.

Na nemškem denarnem trgu še vlada vedno napetost in druginja.

Nemška industrija je znatno padla, kar nam spričuje najbolje znižanje cene za železo in premog. Tudi v nemški industriji je vladal prevelik optimizem, potreba kredita je daleč presegala razpoložljiva sredstva in zategadel si Nemčija ne more tako hitro oddahniti in je vpliv svetovne krize trajnejši. Vrh tega je nemška organizacija plačilnega prometa slaba. Nemci so preveč domišljavi, imajo preveliko mnenje o svoji »Aldeutschland«, ter so prezirali pridobitve drugih držav. Svoj čas so se smejali Avstriji zaradi njene papirnatne vrednosti. Ali Avstrija je z njo dobro izhajala, solidno gospodarila, zato ji pa zadnja kriza ni veliko škodovala in je pri nas vladal mir, ko je okoli nas grmelo. Avstrijski plačilni aparat je jako gibčen, in Nemci so zadnji čas prišli do spoznanja, da se da tudi pri papirnatih Avstrijcih kaj naučiti, ter so začeli študirati naše naprave. Posebno jim imponira poštno-hranilnični kliring ter poskušajo tudi na Nemškem uvesti ta način. Ali začeli so preveč fiskalčno.

Ogrom se jako cede sline po samostojni notni banki, vendar jim je to vprašanje tako kakor mački skleda vroče kaše. Nikakor si ne upajo priti do končne odločitve, ampak napravili so sedaj velik ovinek, preložili končno razpravo na jesen, medtem, ko so imeli dolge govore že sedaj.

Ogrom ne moremo odrekati zmožnosti za ustanovitev samostojne notne banke in bi že dobili potrebno glavnico, kajti vključ jezenskim dogodkom ne smemo podcenjevati finančne moči Ogrske in potem je banka s privilegijem, izdajati note, dober »kšeft«, ki posebno nese, ako se ima boriti banka z valovanjem vrednosti in ima tedaj visoko obrestno mero.

Ogri lahko ustanovijo svojo banko, tudi lahko dobe potrebno glavnico, ali vprašanje je, če bo samostojna ogrska banka zamogla pokriti potrebo kredita Ogrske in zdržati vrednost ogrskega denarja.

Dokler bo vladala na svetovnem trgu nizka obrestna mera, bo že šlo, ali v slabih časih in v slučaju kake svetovne krize ji bo pa trdo šlo. Ako bo takrat hotela vzdržati vrednost denarja, ne bo šlo brez visoke obrestne mere in znatnega skrčenja kredita.

V takih časih bodo morali plačevati precej višjo obrestno mero in ogrska ban-

ka ne bo mogla tako pokriti ogrske potrebe, kakor jo avstro-ogrška, ki razpolaga z avstrijskim kapitalom in ga vporablja na Ogrskem.

Zaljubljeni v samostojno ogrsko banko sicer trde, da avstro-ogrška banka premalo zalaga ogrski kredit, ali to ni istina, ker od vseh menic itd., ki jih eskomptira banka, je plačljivih na Ogrskem 60%.

V oktobru prejšnjega leta je imela banka avstrijskih menic za 350 milijonov, ogrskih pa za 510 milijonov, toraj je v najslabšem času dala na razpolgo Ogrski 510 milijonov kron. Ako bi imeli Ogri svojo banko, bi ta bila navezana le na finančno moč Ogrske. Avstrijska banka bi ne eskomptirala ogrskih menic, bi ne dala na razpolago avstrijskih milijonov. Kje bi ogrska banka dobila denar, da bi eskomptirala toliko menic in pokrila tolik kredit, je nereseno vprašanje.

Papirnatega denarja se sicer da veliko natiskati ali s tem glavnica še ni dolžna, pač pa trpi valuta in kredit. Tudi španska banka je svojčas izdala veliko not, zato pa so imele 20% agio.

Ako bo ogrska banka hotela vzdržati kredit, ne bo mogla pokriti vse potrebe kredita, denar bo precej dražji. To vedo Ogri jako dobro in zmernejši trgovski in finančni krogi svarijo ogrske pustolovce pred vsakim eksperimentom samostojne banke. Finančna moč je Avstriji in to Ogri sedaj dobro izkoriščajo, denar »des dummen Schwoben« jim kaj dobro prilega. Zato so pa hrabri le v besedah in od daleč, blizu jim pa upade vsa korajža. Prevzetnež brez denarja ne imponira.

Zgled Italijanske uprave.

Rim, 2. aprila 1908.

Blizu Angelskega gradu v Prati-predmestju je vlada zgradila velikansko pravosodno palačo. Palača je tako velika kot cerkev sv. Petra, ima 14 dvorišč in vzlic vsej monumentalnosti ni prav nič lepa, ampak napravi v resnici takšen vtis, kakor »predpotopni mastodont« (»C. d. L.«) O zgodovini te zgradbe je zdaj neki Renzo Rossi objavil interesantno monografijo (Voghera-Rim-1908.), iz katere posnemamo sledeče:

Za zgradbo je vlada razpisala med umetniki natečaj. Bilo je treba honorarjev in strokovnjakaškega razsodišča. Za vse to je vlada plačala 5,822.006 lir, torej več kot šestinka vsega proračuna! Gradijo pa poslopje tudi že celo večnost. Že pred šestimi leti bi morala stavba biti dograjena, pa še danes ni. Več trdk se je zakasnilo za 5 do 6 let, in vendar vlada ne postopa proti njim. Oglejmo si umetniške okraske! Nad glavno fasado bi se morala postaviti velika bronasta četverovprega. Izdelati jo ima znani kipar Ettore Ximenes, pa jo še do danes ni in sicer, ker zahteva umetnik zdaj 60.000 lir več, kot mu je v pogodbi zagotovljeno. Kolosalni kip postave pod triumfalnimi stopnicami v glavnem dvorišču tudi še ni čisto dovršen in sicer zato ne, ker jo je kipar Quantini izročil tako pozno, da so bile potrebne nove in komplicirane konstrukcije, da so jo sploh na projicirano mesto mogli postaviti, pa so pri tem »postavili« še zlomili desno roko. Sicer pa ima ves stavbeni načrt velike bistvene konstrukcijske hibe. Tako n. pr. so zadeli na velike težkoče pri dotoku pitne vode. Zgradba je tudi zelo nepraktična. Polno je strahovitih hodnikov, ki nič ne koristijo. Sobe so nerodno zvezane medseboj in tako velike, da se kuriti ne bodo dale. Nekaj posebnega je proračun. Najprej je bilo proračunano za stavbo 8 milijonov lir, pa so že samo »umetniki«, načrti in razsodniki

jasno izražala, toda sodniki jo gledajo debelo. Začno renčati in godrnjati: ne razumejo je. Nekaterim med njimi je bilo sicer »notorično«, da čebela ne je muh niti črvov, marveč da dobiva svoj živež na cvetlicah, a niso mogli verjeti njenim marnjam o cvetu soka; saj so sami tudi vživali rastline, medu pa delali niso. Uboga čebela je pojašnjevala, ponujala prisego, vse za stonj! Doseglo se je toliko, da se je častitljivi sodni dvor hudo sprl ter stresal jezo nanjo. Kričali so in se kregali, iskali paragrafov, po katerih bi jo obsodili. Toda do sklepa niso mogli priti in prepustili so koncem koncev sodbo levu.

V krogu zvestih oprod se je vladar živalstva vlegel na mehko trato. Drzno stopi dolgouh pred kralja. Čebelica se pohlevno vsede na stebelce v bližini. V tretjič razlaga osel natančno, obširno in temeljito, kako je čebelo srečal in kaj in kako je bilo z medom. Predlaga, naj se čebelo obsodi, ker mu prikriva skrivnost izdelovanja medu. Nato govori čebela. Trudi se, da bi čim jasnejše opisala svoj posel. Ko je končala, reče kralj:

»Dobro! Vse sem razumel in sedaj bom sodil... Hej, krvnik, snemi čebelo glavo!«

Ta ukaz je bil namenjen srditemu leopardu, ki se približa, z mečem opasan. Vsa prepadena se čebela zgrudi kralju pred noge ter ga mlo prosi, da ji pojasni, zakaj mora biti žrtev tako grozne sodbe. Kralj čemerno nagrbanči obrvi, upre oči grozé v čebelo, ki se pred njim zvija, ter reče strogo:

»Umreti moraš! Jaz sem te razumel. Prepričala si se pa, da te ni razumel osel, tudi modrijan velblod ne, niti ostale živali, tukaj zbrane. Da bi ti kar nezavedno srkala z rilčkom cvet soka iz milijonov cvetlic ter to snov pretvarjala v med, to presegajo njihovo obzorje! Nikdar se ti ne posreči, da bi to čudo razložila oslom, kajti, med nama naj ostane, osli so vsi skupaj! Če te pustim živo, se zverine nikoli ne pomire; nazadnje se znesejo še nad mano. Boljše je torej, da ti umreš, mi z osli pa ostanemo, in življenje pojde svojo staro pot naprej. Med in tvoja skrivnost pa bosta kmalu pozabljena... Krvnik, vrši službo!«

Leopard zavilni bridki meč in od trupla se strklja glava čebele, ki je samo to zakrivila, da je svoje žive dni delala duhteči, sladki med.

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespud redehter!

Zdej pa mamaverder spet enkat deželni zbor, al kokr praua pu dumače; lontak. Douh cajta sa je predl in predl in prou nč gvišnga ni blu, a uja kej vn spredl al nč.

Jest sm prou veseu, de je pršla enkat spet vornga u naša dežela in de maja zdej večina u deželnem zboru tak muže, ke se nisa navajen fretat, ampak delat iz zdrava pametja, h nuc ludstva in iz veselam sm

biu prpraulen, na prošna gespuda deželnga glavarija, de sm šu pumagat kanclije deželni udbornku luftat in pajčune umetat.

Ta nar bl sma se martral pr kancli atata Grazelita, ke je bla usa klučavnca zarjavena in se ni dala na nubena viža ud-klent, dokler ni pršou en šlosar, de je klučavnca dol uzeu. Ke sma tku srečn enkat urata udprl, nam je pa tak duh pu plesnob vn iz kanclije u nus udaru, de b hmal ukul pupadal in ud stropa sa vesele kar cele štrene pajčun, tku de sma mislel, de mama pred saba prou ta prava pustojnska jama, ke kapenki dol veseja.

Douh sma se martral predn sma ta kanclija u vornga spravl, nazadne sma ja pa le tku zgleštal, de u mou gespud dohtar Lampe vesele nad no, ke u zdej namest Grazelita v to kanclijo not pršou.

Ke sma bli enkat iz kanclija tku deleč fertig, de sma use pajčune in taka ruputija vn spravl, sma se spravl pa še na štrozak, ke s ga je soje cajte pustu ata Grazeli not u kanclija prnest. Ta štrozak je biu pa tku strašn ugulen in scefedran, de nam je kar znarazen padu, ke sma ga u roka prijel, de b ga vn transpurtiral, ke ga zdejšn udbornk, ke je namest atata Grazelita zvoten, na u nucu.

požrli 5 milijonov. Nato je vlada zahtevala od zbornice še 16 milijonov in zagotovila, da je to najvišja mera. Toda pozneje je morala proračun povišati zopet za 11 milijonov, zbornica je proračun pristigla, tako da bi vsa stavba stala 31 milijonov, mesto 37. Toda do današnjega dne, ko je komaj dovršena sirova zgradba, je potrošenih že 30 milijonov — za notranjo opravilo pa gotovo šlo še 5 do 6 mil.

Hudomušneži pravijo, da bi se na novi stavbi mesto projektiranega napisa »Iustitia regnorum fundamentum« — Pravica temelj državam — moral napraviti sledeči: »Misera contribuens plebs« — Ubogi davkoplačevalci!

O blažena osvobojena Italija!

HRVAŠKA.

Glasilo ogrske ljudske stranke o položaju.

»Alkotmany« prinaša iz Zagreba članek, kakor pravi, iz najuglednejše roke, v katerem očita voditeljem hrvaško-srbske koalicije, da so že takrat ljubimkovali z avstrijskimi strankami, ko so se navduševali še za reško resolucijo. Sedaj se

Nikolič kar javno hvali svojih visokih zvez na Dunaju. Toda na Dunaju koaliciji čim dalje tem manj zaupajo, ker si mislijo, da ravnatako prevari Avstrijo, kakor je prevarila Ogrsko. Voditeljem koalicije ne zadostuje, da so skrivaj spravili svoj manifest vladarju na mizo in memorandum v roke nekega nadvojvode; sedaj hočejo staviti hrvaško vprašanje tudi na repertoar avstrijskega parlamenta. Zagrebški unionisti menijo, če se avstrijska vlada najostreje ne upre nameravanemu nujnemu predlogu, bo to imelo v ogrskem parlamentu neprijeten epilog, ker bo ogrska vlada morala najodločnejše braniti notranje ogrske zadeve proti tujemu vmešavanju. Od Becka ni mnogo pričakovati, ker so ga stranke potisnile ob zid.

Potem se »Alkotmany« pritožuje čez vedno ožje zveze med dunajskim in hrvaško-srbskim tiskom. Zlasti je nezadovoljen s »Kroatische Korrespondenz«, »Korespondenco Herzog« in korespondenco »Pijevega društva«. Unionisti gledajo s strahom na to akcijo, ki vtegne postati izredno nevarna, ako se kmalu ne prične protiakcija. Ogrska vlada pa naj ostane trdna na svojem stališču; naj ne pusti, da bi Rauch padel, marveč naj mu utrdi pozicijo pri kroni in naj skrbi tudi za to, da se ne samo potom dunajskega tiska, marveč tudi potom brošur in podobnih sredstev obvesti najširše sloje hrvaškega občinstva o »lažnjivi« in »goljufivi« politiki koalicije in o posledicah te politike.

Torej, Mažari se v boju proti hrvaškemu ljudstvu in za bana Raucha obojuje z — brošurami, letaki in podobnimi sredstvi. Nam se zdi, da so to bombe iz papirja!

MADŽARI IN BOSANSKI SRBI.

Glasilo neodvisne stranke, »Buda-pest«, piše, da je neutemeljeno, če piše zunanji tisk neprestano o velikosrbski propagandi in okupiranih deželah. To protisrbsko kampanjo vodijo neki visoki uradniki bosanske deželne vlade, ki jih pa državni finančni minister Burian kmalu vpo-koji. Gibanje med bosanskimi Srbi se ne dotika posebnih madžarskih koristi, dočim bi Hrvatje hoteli Bosno prikloniti Hrvaški,

kar vsekakor nasprotuje interesom ogrske države. Avstrijske državniške boli, ker Srbi naglašajo, da hočejo svoje upravičene zahteve uresničiti s pomočjo Madžarov, zlasti neodvisne stranke, in da se imajo za dosedanje uspehe zahvaliti tudi Košutu. Da prebivalstvo Bosne simpatizira z Madžari, pripisati je vplivu srbskega tiska in odtod sovražstvo gotovih činite-lev proti Srbom. Na čelu liberalno-madžarske stranke v Bosni, ki deluje proti konservativno-avstrijski, stoji baže baron Burian!

Iz škofijske kronike.

Kanonično vmeščena sta bila dne 1. aprila č. č. gg. Karol Lenasi na župnijo Košana in Jožef Krakar na župnijo Kočevska Reka (Rieg).

Podeljeni sta župniji Št. Jakob ob Sa- vi č. g. Antonu Jemec, do sedaj župniku v Podlipi, in Velika Dolina č. gosp. Ivanu Onjezda, do sedaj župniku na Vojskem. Resigniral je na svojo župnijo č. g. Janez Možina, župnik v Senožečah.

Premeščeni so č. č. gg. kapelani: Fran- čišek Oranič iz Polja kot ekspozit v Šmi- hel pri Nadanjem selu, Anton Gole iz Šmartna pri Litiji v Polje, Ivan Pogačar iz Žužemberka v Šmartno pri Litiji, Ivan Lovšin iz Gorij v Trnovo na Notranjsko, Ivan Langerholz iz Cerkelj pri Kranju v Gorje, Friderik Rodič iz Horjula v Cerklije pri Kranju.

Za župnega upravitelja v Senčurju pri Kranju je imenovan tamošnji kaplan č. g. Mihael Kmet.

Razpisane so župnije: Senožeče v po- stojnski, Želmlje v ljubljanski in Zlato Po- lje v moravski dekaniji. Zadnji rok za vla- ganje prošnji je 11. april.

Tedenski pregled.

Deželni glavar g. Franc Šuklje je dne 29. marca sprejel deželne uradnike in zdravnike deželnih dobrotelnih zavodov. V imenu vseh je g. glavarja pozdravil g. nadsvetnik Zamida. Naglašal je pošteno voljo vseh deželnih uslužbencev, vestno izvršiti svojo dolžnost, in je izrazil tudi že- lje in prošnje uradnega osebja. Deželni glavar je obljubil ozirati se na upravičene prošnje, pozival na vestno izpolnjevanje svojih dolžnosti, in pravi, da hoče sam biti vzgled vsem! Naglašal je tudi, da naj gg. uradniki opravljajo raje svoje dolžnosti, agitacijo pa naj pusté. Nato je predstavil oba nova deželna odbornika, dr. Šuster- šiča in dr. Lampeta.

V deželni šolski svet je deželni odbor izvolil dr. Šusteršiča in dr. Lampeta. S tema dvema gospodoma je prišel poleg zastopnikov države, mest, cerkve, nov element — zastopnika S. L. S. in kmečkega ljudstva.

Slovenska trgovska šola je prvi sklep novega kranjskega deželnega zbora. To je velevažno in pomeni velik napredek za naše šolstvo in vse naše narodno gospo- darstvo. Prvi korak za to so storili že dr- žavni poslanci S. L. S. na Dunaju. V jeseni bo odprt prvi razred s pripravilnim tečajem. Šola bo tudi v korist kmečkemu stanu. S to šolo bo združen tudi poduk za zadržništvo, in tečaji za ženske.

Volivno reformo za Kranjsko hočejo menda liberalci zopet zavlačevati, ker pošiljajo na veleposetnike poziv na refor-

mo veleposetniške kurije. To je sicer opravičeno ali po izjavah najvišje vlade za sedaj nedosegljivo. Če ne bo drugače, se bo res moral deželni zbor razpustiti in na novo voliti.

Tujski promet na Kranjskem. Zadnjič se je vršil občni zbor prometnega društva za pospeševanje tujskega prometa. Dru- štva, v ta namen ustanovljena, so marljivo delovala, samo v Kamniku in Škofji Loki sta društvi spali. V prihodnje se bo začel izdajati strokovni list. Napravil se bo iz- let gostilničarjev na Dunaj v svrhu pouka.

V državnem zboru v odseku sta se gg. dr. Korošec in dr. Žitnik krepko poteg- nila za slovensko vseučilišče. Med drugim je navajal Žitnik zgodovinska dejstva, ki kažejo, da zahteva vseučilišča ni nova, ampak silno stara. Že l. 1787. so dež. sta- novi predložili vladi spomenico za slov. univerzo. V istini je bila za časa francoske okupacije od leta 1810—1813 v Ljubljani popolna univerza, in še l. 1848 modroslov- na, bogoslovna in medicinsko-kirurškična višja šola, ki je leta 1849 dobila še dve slo- venski stolici za civilno in kazensko pra- vo. Ljubljanska občina je predložila ce- sarju prošnjo za popolno univerzo. Vlada se načelno ni ustavljala želji, a izvršila je ni vsled denarne bede. A Slovenci so pač imeli v l. 1850. do 1854. v Gradcu za prav- ne predmete slovenska predavanja. Leta 1870 je cesar odredil pravne državne iz- pite na graški univerzi v slovenskem jezi- ku, in vlada je že v proračun postavila po- treben kredit, a je vse obtičalo v zbornici. Iz tega je razvidno, da je slovenska za- hteva popolnoma upravičena. Deželni zbor kranjski je že leta 1898 dovolil 500.000 K. in mestna občina 100.000 K za univerzo v Ljubljani. Tudi učnih moči za pravno fa- kulteto je takoj 12. L. 1905. je tedanji na- učni minister izjavil, da spozna slovenske zahteve za popolnoma upravičene in da hoče za pravno fakulteto začeti s potreb- nimi pripravami in predložiti konkretne predloge. Prosil je tudi minister, naj nihče ne dvomi o lojalnosti izjav vlade.

Državna zbornica se je sešla zopet pretekli četrtek, da do 11 t. m. dovoli vo- jaške novince, zviša število deželnih brambovcev in sklone zakon, s katerim se ustanovi novo ministrstvo za javna dela.

Godovi prihodnjega tedna.

V nedeljo, 5. aprila: Vincencij F., Irena.

V ponedeljek, 6. aprila: Božja glava, Sikst, Celestin.

V torek, 7. aprila: Herman, Eberhard.

V sredo, 8. aprila: Albert, Dionizij.

V četrtek, 9. aprila: Marija Kleofa, Demeter.

V petek, 10. aprila: Marija Devica se- dem žalosti, Ezekijel, Mehtilda.

V soboto, 11. aprila: Leon I. Vel., Betina.

Tržne vesti.

4. aprila 1908.

Aprilski termin ni prinesel posebnih presenečenj, ampak je ostalo vse precej mirno. Pač pa moramo povdarjati, da se je letos veliko več blaga odpovedalo ka- kor lansko leto, ko je bila takratna žetev obila, medtem ko je v letošnji kampanji bi- la srednja, katero prikazen je povzročil skrčen konsum. Največ strahu pred apri- lom so imeli prej tako hrabri hosisti. Prei-

tako širokoustni kričači, ki so govorili o pšenični ceni K 15— do 16— v Budim- pešti, so postali jako ponižni, kar nam pač spričuje spreminjanje kurzov.

Ako primerjamo najvišje dnevne ce- ne v ti kampanji, vidimo razliko za dobrih 4 K 60 vin. pri pšenici, do 4 K 40 vin. pri oktobrski rži, in do 4 K 80 vin. pri aprilski rži za 100 kg in pri moki imamo še večje difference. To je najboljši dokaz, da prejš- nje visoke cene niso bile opravičene, so bile le delo špekulacije. Prezgodaj so obe- sili konsumu visoke cene, ki se je mašče- val s tem, da se je omejil na najpotreb- nejše. Druga roka je letos posebno veliko izgubila pri moki in mlini so s finimi vr- stami preobloženi. Če se vprašamo, zakaj so cene toliko padle, ne moremo navesti vzroka. Lepi spomladanski dnevi pač ne morejo prinesiti tako korenite izpremembe trga in drugih dogodkov tudi ni bilo ne pri nas, ne drugod. In kakor kažejo raz- mere, še nismo dosegli spodnje meje.

Ako primerjamo včerajšnje cene s ce- nami zadnje sobote, so včerajšnje cene nižje in sicer aprilška pšenica za 15 vin., oktoberska za 5 vinarjev višja, koruza za maj za 26 vin. nižja, oves za maj za 27 v. nižji. Rž je povprečno nekoliko višja. Te- kom tedna pa smo imeli tudi znatne izpre- membe. Tako je bilo predvčeraj aprilška pšenica za 29 vin., oktoberska za 9 vin. višja kakor včeraj.

Konsum si ne upa iz rezerve in je kupčija jako slaba, pa tudi ponudniki z ozi- rom nato ne ponujajo. Ako bi se konsum pojavil v večji meri, bi to seveda povzro- čilo poskok cene.

Moka. Položaj močnega tuga je neiz- premenjen in se kupčija ne da oživiti. Ce- ne so precej znižali za pšenično moko, za rženo so ostale neizpremenjene. Padli so tudi otrobi in klajna moka.

Sladkor je druga roka podražila za ¼ krone, špirit pa za 1 K za takoj in do 1½ K za pozneje.

Svinjska mast. Tendence tega pred- meta ni več tako krepka, akoravno je ce- na še neizpremenjena, medtem ko je cena pitanih svinj jako padla.

Fino piočevino so znižali za približno eno krono. Tuja konkurenca je začela tr- kati na vrata in kartel se tujev boji, za- tegadelj je treba nekoliko omiliti odira- nie.

Društvo avstrijskih veletrgovcev s premogom je sklenilo znižati ceno pre- moga v vrečah za 4 vin. Premog za pre- kupce in društva v odprtih vozovih za za- sebnike pa je za 6 vin. cenejši. Industrijski premog je neizpremenjen.

Pobratimi Ricmanjcev — na Bledu.

(Dopis z Bleda.)

Strankarska nasprotstva so se v zad- njih letih na Bledu ublažila. Kjer je šlo za napredek Bleda, postopali smo skupno. Iz- volili smo si občinski odbor, v katerem ste zastopani obe stranki, kjer se sedaj dela sporazumno za povzdigo Bleda. Kakor ka- žejo vsake volitve, ima S. L. S. na Bledu veliko večino, toda pametnih in za dobro vnetih mož nasprotnega mišljenja ne od- bija od sebe. — To pa nikakor ni vseh pro- palih stranic, katera je poprej imela ob- činsko krmilo v rokah. Posojilnica za Bled in okol. je imela pred kratkim občni zbor. Načelnštvo je bilo dosedaj sestavljeno iz

Tku sma pulagama use kanlije spu- cal in zrihtal, Bolču Pepe je pa vse nepu- trebne stvari udfuru in je potli guvuru, de toku žalastne furne že douh cajta ni mou. Ke sma bli fertik sm pa prosu za ena ustop- nca, de b šou žihr mal ta nove deželne puslance pugledat in pa, če u glih ker kej guvoru, puslušat. Sevede sm mogu letat ud Poncužu na Pilatuža, predn sm pršou du tiste ustopnce in še na vem, če b ja du- biu, če b na puvedu, de sm žurnalst in de mam glih taka pravica du tistga žurnal- stuskega kurnka u deženazborsk dvuran, kokr ta druh žurnalisti.

Kumi sm pa pršou iz ustopnca za klub- ukam du šteng, sm pa že sreču gespuda dohtar Taučaria, ke je tku nekak žala- sten caplou preke dvuran. Men se je tu čudn zdel, ke dohtar Taučar je za negava leta drgač še precej flink, kua de mu fali in m ni dala moja ferbeczilca preh gmaha, de sm ga prašu, kua ga tku tare, če ma fau- lenca al kal.

»Eh, tu me grima, ke sma začel na pe- tek in kokr sam veš, je petek en nasrečn dan. Jest nekoč na petek nubene rči na začnem delat. Če že glih kašn druh dan nimam cajta, de b začeu, pa raj pol še u petek use pestim pr gmah in na začnem,« m je udguvuru in tku žalastn glava pube- su, kokr snica, kedr ta douga zapoje.

»Tega b pa jest nekoč na verjen, ge- spud dohtar, de sa uni tku babjavern. Če

je petek res tku nasrečn dan, kokr uni prauja, za kua pa pol u petkeh jeja in pi- jeja? Sej b se mogl vender glih tku bat, de na u šlu pu sreč in de se lohka zadauja.»

»Pepe, ti s drgač še precej nafrigan, tu pa le na veš, de pr pijač člouk na use puzab, še clu na petek. Scer pa ni sam pe- tek uržah, de sm tku klavrn. Bl ket petek, me še grima tu, de um mogu gespude de- želno glavarj roka dat.»

»Prava reč! Zavle tega jm na u kro- na iz glave padla, gespud dohtar. Sej de- želn glavar je en fejšt gespud in je clu že ket suldat za soja dumuvina na Pems- kem kri prelivu. Ordnu ma pa tud že tulk na sukn, de b gespud Ivan Hribar, žepan de- želnga stolnga iz štrajzantam pušodran- ga mesta Iblane in častn član enga društva na Bulgarskem, kar znak padu, če b jh vidu. In sama sreča je zajn, de ga ni enaglasn zvulila trgouska zbornica za de- želnga puslanca, kokr je pugervu in ublu- bu, de u pol sam soj mandat frejvilik dol puložu. Res, sam sreča, de se trgouska zbornica ni pestila tku putegnt, in de ga je raj pestila brezglasn skus past. Zdej, ke b vidu tulk ordnu na prseh enga družga, b ga gvišn ud same foušije boži žlak zadeu.»

»Ti, Pepe, ti maš pa našga gespuda žepana strašn u želodce,« m je reku na tu gespud dohtar Taučar. »Kua t je vnder naredu, de ga na pestiš prgmah in ga zme- ri štenkaš, če le moreš. Jest tega na za-

stopm; sej gespud žepan je vnder en fajn člouk in deluvn, de mal kdu tku. On na more nekoč rok naskriž držat. Če pride na Duni in glih nima nič družga tagca za upraut, t začne pa prec kozle strelat; kedr pride nazaj u soja dumuvina, se sprau pa na divje peteline in je glih ta teden spet enga kapital petelina pilnu, kokr sm u »Narude« brau. Pa tud drgač — — —,« m je tou gespud dohtar Taučar gespud že- panuve zasluge naprej naštevat, pa je pr- letu mem naj glih dohtar Trillar in ga je dregnu pod rebra: »Ala, hitr, kulega, u dvurana; zdela uma gespude glavarj roke dajal!« in ni dau gespud dohtar Taučari še tulk cajta, de b stauk kunčou in de b se pušten ud mene puslovu, ampak ga je kar pud pajzdha prjeu, pa ga je udpelu izpred uči u dvurana.

Jest sm na tu tud stopu na galarija in sm glih še ujeu, ke je gespud dohtar Tau- čar gespude glavarj ta desna roka pudau, ta leva je pa u varžet držu, de se ni vidla figa, ke mu je mal iz varžeta gledala, pr tem pa gledu mama županuka, ke je sedela zravnu gje nekdajne kuharce in se ji muzu, čš, le puglej, kuku znam Šukljete roka dajat.

Men je zdej en cajt gespud dohtar Taučar hedu h src prrasu, če prou ni na nem use tku, kokr b mogl bt; ampak jest ga mam rad. On je mož, ke zna nastopt, če prou figa u varžet drži, zatu mu um pa

prhodnč, ke uva skp pršla, še ena leuš roža na sukna prpeu, kokr mu ja je gespud doht- ar Krek unkat, sam če b vedu, iz kašna roža b mu več vesele naredu. Če mu dam mak, ke je ta nar leuš rdeč, se mu zna fr- žmagat, ke pumen spajne. Mak b bl pasu za atata Grazilita. Če mu dam beu nagl, u reku, de je tu za kršanske sucjaliste, ne pa za nega. Jest mislem, de ga um še ta nar bl razveselu, če mu um na sukna pr- peu kašn rožmarin, ke ma zmeri soj duh, nej u že zelen al pa suh. Iz rožmarinam se mu um še ta nar bl prmajhlou in pudau se mu u pa tud še ta nar bl, zatu ke je fejšt in šnajdik, na farba pa tud dost na gleda.

Tist dan, ke se je deželni zbor udperu, je use tku kazal, kokr de u hmal konc sve- ta. Gespud dohtar Šuštaršič je kar naen- kat guvuru notr u imen useh treh strank. Ke sm tu slišu, sm kumi čaku večera, de um vidu kuku ga u zavle tega »Sluvsenk Narud« strgu in csefedrou, de se je upu guvort clu u imen leberalne stranke, ke že skori dvejšet let usak dan trobja u sojmo trubil »Sluvsenkmo Narude«, kuku hedobn je gespud dohtar Šuštaršič in de je ta nar veči izdajave cele Sluvsenske. In tak člouk se upa tlela u imen leberalne in še nemške stranke puvrh guvort ud ta nar bl važne reforme. Jest res nism vedu, al se men meša, al se meša usa pulitka. A je tu za- služu »Sluvsenk Narud«, ke se je že dvejš- et let martru, de b gespude dohtar Šu-

mož vseh strank. Sedaj pa je Peternelova garda vrgla iz načelnštva vse može, kateri pri občinskih volitvah niso bili za Peternela. Ali bo to v korist posojilnice — ne vemo, pa nas tudi ne briga. — Nekaj družega pa je, čemur se moramo upreti z vso odločnostjo. Odkar je prišel na Bohinjsko Belo postajevalja Hočevnar, se nekaterim jako dopadajo Ricmanje. Nedavno je Hočevnar priredil v Ropretovi gostilni seštevke. Natančno poročilo Hočevnarjevega govora bo priobčilo zopet »Zofka« z blejskega kolodvora v »Edinosti«. Mi omenjamo le toliko, da se je na sestanku plesalo in razgrajalo celo noč. Ali je bil shod od c. kr. okrajnega glavarstva dovoljen — ne vemo. Upamo, da — ne, ker c. kr. vladi gotovo primorsko Ricmanje preseda. Blejci so vsled izzivanja, katero se je izvršilo pod patronanco Hočevnarjevo in »Zofke« z blejskega kolodvora, skrajno ogorčeni. V imenu ogromne večine blejskega občinstva tedaj zahtevamo, da poskrbi c. kr. okrajno glavarstvo in prometno vodstvo c. kr. državnih železnic v Trstu, da se taka agitacija ne boče dalje širila s kolodvorov nove železnice. Dajte nam mirnih in delavnih uradnikov, agitatorji a la Hočevnar naj izginejo iz blejskega kota. Ako naše zahteve ne bodo slišali v Radovljici in v Trstu, sporočimo jo na Dunaj!

Idrijske novice.

i Radovedni smo bili, kako bode voditelj naših socialnih demokratov opravičeval svoje postopanje pri zadnji deželno-zborski volitvi. Kristan je prej v svojem glasilu in na shodih napadal liberalce in sploh vso buržoazijo, da nima za delavca srca, da samo nase gleda, da je treba ž njo obračunati itd. Nazadnje so pa le so drugi na prigovarjanje Kristanovo pomagali liberalni stranki do zmage. Marsikateri starejši socialni demokrat je še pred volitvijo zatrjeval, da z ono stranko ne gre roko v roki, da je njemu kot delavcu veliko bližja S. L. S. Koliko rudarjev pa ima liberalna stranka v Idriji pristašev? Bore malo! Njeno večino tvorijo uradniki, profesorji, nekateri trgovci in obrtniki. Pravih delavcev-rudarjev ni niti polovica. A S. L. S. v Idriji sestoji v ogromni večini le iz rudarjev. Marsikateri se je pri volitvi vdal, a nekateri so pa le moški ostali ter oponašali Kristanu in sodrugom, da niso značajno ravnali. Ko bode vse te potolažil Kristan, smo bili radovedni. V zadnjem »Napreju« pokaže: »Klerikalec« laže, »Slovenec« obrekuje, natolcuje, klerikalna svojat je hinavska itd., tako se začne in končuje zadnji »Naprej«. Kdor je list prebral, se je vprašal: Ali je to delavski list, ali on zagovarja težnje trpina? Ali bode s tem res rudarju pomagal, če bode pisal: »klerikalci« so neumni, zlobni, smešni, hudobni itd.? Kliče na boj klerikalizmu — a razsodni rudar pa spozna, da se je v zadnjem času zboljšalo le vsled delovanja »klerikalcev«. Osobito zadnjo zboljšanje so povzročili člani strokovnega društva rudarjev. Kristan in njegovi so se šele ganili, ko so po preteku enega meseca izvedeli z Dunaja, da se v ministertvu res nekaj dela za idrijskega rudarja. Takrat je šele Kristan začel sklicevati shode, zabavljati čez »klerikalce«, niti na shodih nista smela priti do besede rudarja Kavčiča, ki sta prva sprožila in sestavila resolucijo. Potem se pa vpilje: mi smo doseгли, naša solidarnost ima uspehe, rudar v unijo in dobil boš, kar ti gre. Ne vemo,

če bodo starejši delavci s tako pisavo kaj zadovoljni, ker od samega zabavljanja ne bodo siti, pač pa se bodo take hrane kmalu naveličali. Nam je pa to znamenje, da manjka stvarnih razlogov in prave tvari ne, zato se pa z zabavljanjem polnijo že tako mali predali njih glasil.

i Naš novi poslanec Gangl je izvoljen v ustavni odsek le kot namestnik. Malo zahvale je dala liberalna stranka s tem delavstvu. Osupnjeni so bili naši rudarji, ko so čitali, da njih zastopnik v tako važnem odseku ne bo imel besede. Saj se vendar gre, razširiti volivno pravico onim slojem, ki so dosedaj toliko prispevali pri indirektnih davkih za deželno upravo. Koliko se je govorilo na shodih, da je delavec brezpraven, da mora le plačevati, prav nič pravice pa odločevati, kako se uporablja njegov davek. Liberalni listi in socialno-demokratski so obljubovali splošno in enako volivno ravico tudi za deželo in kandidati so bili polni medenih obljub, kako se bodo zavzeli za delavstvo. Sedaj so pa edinega poslanca, kateremu so do tega dostojanstva v dejanju pripomogli le težaki — delavci-rudarji, ne spomni stranka, da bi dobil pravico v odseku razvijati svoj program na korist delavstva.

i Kako vse drugače je ravnala naša stranka! Prejšnji naš poslanec ni bil samo član ustavnega odseka, temveč več let predsednik odseka za volivno reformo. Stranka je pač s tem pokazala, kako resno ji je delo, da se razširi volivna pravica. Oni, ki je bil izključno izvoljen le od delavstva, naj bi kot tak imel največ prilike delati za delavstvo. Stranka mu je odkazala prostor, kjer največ lahko stori, odlikovala ga z dostojanstvom, katerega navadno zavzema le kak starejši parlamentarec. Ko je kot novinec vstopil v deželno zbornico, mu je odkazala odlično mesto, da naj vodi v odseku vse delovanje za volivno reformo, in to v odseku, v katerega je poslala vsaka stranka svoje najboljše može. Tako je upoštevala in častila S. L. S. delavskega zastopnika, a liberalna ga voli samo za namestnika kakega obolelega ali izstopivšega člana. Malo razočarani so bili naši socialni demokrati, ki so spoznali, kako malo se ceni in upošteva njih zastopnik ravno pri oni stvari, kjer bi se delavstvu odkazalo vsaj nekaj veljave in pravice. Prepričani smo, da bode prvemu razočaranju sledilo še kmalu drugo in tretje.

i Profesorju veronauka g. Plečniku na naši realki je ministertvo dovolilo 500 kron prispevka za znanstveno potovanje po Italiji. Dobili so tako nagrado le trije veroučitelji, privatni docent na dunajski univerzi, en Rumunc in Slovenec gospod Plečnik. Da se celo Idrije spomnijo, in še celo privatnega zavoda, je res zanimivo, ali pa je bolj osobna stvar, ker je gospod Plečnik sploh znan kot strokovnjak in se obenem zanima in ne ustraši stroškov, kadar se gre za strokovno izobrazbo. Gospod profesor nastopi svoje potovanje lahko takoj, da le dobi dopust in ga tovariši za nekaj ur nadomeščajo, ker velikonočne počitnice tako nekaj učnih ur odnese.

i Udeležba pri misijonu pretečeni teden je bila nepričakovano velika. Pripomogli so k temu izbrani govori oo. jezuitov. Obhajanih je bilo le v mestni župni cerkvi nad 5000.

i April je nastopil s snegom. Tako veselo je snežilo, kakor bi bili še v januarju. Davkarija, naduha in zima ne prizanesa. Upamo, da se bode sneg kmalu jokal in

obžaloval, da nas je v času nadlegoval, ko za njega ni prave letne dobe.

Novice iz Zagorja ob Savi.

z Domače nabiralnike je že drugič naročila zagorska »Ljudska hranilnica in posojilnica«. Sedaj jih ima zopet na razpolago vsakemu, kdor hoče po malem kaj prihraniti. Dobijo se vsak uradni dan v četrtek popoldne.

z Zadrugi dan v Zagorju je bil v nedeljo, dne 29. sušca. Tri zadruge so imele ta dan občne zборе, in sicer konsum bratovske skladnice, liberalna posojilnica ter mlada Ljudska hranilnica in posojilnica. Na občnem zboru zadnje je predaval načelnik g. Jakob Hrstelj o pomenu in koristi Raiffeisenovih zadrug.

z Isto nedeljo je imel tudi Čobal svoje veselje in sicer na protestnem shodu zoper to, da je krščanski socialce Gessmann postal delavski minister. Se mu že menda zdi, da krščanski minister bi vtegnil kaj več dobrega storiti kakor kak brezverec, morda celo za delavce doseči kako izboljšanje. Tega pa ravno socialni demokratiški agitatorji ne marajo, ker vedo, da bi jim bila s tem precej zamašena usta. Ti ljudje na vsak način hočejo imeti delavce nezadovoljne. Zato Čobal hoče odstaviti novega ministra. Gessmann, tresi se!

z Perišče za premog v Toplicah, ki je bilo uničeno od požara, je zopet popravljen. Že deluje kakor prej.

z Bolezen pri malih. Med malimi otroci že nekaj časa razsajajo »plehi«, pred katerimi tudi šolska mladina ni varna. Tupatam postane bolezen precej huda, in jih je že nekaj pomorila. Prigodili so se tudi posamezni slučaji škrlatice. Pred kratkim je umrla učenka II. razreda Marija Grabnar.

Državni zbor.

Dunaj, 3. aprila.

Kriza premagana.

Včeraj popoldne med zbornično sejo so se posvetovali češki, v »Nar. klubu« združeni poslanci, o stališču nasproti vladi. Posvetovanje je bilo jako živahno. Radikalnejši poslanci so priporočali, naj češki poslanci v proračunskem odseku glasujejo proti postavkam za pravosodno upravo. Bivša ministra dr. Pacak in dr. Fořt sta nasvetovala, naj se češki poslanci odtegnejo glasovanju. Poslanec Šilinger pa je v imenu moravskih tovarišev odločno zastopal stališče, da sedaj ni pravi trenutek za vladno krizo, ki bi nenadoma ustavila parlamentarno delo. Baron Beck je slovesno obljubil načrt jezikovnega zakona za Češko. Vsaj toliko časa naj se počaka, ker je vlada tudi obljubila, da dotlej ostane pri sodiščih na Češkem vse pri starem.

Med tem se je baron Beck tudi požuril, da pojde predsednik praškega višjega sodišča, vitez Wessely, v pokoj. S tem se je polegel vihar in češki klub je sklenil s 56 proti petim glasovom, da glasuje za pravosodni proračun. Sinoči ob polu 8. uri se je zopet sešel proračunski odsek, ki je do devete ure rešil vse postavke pravosodne uprave brez najmanjših ovir. O odseku ni bilo niti sledu prejšnjih viharjev, ki so napovedovali krizo. Govorili so le poročevalci dr. Glombinski in dr. Schlegel, d'Elvert, dr. Korošec in minister dr. Klein. Kriza je za sedaj premagana. Prvi

kritični dan pride zopet, ko vlada predloži načrt jezikovnega zakona. Pripomnim, da je bilo sprejeto, da se resolucija dr. Korošca, naj vlada v Ljubljani ustanovi višje sodišče, odstopi vladi.

Druga seja.

Zbornica ima danes drugo sejo. Govorili so do 4. ure socialni demokratje Daszynski, Hakenberg in Stark, kršč. socialist Bielohlavek in grof Dzieduszycki. Prvi trije so govorili o tem in onem, kar jim je prišlo na misel in jezik, samo ne o nujnosti predloga glede na vojaške novice. Zadnja seja pred prazniki bode danes teden. V teh kratkih dneh pa naj zbornica dovoli vojaške novice, zviša število brambovcev, reši zakon, ki določa podpore družinam vojakov med vajami in ustanavlja novo ministertvo za javna dela itd. V tem oziru pritrjujemo tistim, ki grajajo vlado, zakaj ni preje sklicala državnega zbora. Vlada je seveda hotela dobiti potrebni čas proračunskemu odseku, da vsaj do konca sušca reši proračun. To pa se ni zgodilo, ker odsek mora rešiti še več poglavij poljedelskega, naučnega in novega ministertva za javna dela. Zbornica bode imela do petka vsak dan seje od 11. do 4. ure, zvečer pa proračunski odsek.

Zavarovanje za starost.

Izvrševalni svet zveze kmečkih poslancev je včeraj zboroval pod predsedstvom poslanca Povšeta. V razpravi je bilo vprašanje o zavarovanju za starost in onemoglost. Vlada namreč pripravlja tak zakon, ki pa bi se oziral le na delavce v ožjem pomenu besede. Kakor čujemo, bi vlada za vsakega zavarovanca prispevala na leto 90 kron. Te državne podpore pa ne bi bili deležni mali kmečki posestniki in obrtniki. Kmečki poslanci brez izjeme zagovarjajo zavarovanje tovarniških in poljskih delavcev, vendar bi ne mogli glasovati za državni prispevek, ako bi bili izključeni mali kmetje in rokodelci. Posvetovanja se je udeležil tudi poljedelski minister dr. Ebenhoch, ki je kot poslanec iste misli, kot minister pa opozarja na velike tehnične težave, ko bi bili kmetje in obrtniki skupaj zavarovani za starost in onemoglost. Sklenili so resolucijo, da naj vlada z zakonom za delavsko zavarovanje ob enem predloži tudi načrt zakona za starostno zavarovanje kmečkih posestnikov in obrtnikov. Ta resolucija bode predložena shodu agrarne zveze prihodnji četrtek. Izvoljen je bil tudi poseben odbor osmerih članov, v katerem je tudi poslanec Povše, ki bode označeno zahtevo zagovarjal v ministertvu za notranje posle.

Sodavica.

Včeraj je bil v obrtnem odseku na dnevnem redu predlog poslanca Gostinčarja, da se za izdelovanje sodavice določi koncesija. Po živahni razpravi je obveljal predlog dr. Laginje, naj vlada izda primer-na navodila za izdelovanje sodavice, ter razmišlja o tem, ali bi ne kazalo, da se ta obrt uvrsti med rokodelstvo.

Državno podporo

so včeraj dr. Šusteršič in tovariši zahtevali za Gorenjo Slivnico pri Grosupljem vsled suše in črva.

Izpred sodišča.

Kamenje in prosveta. — Napad na župnika. Janez Kralj, posestnika sin iz Radomelj, je vodja knjižnice »Prosvete«. Zasluga priče ga opisujejo kot zelo nasilnega in nevarnega človeka. V Jermanovi gostilni se je Kralj jezil čez domačega župnika, ker je ta v nedeljo, dne 17. novembra leta 1907 pri pridigi omenil, da niso take knjige ljudstvu priporočljive. Proti priči Janezu Ocepeku se je tisto nedeljo v gostilni izrazil, da je tako jezen na tega »farja«, da če bi mu kedš žel glavo odrezat, bi mu ga on držal, in še pristavil, da mu bo nesel en plakat »Prosvete« v župnišče in mu ga bo na sobne duri pribil. V svoji jezi je govoril, da more še dvajset ljudi končati. Ob pol 12. uri ponoči je pa videlo več priči, katere so stale pred Nastranovo gostilno, teči nekega bosega človeka, z belo ruto na glavi iz smeri, kjer stoji župnišče naravnost na Kraljevo dvorišče. Po postavi je bil sličen osumljencu. Kmalu se je izvedelo, da je ravno ob istem času nekdo vrgel najpoprej v župnikovo spalnico dva kamna skozi šipe. Prvi kamen ni mogel župnika zadeti, ker stoji postelja za zidom, vendar je na vznožje odletel kos šipe. Prestrašen je skočil župnik iz postelje ter prižgal luč, a v tem pa je priletel skozi drugo okno zopet kamen, ki ga pa ni zadel. Zbežal je župnik na to z lučjo v roki v sosedno sobo, pa tudi tu je priletel velik kamen skozi šipe. Jasno je, da je bil tudi tu župnik v nevarnosti. Sum se je takoj obrnil na Janeza Kralja. Sledovi, kateri so od župnišča peljali čez travnik, so se glasom orožniške izpovedi popolnoma vjemali z nogami obdolženca. Obdolženec

štaršiče kredit pufderbu, de tkula nazadne brez negave derlaubnast dr. Šuštaršič guvari, kar u imen treh strank. Tu je res ena stvarnata za »Sluensk Narud« in čist prou b mou, če b tist dan namest puštahu same purajkelne in gurjače na soj pupir namazu za gespud dohtar Šuštaršiča.

Kokr je pa tu za »Sluensk Narud« škandal, tku je za pametne pulitkarje en veseu cahen in jest sm prou gvišn mislu, de uja zdej samga vesela usi tist deželn uradnki, ke sa ulan u čast Hribarjuve zmag fane vn ubesl, tud zdej fane ubesl, zatu sm letu naraunast dol preke dohtar Šlajmarju hiš, iz kere je tekat pr Hribarju zmag ta nar več fana vesela, gledat, kulk fan zdej vn vesi zatu, ke dohtar Šlajmar na take fejest tace, al manifestacije kokr se zdej guvari, velik drži, kokr je pukazu tud unkat, ke sa Šlajmarjov pršli na leberalna večerja u »Narodn dom«, ke sa ja leberalci u soja čast u čast soje zmage prštimal. No, pa fane ni blu nč za videt na dohtar Šlajmarju hiš, kar me je tku strašn razjezlj, de sm začeu na use kripke šimfat, kašna vorngja je tu. Ta moj šimfajne ni mogu fane vn pršimfat, pršimfu pa sm zatu dohtar Šlajmarjuva kršenca, de je priletela usa iz sebe vn in me začela za božja vola prost, de nej grem iz no u hiša, de m u dala čist ta fajn konjaka, de s um jeza dol puplahnu. Ke me je začeu ud šimfajna res že mal goutanc bolt, se nism dost kuju,

ampak sm kar stopu za no u hiša in sm s začeu iz konjakam jeza dol splahvat, zra-vn sm pa kar debel gledu, ko sm vidu tulk lepeh ubvez. Kainr sm pugledu, pouosd lepe ubveze in le škoda, de sm se tku tistga konjaka nažajfu, de ne morm puvedat, kulk glih jh je blu. De b na mogla dohtar Šlajmarjuva kršenca glih rečt, de sm kašn mulc, in de nč na guvarim, ampak sam pijem, sm se pa iz no začeu puguvarjat in ja use sorte sprašvat, med drugm tud, če vé, kua ke jh dohtar Korl Blajvajs zdej puvedt, ke je šou u penzjon in tku sm nazadne zvedu, de zdej upraula ena šribarska služba pr deželnmo udbor, in se je še sama kršenca čudla, kuku je tu, ke je vnder dost bl putrebneih in bl flink ldi za dubit, de b upraulat ta služba, kokr pa je dohtar Korl Blajvajs, iblansk podžepan.

Tku sva se še marskej pumenila in prašu sm ja tud, če kej ve, kdaj u šou Kremžar, frboltar ud špetala u penzjon. Pa kršenca m ni mogla nč gvišnga puvedat, sam tulk m je rekla, de ona misl, de na u šou še tku hmal, zatu ke je mož usak let za ene pet let mlajš, kokr je unkat sam gespude deželnmo glavari puvedu, ke ga je prašu, kulk je že star. »Tkula eneh sedemdeset let,« je reku, u resnic jh ma pa že petnsedmeset.

Tku nama je čas lepu puteku in jest sm pr tem res na dohtar Šlajmarjuva fana

in use druge stvari puzabu in sm ja mahnu kar naraunast preke Kudelum dam. Tam na traunkeh pr Kudelum sm pa kokr nalašč narajmu na Dimnkuga Jakca, ke je cinglčke trgu in de jest pr tak lep prložnast na morm jezika držat tam, ker ga punavađ držema tist, ke mama še kej zob u usteh, tist tku veja, zatu m na smeja zamet, de sm ga mal puštenku: »Jakec, zdej u hmal Velika nuč in ti se uš spet lohka pr precesi puštrelu, de uš za gespudam žepanem marelma nosu. Le glej, de uš dost ofartn, de te u gespud žepan bl veseu,« sm mu reku in sm tou jt naprej. Jakec je pa skoču h men, me prjeu za rukau in m u ušesa pušeptou: »Na bod na sitn, Pepe, le-tas se um raj gespud dohtar Lampeta držu in mu marelma nosu, u več zalegl, kokr pa če b gespude žepane parada delu! No, pa na smeš tu nubenmo puvedat, zatu ke jest ja um že tku zvui, de tega še nubedn zamerku na bo!«

Tku sma se z Dimnikum Jakcam lučila; on je naprej cinglčke naberu, jest ja pa mahnm preke dum, de b se m preh razkadu dohtar Šlajmaru konjak in rum.

Dons b mou ud deželnga zbora še marskej za puvedat, ampak ke more mt že usaka reč soj konc, clu leberalna kumanda na Krajnskem, more pa mt soj konc tud pism

Boltatuga Pepeta iz Kudeluga.

tudi ni mogel dokazati, kje da se je v kritičnem času nahajal. Sicer trdi, da je na stranišču zaspal, da se nato zbudil in ker je videl v Nastranovi gostilni luč goreti, se je podal tja. Priče pa pravijo, da ko je Kralj v gostilno stopil, ni bil videti zaspal, pač pa nekako razburjen. Obdolženec neče ničesar pripoznati. Sodišče ga je hudodelstva javne sile krivim spoznalo in ga obsodilo na pol leta težke ječe, po ojsrtne z enim postom in trdim ležiščem vsakih 14 dni.

Kako se bojujejo Maročani.

Stotnik generalnega štaba generala d' Amada v Casablanci, Paul Azan, poroča v nekem zasebnem pismu, ki ga objavljajo francoski listi, o načinu, kako se Maročani bojujejo proti »nevernim tujcem«, sledeče:

»Maročani so resni nasprotniki. Zadnji boji so pokazali, da se nimamo boriti z divjo, nedisciplinirano živino, temveč z narodom, ki se razume na vojno umetnost. Maročani znajo z občudovanja vredno spretnostjo izrabljati teren in njihova čudovita urnost onemogočuje, da bi se mogli mi prepričati, kje je pravzaprav sovražnik. Za položnimi grički, izrabljajoč vsako skrivališče, se polagoma prerinejo do posameznih francoskih oddelkov; pridejo od strani, pa tudi za hrbet. Nenadno se usipajoče kroglice čisto od blizu so prvi znak napada. Že imajo sanitetni vojniki obilo opravka. . . . Stotnik Azan poroča nato o nekem poizvedovavnem pohodu, kjer je bila napadena njegova stotinja. Dalo se je povelje: Vrzite se na tla! Neki vojak je bil ustreljen v trebuh in je grozno zakričal. Stotnik vpraša drugega vojaka, kdo da je ranjen. Vojak se vzdigne, da mu pogleda v obraz, toda že ima tudi on kroglico v glavi. O posebno predrznem načinu napadanja poroča stotnik to-le: 17. marca na večer so francoski strelci pri Bar-Rababu počivali zavarovani za griči. Kar se v precejšnji oddaljenosti pridruže maroški konjeniki. Naši jamejo streljati. Jezdci, odeti v široke bele burnuse, bliskoma obrnejo konje in oddirajo. Mislili smo že, da je v kraju nevarnost, kar se komaj tristo korakov pred nami pojavijo čudne sence. Bili so popolnoma nagi ljudje, oboroženi deloma s puškami, deloma z noži. Kako so prišli tako blizu? Prinesli so jih jezdec na konjih. Za jezdecem leži počez po konju nag vojak in zdrči s konja, ko pride dovolj blizu. Jezdci nekaj časa streljajo, potem izginejo, vojaki pa se plazijo naprej od griča do griča do sovražnika. Potem obsujejo Francoze s strelji ali pa se celot z noži vržejo nanje. Opravljajo tudi posel roparjev pri ranjenih.

AVSTRO - OGRSKA.

Vsenemški shod.

Dne 12. aprila prirede v Hebu vsenemški shod. Poveljeni so vsi nemški deželni in državni poslanci. Razpravljati nameravajo o zadnjih izjavah pravosodnega ministra in ministrskega predsednika.

Ogrski državni zbor

je razpravljal v svoji seji dne 3. t. m. o 2 točki načrta o poslovniki preosnovi. Merey predlaga izpremembe, ki jih je sklenila večina. Brody, Simonyi-Semadan in Molnar nameravajo 4. t. m. interpetirati v zadevi min. svetnika barona Barkoczyja. Po hodnikih so se poslanci razgovorjali o Barkoczyjevi zadevi. Podpredsednik neodvisne stranke Rakovzky je izjavil, da Barkoczy kot dober katoličan ni mogel drugače postopati. Poslanec Szrmecsany je naglašal, da sme državni uradnik kazati svoje versko prepričanje v obliki postave. Grof Andrassy je poslušal, ko so se poslanci prepirali, a rekel ni ničesar. Ko se je neki poslanec čudil, da Andrassy molči, je rekel podpredsednik Navay: »Minister ve, kaj je disciplina. Državni uradnik se je mora držati.« Razgovor je bil buren. Da jih pomiri, zakliče poslanec Rath: »Pojdimo v dvorano, lady Vanderbilt je na galeriji.« Poslanci so se na to razkropili. V zadevi Barkoczyja se strinja velik del neodvisne z ljudsko stranko.

PRORAČUNSKI ODESK.

razpravljala v včerajšnji seji o postavki »Srednje šole«. Poroča Glabinski. Govor poslanca dr. Korošca objavljamo na drugem mestu. Na to govore Schmid, Onciul, Steinwender, Šramek, Conci in Hoffmann Wellenhof, ki izjavlja nasproti dr. Korošcu, da je vprašanje celjske gimnazije politično in narodno in da Nemci nasprotujejo zahtevam Slovencev. Odgovarja mu poslanec dr. Žitnik, ki naglašja, da smatrajo Slovenci vprašanje o celjski gimnaziji za kulturno zadevo. Prosi nemške poslance, naj omogočijo vladi, da izpopolni

celjsko gimnazijo. Govornik predlaga resolucijo, da naj vlada ustanovi slovenske vzporednice na goriški državni gimnaziji.

GOSPOSKA ZBORNICA

ima sejo v petek, dne 10. aprila od 3. uri popoldne.

NEMŠKI DRŽAVNI ZBOR

je v svoji seji dne 3. t. m. odobril §§ 3 in 3a društvene postavbe glede na naznanilo javnih političkih shodov. Naznaniti se morajo zgolj politički shodi. Nadalje so odobrili §§ 4 in 4a, ki določata, da se morajo shodi pod milim nebom in javni izprevodi naznaniti 24 ur prej.

KRVAVI SPOPAD V RIMU.

Ministrski predsednik Giolitti je odgovarjal v zbornici na vprašanja o krvavem spopadu v Rimu ob pogrebu nekega delavca. Vso zadevo preiskujejo sodišča. Vzdrži se zato vsake sodbje in prosi, naj sledi zbornica njegovemu zgledu. Socialist Durati obsoja splošno stavko. Barzilai prizna, da ima zadnjo besedo sodišče. Ministrski predsednik izjavlja resnici na ljubo, da so stali vojaki za policijo. Kamni in opeka jih niso zadeli. Policisti in karabinieri so pa stali pred množico. Ranjenih je 29 policistov in karabinerov in le dva vojaka. To dokazuje, da so bili policisti in karabinieri prisiljeni, da se branijo. Republičan Chiesa graja policijo in želi, da se kmalu konča splošna stavka. Sodijo, da bo kmalu končana splošna stavka.

POTOVANJE ČRNOGORSKEGA KNEZA V PETERBURG.

V turških vladnih krogih so mnenja, da je potovanje črnogorskega kneza v Peterburg v zvezi z izpremembo črnogorske politike. Berolinski diplomatje pa trdijo, da hoče knez Nikita o tej priliki odločno posredovati proti gradnji sandžaške železnice. On se sklicuje na berolinsko pogodbo, glasom katere mora to gradnjo odobriti črnogorska vlada.

SRBIJA.

Srbska skupščina.

je razpravljala dne 3. t. m. o proračunu za leto 1908. Soglasno se odobri postavka 1. kraljeva civilna lista (1.200.000 dinarjev). Pri razpravi o postavki 1 a (apanaža 360 tisoč dinarjev prestolonasledniku in ostalim članom kraljeve rodbine) pripomni mladi radikalec Prodanovič, da je postavka protustavna. Min. predsednik Pasič pravi, da apanaža ni protustavna. Mladi radikalec Katič naglašja, da igra Pasič že vlogo portugalskega Franca, ki je protipostavno zvišal civilno listo.

Zaprti srbski časnikar.

Po dogem času je izdal Sibalič zopet svoj protizarotniški »Narodni list«. Sibalič so zaprli, češ, da še ni plačal 300 dinarjev globe, oziroma predsedel 30 dnevni zapor za razne tiskovne prstopke.

Katoliški tisk na Francoskem

Francoski tisk se je tekom zadnjega pol stoletja izredno naglo razvijal. Leta 1850. je bilo v Parizu 26 listov, po deželi pa še toliko ne. Leta 1900. je bilo v Parizu že 2709 časnikov in 185 obzornikov, v provincah pa vsega 3972 listov. To je naravnost velikansko število. Toda na katoliški tisk ne odpade niti osemnajstinka ne! Iz tega dejstva si zamoremo marsikaj razložiti, kar bi nam sicer bilo nerazumljivo. V tem, ko so katoličani ustanavljali cerkve in samostane, zidali šole in bolnišnice, ter skrbeli za razne druge človekoljubne zavode, posvetili so nasprotniki vso pozornost protiverskemu tisku, ki je toliko časa obdeloval javno mnenje, dokler ni zatemnil in pokvaril zdravega ljudskega mišljenja. To se mu je tem lažje posrečilo, ker lahkoživi Francozi baje mislijo samo še s pomočjo svojih časnikov.

Zadnji čas pa so pričeli tudi francoski katoliški listi premišljeno uredbo svojega tiska, in sicer po vzgledu nemških organizacij, kakor so »Augustinusverein« in »Volksverein«. Največje naklade imajo med katoliškimi listi: »Croix« 160.000, »Echo de Paris« 100.000 in »Gaulois« 30 tisoč izvodov. Ti listi izhajajo v Parizu. Sedaj pa primerjajmo z njimi nasprotniške naklade: »Petit Parisien« ima 1 mil. 250.000, »Petit Journal« 850.000, »Matin« 650.000 in »Journal« 600.000 izvodov na dan. Tudi to so pariški listi. Južno Francijo preplavlja protiverski tisk. »Le Progrès« in »Le Lyon Républicain«, ki izhajata v Lyonu, sta zelo razširjena, in sicer po petnajstih departmanih. Katoliška »Le Nouvelliste de Lyon« in »Le Salut Public« Depêche« skušata tu rešiti, kar se rešiti dá, in imata precej uspehov. V zapadni Franciji vlada tudi tisk protikatoliškega bloka. Na vzhodu, zlasti v Bretaniji, je v tem oziru nekoliko boljše, le v Nantu ne

more noben list protikatoliškemu »Phare« do živega. V sredi Francoske so pa razmere najžalostnejše. Tu še treba orati ledino. Na severu je boljše. Tukaj se berejo »Dépêche de Lille«, »Journal de Roubaix«, in »Croix du Nord«, skupaj v 170.000 iztisih. Omeniti je še pariške »Vérité Française«, s katero se je moral združiti izvrstno urejevani »Univers«, ker sam ni mogel shajati.

Kakor se iz gornjega primerjanja razvidi, čaka francoske katoličane še ogromno delo, ki ga morajo izvršiti, ako hočejo, da si zopet pridobé izgubljene poštojanke v javnem življenju. Pred vsem pa bodo morali premagati mlačnost in brezbržnost, ki vladata glede svetovnega naziranja dandanes še tudi med vernimi katoličani. In to ni lahka naloga!

Gospodarstvo.

— Podpirajte koroškega Slovenca! —
Novo slovensko podjetje. »Mir« piše iz Dobrlevasi: Vedno se toži, da Slovenci nimajo podjetnega duha, da se ne upajo prevzeti nobenega podjetja. Zdi se, da se tudi v tem oziru obrača na boljše v naši Koroški. Lahko trdimo, da je to v veliki meri sad vztrajnega izobraževalnega dela med ljudstvom. Podjeten mladenič, član izobraževalnega društva v Dobrlevasi, M. J. Prajnik, je prevzel izdelovanje smolnatih in oljnatih izdelkov pod lastno firmo. Dosedanje njegovo večletno delovanje v tovarni kot izdelovatelj nam je gotov porok, da bo podjetje uspevalo, da bo blago v občno zadovoljnost. Omeniti še moramo neustrašenost, ki se tukaj na Koroškem najde redkokdaj, da novi podjetnik tudi sedaj ni skril svoje narodnosti, ampak da je celo podjetje osnoval in uravnal kot slovensko. Pač redek slučaj! Zato se Slovincem, posebno slovenskim pivovarjem, trgovcem in kmečkim zadrugam najtopleje priporočajo, ker novi podjetnik gotovo zasluži, da se od naše strani podpira, da tudi tukaj velja naše geslo: Svoji k svojim!

g K ureditvi kredita za srednji stan.

Nabava kredita za poljedelski srednji stan je vsled delovanja Raiffeisenovih in poljedelskih zadrug večinoma že primerno urejena. Srednji stan po mestih pa je v tem oziru še precej zaostal. Uradniki in obrtniki nimajo v obče na razpolago denarnih zavodov, ki bi bil primerni za njihove razmere, in kar se je v tem oziru storilo, še nikakor ne zadostuje, da bi pokrilo potrebe. Nedavno je na ta nedostatek opozoril na nekem shodu minister dr. Gessmann, ki je tudi obljubil, da bo ministrstvo pomagalo to vrzel zamašiti. Pri tej priliki je namignil, kako bi se dalo to vprašanje rešiti, seveda ob složenem delovanju vseh udeležencev. Temeljem samopomoči, v okvirih starih manchesterskih gospodarskih nazorov, se ne da mnogo doseči. Dandanes se rokodelcem kaj rado priporoča trgovsko izobrazbo, moderno knjigovodstvo itd. Je tudi nekaj dobrega v teh nasvetih. Toda ne odgovarjalo bi toku časa, če bi se hotelo iz rokodelca napraviti kupčevalca. Narobe: kupčijske posle rokodelcev naj po možnosti vzamejo zadružne organizacije na svoje rame. In to se doseže najlažje s podeljevanjem kredita o nakupovanju surovin in o razpečavanju dogotovljenih izdelkov. Rokodelec ne more zastaviti zemljišč, kakor kmet, če rabi kredita; pri njem se torej mora opirati kredit na njegove proizvode. O nabavi surovin se mora pojaviti kredit kot odlog za plačilo kupnine, o razpečavanju izdelkov pa v obliki posojil na breme blaga. Kredit za rokodelce se da torej najnaravnostje urediti na zadružni podlagi. Občine morejo podpirati zadruge s tem, da jim pomagajo pri ustanovitvi zadružnih skladišč. Na ta način se da kreditno vprašanje najugodnejše rešiti.

g K vprašanju o nabavi kredita za občekoristne stavbe. Dne 1. aprila je vsled vabila osrednjega urada za reformo stanovanj, predaval na Dunaju dr. Feliks pl. Oppenheimer o nabavi denarnih sredstev za občekoristne stavbe. Dokazoval je v svojem govoru, da oprostitev davkov sicer oživlja stavbeno gibanje, da pa to ne zadostuje. Treba je poleg oprostitve davkov še kredita, ki je poceni in se ga lahko dobi. Kredit bi se moral urediti po zgledu inozemstva, tako da se bi ustanovilo dober kup hipoteke na drugem mestu, ki bi se gale do devet desetink vrednosti poslopi. V to svrhu pa bi morale pomagati država, dežele in občine. V Belgiji, na Francoskem, Angleškem in na Nemškem se že postopa po tem načelu. Tam se daje posojila do 90 odstotkov vrednosti, in še več. Obrestna mera znaša le 3 odstotke, amortizacija 1 odstotek. Vse to pa seveda le, ako je v uporabi glavnice v splošno koristne namene zagotovljena. Do leta 1904. so porabili za občekoristne stavbe državnega

denarja v Belgiji 84, na Angleškem 94, na Nemškem pa nad 200 milijonov. Avstrija je s petimi milijoni, namenjenimi za stanovanja državnih in solinskih uradnikov, storila šele prvi, skromni korak na tej poti. Kakor v Nemčiji, bi trebalo tudi pri nas glavnic, ki jo bo imela na razpolago nameravana starostna in invaliditetna zavarovalnica, deloma vporabiti v zboljšanje stanovanjskih razmer zavarovancev. Na ta način bi se skrbelo za zdravje in deložnost zavarovanih slojev in posredno pospeševalo težnje zavarovalnice same. Razun tega naj bi hranilnice in zavarovalnice proti neizgledam zvišale mejo za podelitev posojil in uvedle vknjižbe na drugem mestu. Govornik je pozival navzoče, da delujejo na izvršitvi razloženih misli.

g K agrarnemu vprašanju v Bosni in Hercegovini. Islamski akademiki iz Bosne in Hercegovine so imeli nedavno na Dunaju shod, na katerem so sklenili glede agrarnega vprašanja resolucijo, da agrarno vprašanje v okupiranih pokrajinah sploh ne obstoji in da je razmerje med lastniki zemlje in med obdelovalci iste le navadna pogodba o najemu nepremičnin in da se morejo take pogodbe vsaki čas na zahtevo ene ali druge stranke razdreti, ako se ne izpolnjujejo pogoji. Naj se torej odpravijo vse naredbe, ki krhajo in manjšajo lastniško pravico. V varstvo muslimanskih posestev naj se pomnoži orožništvo. Za slučaj, da bi se škodnika ne našlo, naj se naloži kontribucijo na okolico, v kateri se je škoda zgodila.

Po svetu.

Napredek reforme zaporov na Angleškem pomenja imenovanje neke ženske za nadzornico zaporov in poboljševalnic za ženske. Na Angleškem se nahaja dandanes v ječah na leto več kot 50.000 žena in deklic. Z več strani so že dalj časa namigavali, da se mora imenovati ženska za nadzornico, ker lahko mnogo bolj pazi na interese zaprtih žensk kakor moški nadzorniki. Za nadzornico imenovana gospa se zove dr. Mary Lujiza Gordon iz Londona.

Zopet eden. Te dni je zginil član ekskutivnega odbora socialnih demokratov v Plznu, »sodrug« Pesta, blagajnik strokovnega društva kočijažev in voznikov, intimen prijatelj državnega poslanca »sodruka« Nemca. Z njim je zbežala neka delavka iz tiskarne tednika »Nova doba«. »Sodrug« Pesta je pustil svojo ženo s štirimi otroci v največji bedi. Neki sorodniki je odnesel 1400 kron, iz društvene blagajne pa 1140 kron.

Najtoplejši kraj v Evropi je španska Malaga. Srednja letna toplota po dnevu znaša 19 stopinj Celzija. Najtoplejši mesec avgust izkazuje 27 stopinj toplote. Dežu je povprečno v letu 48krat. Največja temperatura znaša 43 stopinj toplote, v najhujši zimi pade toplomer na ničlo. Na Malagi dozoreva sadje, ki ne uspeva niti v Afriki ne.

Raztrgan tisočak. Nek eleganten budimpeštanski kavalir je izumil način, da mu je en tisočak nosil vsak dan 300 do 400 kron obresti. Postopanje je sledeče: Šel je elegantno oblečen na ulico, ustavil prvega denarnega pismonoša ter ga vprašal, ali bi mu ne hotel menjati bankovca od 1000 kron. Potegnil je bankovec iz denarnice ter ga izročil pismonoši. Ta našteje stotakov, desetakov itd., vsega skupaj 1000 kron. »Kaj ne,« vpraša kavalir, »saj ne bo nič škodilo, ker je bankovec na enem koncu odtrgan?« Pismonoša se prestraši, ker bi na pošti takega bankovca ne sprejeli, ter prosi mladega gospoda, da mu vrne drobiž. Kavalir rad vrne denar ter ga vrže pismonoši v torbi tako, kakor ga je držal v roki. Pismonoša, ki je videl, da je gospod držal denar v roki in se ga ni dotaknil, niti slutil ni, da mu je kavalir vrnil okoli 400 kron pre malo. To zvižajo je kavalir ponavljal, dokler ni naletel na previdnejšega pismonoša, ki ga je izročil policiji.

Gusarski zaklad. V vasi Paradelha na portugalski morski obali so te dni našli dragocen zaklad, ki so ga tam, Bog ve kdaj, zakopali morski roparji. Morje tu polagoma podkopava obal, na kateri stoji vas, in odnaša zemljo, kos za kosom. Nedavno je bilo morje zelo viharo ter je odneslo celo plast zemlje. Ko se je vihar polegel, zapazili so ribiči iz Paradelhe na svoje veliko začudenje, da so valovi odkrili velik zaklad, ki je bil na obali zakopan. Poleg starih zlatih in srebrnih novcev našli so zlatih križev bogato okrašenih z zlahtnim kamenjem, starinskih prstanov, uhanov, zlatih in srebrnih kolajin, srebrnih svečnikov in drugih cerkvenih dragocenosti. Cela vas je pohitela z lopatami in motikami k morju ter začela mrzlično kopati in iskati. In zares so našli še mnogo dragocenosti. Nek ribič je našel

zlatega in srebrnega denarja za 4000 kron. Razume se, da vse drugo delo v Paradelhi počiva, dokler ne razkopljejo vse obali. Ootovo so zaklad zakopali portugalski garnarji, ki so plenili španske obali ter plen zakopavali na domači obali.

Čuden dogodek na morju. Holandski parnik »Ocean« se je nedavno peljal iz Rotterdam v Filadelfijo. Ko je bil parnik okoli 200 milj oddaljen od ameriškega pristanišča, padel je poleg njega v morje meteor, ki je moral tehtati mnogo ton. Meteor je morje tako razburkal, da so valovi skakali čez ladjo. Iz vode pa so sikali celi oblaki plinov, tako gosto, da se je moralo moštvo umakniti s krova. Šele čez četrte ure so se upali iz notranjih prostorov ladje. Krov je bil pokrit z rjavim prahom. Kmalu nato se je vsula cela toča žarečih meteorov, ki so sikaje padali krog parnika v morje. To je trajalo več minut. Morje je pri tem fosforesciralo v najrazličnejših barvah.

Najvišja visočina. Meteorološki zrakoplov belgijskega observatorija v Uccleu je dne 5. septembra 1907 zaznamoval visočino 25.989 metrov. Barometerški tlak je znašal tu le 77 milimetrov. Pred tem je prišel najvišje nek zrakoplov iz Strassburga, in sicer dne 3. avgusta leta 1905, 25.800 metrov visoko. Dne 3. maja 1906 je registriral drug strassburški zrakoplov višavo 24.200 metrov, 7. junija istega leta nek milanski 23.800, in 8. novembra 1906 nek pavijski balon 23.890 metrov.

Grof — dezenter. V Pardubicach služi pri kavaleriji kot enoletni prostovoljec grof Dobrensky. Grof je dezertiral, ker je dobil petnajst dni zapora. Bajce jo je popihal v Švico.

Ponarejalci bankovcev prijeti. Orožništvo je v Torontal-Szigetn na Ogrskem zasačilo večjo družbo ponarejalcev dvajsetkronskih bankovcev, s katerimi so preplavili skoro vso veliko župnijo. Dosedaj so zaprli devet oseb; pri treh so našli debele kupe dobro ponarejenih bankovcev.

Hiša naprodaj.

V Sp. Šiški se proda enonadstropna hiša, s šestimi stanovanji, vsako obstoječe iz 2 sob in kuhinje ter kleti in vrta. Hiša stoji na primernem prostoru blizu glavne ceste; stavba je v najboljšem stanju. Proda se iz proste roke, radi izselitve. Pogoji so ugodni. Več poizve se pri **Valentinu Gregorcu v Mengešu št. 13.** 813 6-1

Na Bledu se takoj odda služba organista in cerkvenika

Redna plača 840 K, poleg tega prosto stanovanje in še več postranskih dohodkov.

812 2-1 **Župni urad na Bledu.**

Zahvala.

Podpisana se iskreno zahvaljujem žanki »Slaviji«, da mi je po smrti mojega soproga, g. Juana Teuž, takoj in brez vsakega odbitka izplačala 2000 K zavarovalnine, da ji je bil moj mož pri isti zavarovalnici zavarovan le od 9. julija 1907 do 20. decembra 1907, ter je uplačal samo 84 K 32 h zavarovalnine.

Zahvaljujem se pa tudi zastopniku žanke »Slavije«, g. Rafaelu Zupanec, ki je pregovoril mojega moža, da se je dal zavarovati.

Zajedno naznanjam, da je bil moj soprog zavarovan edino le pri žanki »Slaviji« ter sem prejela zavarovalnino 2000 K od nje, ne pa od zavarovalne družbe »Donau«, kakor je v zadnjem času proti več osebam trdil njen zastopnik, g. Anton Huhar; ta trditve je bila navadna laž v surho reklame za zavarovalno družbo »Donau« in njenega zastopnika g. Antona Huhar. 806 1 1

Šmartno pri Gornjem Gradu, dne 12. marca 1908.

Marija Teuž.

LEPA HIŠA v Škofjiloki

na novo prezidana, z dobro idočo gostilno, tik cerkve ter deželne ceste na zelo živahnem prostoru se prostovoljno proda. Hiša sestoji iz šestih sob, prostorne lepe kuhinje, dveh kletij, ter velike šrambe za jedila, v hiši se nahaja električna razsvetljava in vodovod. Proda se tudi vsa nova **gostilniška oprema**, kar spada k gostilni. Več se izve pri lastniku **Alajziju Berčiču Škofjaloka**, kapucinski predm. 13.

Podpisani se najuljudnejše priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom za izdelovanje 803 10-1

novih altarjev

kipov iz lesa kakor tudi iz kamna in marmor-cementa kakor tudi vso popravo starih altarjev in sploh vsega, kar spada v kiparsko obrt.

Josip Grošelji, kipar v Selcih pri Škofji Loki.

Prodajalniški lokal

na zelo prometnem kraju v Ljubljani, blizu vojašnice, se odda za majski termin.

296 Naslov pove upravnistvo. 8 5

Lekarna pri „zlatem orlu“

kemika Mr. Ph. Mardetschiagerja v Ljubljani

priporoča svoja domača zdravila:
1. **Dunajske želodčne kapljice** znane za bolezn v želodcu in trebuhu ter odganjajo vetrove. 1 stekl. 20 vin., 6 stekl. 1 K.
2. **Odvajalne kroglice** (posreberene čistijo želodec, črevesa in kri. 1 škatljica 70 vin. 751 6-4
3. **Želaznate kroglice** s čokolado prevlečene, tvorijo kri in krepijo.
4. **China železnata Malaga** španjsko vino, najboljše za tvoritev krvi in tek vzbujajoče. 1 stekl. 3 K.
Po povzetju pošlje le „orlevo“ lekarna v Ljubljani, Jurčičev trg.

Panorama international

811 Pod Trnčco 2. 1 1

Razstavljeno od nedelje 5. aprila do vštrev. sobote 11. aprila 1908:

Lepa Palacija ob Renu.

V Ameriko in Kanado

najzložnejša, najcenejša in najvarnejša

vožnja s **Cunard Line**

644 6 Bližnji odhodi:

iz Trsta: Panonija 14 aprila, Carpatija 28. aprila, Altonija 5. maja.

iz Liverpoola: Lusitania 4/4, 25/4, in 16/5. Mauretania 11/4, 2/5 in 23/5.

Pojasnila in vožne karte pri **Andreju Odlasek**, Ljubljana, Slomškove ul 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Smrekove sadike

4letne, enkrat presažene, jako močne in koreninaste, ima na prodaj oskrbnistvo turjaške graščine v Hammerstiel-u: polta Studenec pri Ljubljani. 801 3-2

Novo! 749 3-3 Petero Marijinih pesmi

zložil Iv. Pišlar, op. 1.

Dobi se v **Katoliški bukvarni** v Ljubljani in pri **skladatelju** v Hručici, pošta Podgrad (Istra).

Št. 525.

E. ZBITEK-ov v Novi Štiti pri Olomuou

zavod za izdelovanje steklenomozačnih božjih grobov, lurskih duplin in altarjev za procesije ob sv. R. Telesu Odlikovan od Nj. svetosti papeža Leona XIII.; priznanja kat. teolog. akademije v Peterburgu, nemškega misijona v Carigradu itd. Ilustr. ceniki zastoj. 547 5-5 Vse pošiljate razjamčene.

797 3-2

Razglas.

Mestno županstvo v Rudolfovem razpisuje

službo blagajnika

z začetno letno plačo K 1200.— ter tremi petletnicami po K 200.— Po enoletnem zadovoljivem službovanju se potrdi blagajnik stalno v službi,

Službo bode nastopiti že 15. aprila 1908.

Dvojnega knjigovodstva ter slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi popolnoma zmožni prosilci naj vložijo z dokazili usposobljenosti in spričevali dosedanjega službovanja opremljene prošnje

do 10. aprila 1908

pri podpisanem mestnem županstvu.

Mestno županstvo Rudolfovo, dne 1. aprila 1908.

S. pl. Sladovič l. r. mestni župan.

Na najvišje povelje Njeg. c. in kr. apost. Veličanstva.

XXVI. c. kr. državna loterija za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija edina v Avstriji zak. 18 390 dobitkov v gotovini nito dopuščena vsebuje v skupnem znesku 513.580 kron. 791 10-1

Glavni dobiček znaša 200.000 kron v gotovini.

Srečkanje nepreklicno 14. maja. — Ena srečka stane 4 K.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 7, v loter. kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštnih, brzojavnih in železn. uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrt za kupce brezplačno. Srečke se pošiljajo poštalne prosto.

Od c. kr. loterijskega ravnateljstva. (Oddelek za drž. loterije.)

Narodne vezenine

namizni prti in prtički, torbice, zagrinjala za okna in postelje, blazine itd. v najlepših narodnih motivih; orientalske vezenine v zlatu, srebru in svili. Hleklani idrijski izdelki, narodne zastave in trakovi, vedno v največji zalogi pri

P. Magdič, Ljubljana, Prežernove ulice šte. 7.

766 1 f

Prva kranjska slamnikarska zadruga v Mengšu priporočata bogato svojo zalogo najraznovrstnejših 465 12-13

slamnikov.

Od najfinejših do najprostejših za gospode, dame in otroke. Priporoča se zlasti slav. društvom, veleč. duhovščini in trgovoem.

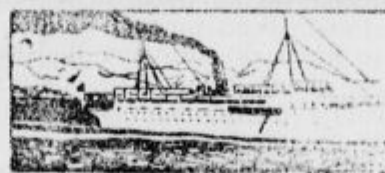
Zastopstvo za Kranjsko:

Ivan Podlesnik ml. Ljubljana, Stari trg 10.

Tu se naroča na debelo in prodaja na drobno.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Zabavne vožnje Avstr. Lloyd Trst

s prvovrstnim parnikom „THALIA“.

Potovanje IV. od 26. aprila do 26. maja:

Španija, Kanarski otoki in Severna Afrika

preko Malte, Alžira, Malage, Gibraltarja, Kadiksa, Madeire (Funchal) (Tenerife) (Sta. Cruz) Las Palmas, Tangerja, Tunisa in Korfu. Cena za vožnjo po morju s hrano od 700 K višje. Zabavna vožnja Trst-Bremerhaven (V. in VI. potovanje) se vrši kot razvedrilna vožnja.

Pozneje sledi:

I. potovanje na sever

od Bremerhavna od 4. do 30. julija

541 5-1

na Škotsko, severni rt, Spicberge in Norveško. Cene za vožnjo po morju s hrano od 700 K višje.

II. potovanje na sever

od Kiela od 3. do 31. avgusta

na Norveško, Spicberge in večni led. — Cena za vožnjo po morju od 700 K višje. NB. Potovanje na sever izvede v tem letu samostojno Avstrijski Lloyd.

Potovanje IX. od 5. septembra do 1. oktobra:

iz Bremerhavna v znamenita morska kopališča atlantskega oceana, preko Alžira v Trst.

Cena za vožnjo in oskrbo od 250 kron višje.

Vožnje po suhem aranžira potovalna pisarna Thos Cook & Son pod pogoji, ki so označeni v posebnih programih.

Načrte, pojasnila in prijave pri glavnem zastopstvu Avstr. Lloyd na Dunaju, I., Kärntner-ring 6 pri Edvardu Kristanu, R. Ranzingerju in vseh potovalnih pisarnah.

Ne v Ameriko!

Ameriški »Glas Naroda« piše: Spomlad se bliža in ponekod tudi že oglašajo, a z njo se bode tudi oglašilo pri marsikomu zaželenje po potovanju čez »veliko lužo«, to je v Ameriko. Namen teh vrst je rojakom v stari domovini — za zdaj še — popolnoma odsvetovati potovanje ali izseljevanje v Zedinjene države. Tu se v obrtniki ni še prav nič na bolje obrnilo, sto in stotisoče delavcev je brez dela, sto in stotisoče jih dela komaj po dva ali tri dni v tednu, ter komaj, ali niti ne zaslužijo za vsakdanje potrebe. Dela sedaj ni dobiti ne v premogokopih, ne v tovarnah, ne na železnicah, ne v rudokopih, z jedno besedo — nikjer. Rojaki v stari domovini, utešite nagnjenje do potovanja v Zedinjene države!

Veliko rojakov nas izprašuje, kedar bode bolje? Natančen odgovor na to vprašanje je težak. Upamo, da kakor hitro se odpre delo na farmah, ali na kmetijah, bode mali del brezposelnih dobil zaslužek, ali to bode le neznan del. V mesecu juliju bode zborovanje republikanske stranke v Chicagu in tam bodo postavili kandidata za mesto predsednika Zedinjenih držav, novembra meseca bode pa volitev. Ako republikanska stranka postavi močnega kandidata — kakor pri nas pravimo — demokratje pa slabega, se bode delo pričelo že na to odpirati, torej še pred volitvijo. Ako bodo veliki kapitalisti in podjetniki videli, da je zmaga takorekoč gotova za republikanskega kandidata, potem se bode delalo kmalu, ker zmaga republikanskega kandidata bode vse osigurala, da se na colninskem tarifu ne bode krpalo, ali da se ta ne bode znižal na korist tujih izdelkov in na škodo domače obrti. Torej do tja ne bode nič dobrega in do tja naj vsakdo mirno doma na svoji grudi počaka.

SOMIŠLJENIKI!! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovincem!« Kupujte te naše vžigalice!

Najnovejša politična poročila.

Delavsko varstvo v konsumnih društvih.
Dunaj, 4. aprila. Vlada je izdelala zakonski načrt glede na delavne razmere v konsumnih društvih in drugih delavskih in gospodarskih zadrugah. Razširile se bodo namreč določbe obrtnega reda glede na nedeljski počitek tudi na uslužbence v konsumnih društvih ter bodo tudi zanje veljale določbe glede na obrtno vodstvo.

»Kolo Polskie.«

Dunaj, 4. aprila. Ker bo poljska ljudska stranka vstopila v poljski klub, (seveda pod gotovimi pogoji, ki ji zlasti v gospodarskih in socialnih vprašanjih ter pri verifikaciji volitev zagotavljajo svobodno glasovanje) bo štel »Kolo Polskie« 72 članov in bo tretja skupina v državnem zboru, kar se številnosti tiče. Načelnik postane Bobrzynski ali pa dr. Dulemba.

Vnovič proti Wahrmundu.

Dunaj, 3. aprila. Predsedstvo katoliškega osrednjega odbora za Avstrijo je izročilo baronu Becku protest proti Wahrmundu.

Srbski agitator v Bosni pred vojnim sodiščem.

Dunaj, 3. aprila. Srbski nadpon Proković je izročen vojaškemu sodišču v Banjaluki, pred katerim bo moral odgovarjati se zaradi veleizdajstva, ker je v svojem listu »Otačbina« pozivljaval bosanske Srbe, naj se združijo s Srbi v kraljestvu za skupni boj proti »švabom«.

»Šolska matica.«

Brno, 4. aprila. Katoliški Čehi so sklenili, da ne podpirajo več »Šolske Matice«, ker je načelnik brnske podružnice dr. Budinski sirovo nastopil proti shodu katol. »Kmečke zveze«. — Tako liberalci vsepovsod sami razdirajo vez med šolo in ljudstvom.

Poslanik — pesnik.

Carigrad, 4. aprila. Turški poslaniški svetovalec v Londonu Abdul-Hak-Hamid je imenovan za poslanika v Madridu. Abdul-Hak-Hamid je eden najslovi-tejših turških pesnikov in njegovih del, dasi so najstrožje prepovedana, se turška mladina uči izust.

ORGANIZACIJA BOSANSKIH HRVATOV.

Hrvatska narodna organizacija v Bosni in Hercegovini se bolj in bolj širi in utraja. Te dni so se vršili shodi v Šnici, B.

Petrovcu in v Tešnju ter so se povsod ustanovile podružnice. Nadškof Stadler je poslal duhovništvu okrožnico, v kateri mu priporoča, da po svojih močeh pospešuje katoliško organizacijo.

RUSIJA.

Kaznovani častniki.

Vojno sodišče je obsodilo v zapor in v izgubo svojih pravic 23 častnikov, ki so ob kijevskem pogromu meseca oktobra 1905. ugovarjali, ker ni posredovalo vojaštvo in so zato zahtevali sodno preiskavo.

Ruski roparji.

Na južnoruskih železnicah deluje neka roparska četa, ki zastruplja potnike, da jih oropa. Do zdaj so že zastrupili 15 potnikov.

Poslanik goljuf.

V poverjenja bivšega ruskega poslanika na Koreji, Pavlova, je zapletena tudi »Rusko-kitajska banka«. Banka je zaslužila pol milijona rubljev.

MINISTER CLEMENCEAU ODSTOPI?

Na dunajski borzi se je včeraj razširila govorica, da minister Clemenceau v najkrajšem času odstopi.

S. K. S. Z.

Stenografski kurz bo po Veliki noči vsak torek od 7. do 9. ure zvečer v društvenih prostorih. Oglasila se sprejemajo prihodnji torek zvečer.

Opozorja se somišljenike na **socialni kurz, ki bo začetkom meseca avgusta v Ljubljani za inteligenco.** Posebno voditelji društev naj se ga polnoštevilno udeležijo! Naznanila sprejema uredništvo »Slovenca«.

Letni občni zbor S. K. S. Z. bo 23. avgusta v Gorici. Izrazila se je želja, naj bo to sestanek društvenih delegatov, na katerem naj se načrta bodoče delo naših »Zvez«.

Ustanovi se **odsek za »Narodno brambo«.** Vse spise, namenjene temu odseku, naj se pošilja pod naslovom »Slovenska krščansko-socialna zveza — odsek za Narodno brambo« v Ljubljani. Odsek je svoje delo že pričel.

Odborova seja S. K. S. Z. je prihodnji ponedeljek ob 8. uri zvečer. Seje naj se udeležijo tudi društveni nadzorniki!

Odbore naših društev nujno pozivamo, naj v posebni seji določijo agitacijo v svojem kraju in okolici za družbene vžigalice. Na delo!

Dnevne novice.

+ **Pesek v oči** siplje »Slov. Narod« vernim svojim ovčicam. Surov je pa tudi. Med tem ko dokazuje »klerikalcem« zvezo z Nemci, pa psuje dr. Korošca, češ, da je »virtuoz v umetnosti«, »za obsienit prostotu«, in pravi o njem: »Dr. Korošec nastopa kot najbesnejši in najradikalnejši narodni toreador«. Nekateri ljudje so tako otročji, ko se starajo, da mislijo, vsi so taki, kakor oni, ki so bili zvezani za bogato plačilo leta in leta z Nemci. Preneumno se nam zdi, da bi se prerekali z redakcijo »Slov. Naroda« o zvezi z Nemci, ki obstoja le v njihovih zastarelih možganih. Od dostojnega časnikarja pa kot časnikarji zahtevamo, da poroča objektivno resnico. Glede na Koroščevo resolucijo o ustanovitvi višjega deželnega sodišča v Ljubljani namreč lažejo »Narodovi« redakterji v včerajšnjem uvodniku, da se je brez vsakega glasovanja vrgla v koš. To pa ni res. »Slovenski Narod« piše namreč v poročilu o proračunskem odseku, da se je resolucija odstopila vladi v preizkušnjo, to se pravi, da se mora preštudirati vprašanje o ljubljanskem višjem deželnem sodišču. »Narod« bi bil menda rad, da bi dr. Korošec stvar tako daleč gнал, da bi bil proračunski odsek odklonil resolucijo, kar bi se bilo tudi zgodilo. V sedanjih razmerah je dosegel dr. Korošec veliko. Vprašanje je izproženo in ne bo zaspalo. To Nemci dobro vedo in zato glasilo ministra Derschatte, »Grazer Tagblatt«, strupeno napada našega vrlega poslanca dr. Korošca. Nam se zdi, da obstoja zveza med pristaši »Slov. Naroda« in pa med Nemci, pristaši »Grazer Tagblatta«, »Slov. Nar.« napada dr. Korošca, »Grazer Tagblatt« tudi. Ta dejstva, ki jih nihče ne utaja, dokazujejo čudno zvezo slovenskih liberalcev z Nemci.

+ **Iz seje deželnega odbora kranjskega.** Nadpravitelju deželne bolnišnice g. Kremžarju se dovoli dopust. Začasno ga nadomestuje kanc. adjunkt pri stavbin-skem uradu g. inženir Nebenführer. — Iz-

del se nova službena pragmatika. — Ker je ces. svetnik g. Murnik odložil svoje mesto kot upravnih svetnik doleznih železnic, imenuje deželni odbor namesto njega g. deželnega glavarja Šukljeta. — Nevzprejemljive zahteve trdke Gassner in Glanzmann glede dovozne ceste k tržiščemu kolodvoru se zavrnejo. — Glede mostu čez Savo pri Tacnu se sklene: Zgradi se definitivni most brez mitnine. Dežel-nemu zboru se predloži, da prispeva dežela s 30 odstotki k stroškom, ako prispeva država s 50 odstotki. Takoj se prično pogajanja z državno upravo v tem oziru. Deželni odbor stopi v pogajanja tudi s cestnina odboroma kranjskim in kamniškim zaradi prispevkov k zgradbi mostu. — V cestni odbor višnjegorski imenuje deželni odbor gg.: Iv. Kristan, posestnik in poštar pri Sv. Roku, in Anton Fajdiga, župan v Temenici. — Zaradi slovenske trgovske šole se obrne deželni odbor do učnega in poljedelskega ministrstva za stalne podpore in do mestnega magistrata ljubljanskega ter do trgovske in obrtne zbornice, da se že to jesen otvori trgovska šola. — Občini Črnomelj se dovoli, da proda cerkev sv. Duha nemškemu viteškemu redu. — V odbor obrtno-nadaljevalne šole v Radečah se izvoli za tri leta gospod Jakob Rižnar. — Prihodnji teden odpotuje deželni glavar na Dunaj. Ta čas ga nadomestuje deželni odbornik gospod dr. Lampe.

+ **Deputacija iz Toplice pri deželnem glavarju.** Dne 6. marca se je poklonila deputacija 16 mož iz topliške občine g. državnemu in deželnemu poslancu deželnemu glavarju Šukljeta na njegovem gradiču v Kandiji, da izrazi svoje želje glede železnice. Deputacijo je vodil g. župnik Podboj in utemeljeval opravičene želje prebivalstva. Kar se tiče postaje belokranjske železnice na »Vrhnih selih«, je obljubil g. dvorni svetnik ves svoj vpliv, da se doseže, — glede podaljšanja sedanje železnice od Straže do Toplice, pa je izrekel mnenje, da treba počakati. Brez dvoma se bo v kratkem gradila nova železnica Brežice, Rudolfovo, Žužemberk, Velike Lašče, Rakek. V tem slučaju bi se pomaknila postaja Straža na Dol. Polje, od koder bi bilo po ravni cesti skozi park komaj četrt ure. Po daljšem prijaznem razgovoru je deputacija odšla z iskreno zahvalo za naklonjenost in dana pojasnila.

+ **Pri imenovanju c. kr. okrajnih šolskih nadzornikov** je vlada zopet očitno pokazala svojo pristranost. S temi imenovanji S. L. S. nikakor ne more biti zadovoljna in bo morala izvajati potrebne posledice, ako se tak sistem še dalje vzdržuje.

+ **Gledališča — Hribar neče!** Glasilo Hribarjevo piše, da nikakor ne prevzame ljubljansko mesto gledališča. Hribarjevo glasilo piše: »Mesto Ljubljana deželnega gledališča gotovo ne prevzame, ker ima že drugih bremen več kot preveč.« Zdaj, ko je gledališče zavoženo, ga naenkrat nobeden neče, in tista stranka, ki nosi vso odgovornost za mizerijo slovenskega gledališča, se zdaj brani svojega ponesrečenega otroka. Gentlemani ti gospodje res niso! — Iz zanesljivega vira se nam poroča, da gosp. župan z bremenem v prvi vrsti meni — plinarno.

+ **O slovenski trgovski šoli v Ljubljani,** katero so izposlovali naši poslanci, se nam piše iz Bohinja: Skoraj vso trgovino z lesom imajo v rokah laški trgovci. Oni imajo zvezo po celi Italiji ter odpošiljajo les celo v Aleksandrijo. Žal med Slovinci je ravno v tej stroki premalo podjetnosti. Manjka poduka, manjka zavednosti. Zavedali in organizirali se bomo šele on-daj, ko bodo tuji že davno posneli vso smetano ter odnesli ves dobiček v Italijo. Nova trgovska šola je pač živa potreba. Čim prej se izvrši, tem več bo rešenega domačega kapitala! Rešimo, kar se rešiti še da!

+ **Naše vžigalice »V korist obmejnim Slovincem«** so založnika Ciril-Metodovih vžigalic g. Perdano spravile v precejšnjo nervoznost, da ne ve več, kam da sme vtikati svoj zvedavi nos in kam ne. Posebno ga pa zanima dvoje vprašanj. Skrbi ga, kam da pač pošiljamo naše vžigalice, skrbi ga pa tudi, kdo da bode plačal te naše vžigalice. Za danes opozarjamo samo g. Perdano, naj nikdar več ne izkuša izvedeti na kolodvoru, kam da so namenjeni zaboji z našimi vžigalicami, kakor se je osmelil to storiti pretekli teden. Ako bi se to še enkrat pripetilo, bomo podvzeli druge korake. Glede plačila naših vžigalic pa se je zljubilo gosp. Perdano trditi, da ne ve, kdo bo plačal primanjkljaj, kajti S. K. S. Z. da prodaja vžigalice pod lastno ceno. Res, narodni meceni gg. Jebračin in Perdan so v resnici reveži. Oni delajo tako nesebično pri raznem blagu, ki ga zalagajo društvom v korist, da jim samim ne ostane niti vinar dobička, in to

vse v večjo narodovo korist. Skoraj da bodo gotovi ljudje preverjeni, da prodajajo le-ti meceni vse pod lastno ceno in v svojo izgubo. A temu ni tako. Lahko je namreč biti narodni mecen à la Jebračin ali Perdan, ki mu znašajo drugi prispevke v koristne namene, a on jih le odrajuje, potem ko si je znaten del dobička pridržal zase. Čujte in strmite, gospod Perdan! S. K. S. Z. bo imela pri razprodaji svojih vžigalic »V korist obmejnim Slovincem« malo manj dobička, kakor znaša oni dobiček, ki ga spravite gospod Perdan, od prodaje Ciril-Metodovih vžigalic v svoj lastni žep, potem ko ste že oddali prispevek, ki pripada Ciril-Metodovi družbi. Sedaj pa sodite sami, g. Perdan, koliko da bo znašal dobiček pri posameznem vagonu; saj imate že prakso v teh računih in tudi faktične uspehe, in upamo, da Vas ne bode odslaj več skrbelo, kdo da bode naše vžigalice plačeval. Po končanem poslovnem letu pa poda S. K. S. Z. o tem svoje jasne račune in takrat Vam bomo lahko povedali, koliko da znaša Vaš dobiček iz prodaje Ciril-Metodovih vžigalic, ako ga še danes ne veste sami. — **Zato, cenjeni somišljeniki, in Vi, ki Vam je res mar narodni blagor, poslušajte se edinole naših vžigalic »V korist obmejnim Slovincem«, kajti ves čisti dobiček iz te prodaje pripade našim zatiranim bratom na meji!**

+ **Vžigalice »V korist obmejnim Slovincem«** so že našle mnogo odjemalcev po vsem Slovenskem in komaj ustrezamo sproti došlim naročilom. Le tako naprej in koncem leta izkažemo lep dobiček v pomoč bratom trpinom. Ob tej priliki pa opozarjamo, da se pošiljajo vžigalice le po železnici, ker jih pošta ne sprejme. Zato naj cenjeni naročniki navedejo pri svojih naročilih tudi vselej **železniško postajo**, do katere hočejo, da se jim pošlje vžigalice.

+ **Jezikovna kvalifikacija sodnih uradnikov v Istri.** Razmere na istrskih sodiščih so v jezikovnem oziru neznosne. Na koprskem okrajnem sodišču ni niti enega sodnega uradnika, ki bi znal sestaviti slovenski ali hrvatski zapisnik. Tudi če sodnik zna kaj slovenščine ali hrvaščine, mora se uradovati italijanski, ker ni dobiti zmožnega zapisnikarja. Sodni uradniki pa niti govoriti ne znajo z ljudstvom. Kakšna krivica je to zlasti za one naše ljudi, ki imajo opravka pri zemljiški knjigi, je jasno. Kak sodnik si pomaga tako, da munda sam slovenske spise. — Sedaj je razpisano mesto pisarniškega oficijala in kancelista na sodišču v Krku. Tu po baje sodna oblast imenovanje izvršila po službenih letih, ne glede na jezikovno kvalifikacijo. Temu škandalu naj bi naši poslanci že enkrat naredili konec!

+ **Kričeče razmere pri tržaškem Lloyd.** Iz Trsta se nam poroča: Že pred več časom je bil poslan od glavnega Lloydovega ravnateljstva neki jud Lindar kot višji uradnik v Trst. Ta mož je postopal in še vedno postopa zelo teroristično. Vsled njegove inicijative je bilo odpuščenih brez vsakega vzroka več Lloydovih uslužbencev, kar je seveda povzročilo med ostalimi tovariši opravičeno ogorčenje in tudi strah, da bi se njim samim ne zgodilo kaj enakega. — Za varnost blaga na svojih ladjah in skladiščih potrebuje Lloyd večje število stražnikov. Ti so bili dosedaj neposredni uslužbenci Lloydja. Nekaj izmed njih tudi plačuje mesečno do 10 goldinarjev v pokojninski zaklad in ti imajo pravico do pokojnine. — Dne 2. t. m. pa pride nenadoma povelje, da odslej stražniki ne bodo več uslužbenci Lloydja, pač pa žida Jhanel, kajti ta se je zavezal — seveda za drag denar — da bo odslej on oskrboval straže. Dosedanjim stražnikom je ukazano, da se morajo do 6. t. m. predstaviti svojem novemu šefu, kdor tega ne bo storil, se smatra odpuščenim. Ta nova naredba je seveda zelo razburila stražnike. Nihče izmed njih noče služiti židu. Kakor se čuje, mislijo vsi naenkrat odstopiti, ako ravnateljstvo ne prekliče te odredbe. Stražniki se naslanjajo tudi na neki paragraf službenih pravil, ki pravi, da ako Lloyd opusti straže, mora to šest mesecev prej naznaniti ali pa dati šestmesečno plačo. Sedaj pa je Lloyd dal na razpolago, da se odločijo, samo štiri dni, kar je gotovo velika krivica. Kaj bode sedaj storilo ravnateljstvo, oziroma stražniki, bom že sporočil.

+ **Osrednjo pisarno na Dunaju** za nemško napadalno delo v celi Avstriji so si ustvarili Nemci. Hočejo to delo enotno organizirati, predvsem pa se ukvarjati z naseljevanjem Nemcev po slovanskih deželah.

+ **Dunajski občinski svet.** Jubilejna komisija je izprožila vprašanje o ustanovitvi garancijskega fonda 500.000 kron. Dunajska občina prispeva 200.000 K.

+ **Skupne delavnice.** Minister Gessmann je povabil dunajski občinski svet na

sodelovanje pri ustanovitvi velikih skupnih delavnic za obrtnike.

— **Prepovedana razstava slike.** Oblasti ne dopuste, da se razstavi pri secesijski razstavi slika, last predsednika Hohenberga, ki predstavlja petnajst bankirjev in veleindustrijcev v srednjeveških oblekah. Kestranec, dr. Kux, Herpely, Günther in Kupelwieser so zahtevali, da naj se slika zapleni, ker so na njej naslikani. Okrajno in deželno sodišče sta odklonili zahtevo. Pač pa je civilno sodišče začasno razsodilo, da se slika ne sme razstaviti. Ker se pa po pravih slika ne sme odstraniti, so jo zagnili. Zanimivo je, da so karikiranci ponujali vsak 1000 K, če se slika ne razstavi.

— **Romanja v Lurd** se udeleži tudi č. g. Fr. Ks. Meško, znani odlični slovenski pisatelj, župnik pri Dev. Mar. na Zili.

— **Odlikovan orožnik.** Odlikovan je bil orožniški stražmojster g. A. Vatovec v Gradihu ob Soči s križcem s krono za zasluge.

— **Telovadni odsek v Št. Vidu nad Ljubljano** vabi k dramatični predstavi, ki jo priredi na tiho nedeljo, dne 5. t. m., ob štirih popoldne v telovadni dvorani »Pri Cebavu«. Spored: 1. Tamburanje. 2. Predavanje brata Zabreta. 3. »Mlini pod zemljo«, igra v petih dejanjih. — Ne le, da se bo to pot ta lepa igra »Mlini pod zemljo« prvič na našem odru predstavljala, je že snov sama vzgojna in zanimiva tako, da upravičeni pričakujemo najboljši udeležbe. Kakor čujemo, so si igralci nabavili popolno novo obleko in kostume, da se nam bodo v nedeljo predstavljali kot pravcati Rimljani.

— **Vreme.** V kamniški okolici je dne 1. aprila popoldne grmelo in snežilo; na Homcu je treščilo v kozolec, vnelo se ni. Ljudje so radovedni, kdaj se začne uravnavati Bistrica.

— **Predstava v Vipavi.** Bralno društvo »Ilirija« v Vipavi namerava vprijeti igro na tiho nedeljo »Mlini pod zemljo« ali »Zadnje ure poganstva v Rimu«. Povabljen je vse občinstvo cele vipavske okolice. Videlo se bode izobrazbo naših domačih diletantov, kateri se v resnici trudijo za napredek društva, ker takoj po tej igri bodo zopet imeli drugo igro, bolj živahno in veselo. Nihče ne zamudi te lepe podučne igre! Torej, gotovo na svidenje na tiho nedeljo! Sedeži se prodajajo tudi pri predsedniku društva »Ilirije«, g. Štefanu Hribu.

— **Naklo.** Župnija Naklo šteje 1150 ljudi. Preteklo leto jih je bilo rojenih 29, umrlo jih je 26.

— **Nova pot na Brezje.** Število romarjev k »Mariji Pomagaj« na Brezjah se množi leto za leto. Dan za dnevom se pomika o pobožne trume našega vernega ljudstva iz Otočja dalje peš k Materi božji. A kakšna je ta pot, vé pač vsakdo, ki je kdaj romal po njej: strma, ozka, polna kamenja, vzdignjenih korenin, kotlin itd. Mladi ljudje se še ne zmenijo dosti za take neprimike, ali stare kosti se kaj neprijetno pretresavajo ob skakanju čez one jarke, kamenje in razpoke. Ljudje to navadno vzamejo za »pokoro«, ali tudi brez te »pokore« bi bilo romanje uspešno in Bogu dopadljivo. Kaj bi se ne dala napraviti nova, boljša pot po boršiču blizu stare poti? Ta bi bila mnogo složnejša, senčnata in ljudje bi romali po njej še z mnogo večim veseljem in zaupanjem. Pozor ljudje, ki vam je mar romarska stvar!

— **Pasja steklina na Kranjskem.** V zadnjem času pojavljajo se zopet slučajni pasje stekline in sicer v kranjskem, litijem, novomeškem in radovljiškem okraju. Vsekako je treba vse pozornosti na pse in mačke, da se prepreči večje nesreče. V Mojstrani je popadel stekel pes tudi nekega delavca in istega težko poškodoval, ranjenca so oddali takoj v zdravljenje in cepljenje na Dunaj. Po dosedanjih poizvedovanjih je stekel pes, ki se je klatil po jeseniški in dovjiški občini, najbrže pretekel gorenje občine radovljiškega okraja, potem celo kanalsko dolino in izginil v Italijo, kar posebno kaže, kako veliko nezdgo lahko povzroči eden sam stekel pes v najkrajšem času.

— **V cerkvi sv. Justa zabodeni duhovnik Marsich,** je, kakor se nam poroča, izven vsake nevarnosti. Bolečin ne čuti več, govori lahko in tudi mrzlica je ponehala. V par dneh bo popolnoma zdrav zapustil bolnišnico.

— **Nov zakon proti živalskim kužnim boleznim.** V poljedelskem ministrstvu vrše se sedaj posvetovanja o novem zakonu proti živalskim kužnim. Posvetovanja o izgotovljenem načrtu udeležujejo se zastopniki vseh prizadetih ministrstev. Novi zakon predelan je za ozirom na sedanje znanstveno stanje veterinarne medicine in na moderni razvoj prometa z živino in mesom. Po dokončanih posvetovanjih v ministrstvu se bode poslal načrt raznim poklicnim zastopnikom v oddajo mnenj in šele potem se predloži državnemu zboru v nadaljno parlamentarno postopanje, v obče

se pa upa, da se vse to izvrši še tekom tega leta.

— **Vrhpolje pri Vipavi.** Blagoslov novih orgel se je jako lepo izvršil dne 2. t. mes. Čast in hvala gospodu župniku! Hvala tudi vsem tistim, ki so kaj darovali.

— **Z Dol pri Litliji** se nam poroča: Dne 17. sušca t. l. vršila se je volitev župana in občinskih svetovalcev na Dolih in so bili izvoljeni Ivan Novak, trgovec in poštar na Dolih že tretjič za župana; Franc Knez, posestnik in žagar in lesni trgovec v Sapoti; Jos. Vrtačnik st., posestnik na Dolih; Franc Grčar, posestnik na Selcih, za svetovalec.

— **Škof Krapac in podban Czernkovich tožita »Hrvatsko«.** O priliki zadnjega potovanja bana Raucha na Dunaj pisala je »Hrvatska«, da je hotel ban spraviti na djakovsko stolico škofa Krapca ter namigovala o neki pogodbi med podbanom Czernkovichem in škofovskim vikarijem Krapcem, glasom katere bi imel škof Krapac, če bo imenovan za škofa v Djakovu, gmotno skrbeti za Czernkovicha v slučaju, da se ga vpokoji. O tej pogodbi se je zvedelo na Dunaju, kjer je najneugodnejše vplivala. — Škof Krapac in podban Czernkovich sedaj tožita zbog te vesti, ki jo službeni list imenuje infamno laž.

— **Iz Bučke.** Naš župan se nikakor ne more otresti misli, da bode tako hitro njegove moči in časti konec. Pa naj si zapomni, da na svetu je vse minljivo. Pa kako krčevito se drži županskega stolčka, nam dokazuje njegova agitacija. Že dvakrat je dal oklicati pred cerkvijo, da naj ljudje k njemu hodijo, enkrat po razsodbe glede kolekture, dasi imamo tajnika, ki bi moral take reči raznesti okoli, enkrat, da jih bode učil, kako se dela petijot. Kar je pametnih ljudi, se mu ne vsedejo na limanice, le nekaj njegovih pristašev se zbira vsako nedeljo v občinski pisarni, da tam bero kynšti, ki jih obavlja »Slovenski Narod«. Kako pa so »brihtni« ti ljudje, nam je dokaz zadnji volivni imenik za deželno-zborske volitve, v katerem so izpustili take ljudi, o katerih že otroci vedo, da imajo volivno pravico. Tem potom rahlo opomnimo tudi gospoda tajnika, da naj bode previden in naj nikar ne agitira, ker bi to njemu gotovo nič ne koristilo. Druge občane pa svarimo pred vsemi neresnicami, ki jih že sedaj širijo liberalci po občini in obenem pa tudi prosimo, da naj nikar preveč ne verjamejo sedanji vsiljivosti in prijaznosti liberalcev. Vemo, zlate gradove vam objublja, vina ponujajo itd., itd., vi pa le recite: Ne vdamo se vam, ker vas predobro poznamo!

— **Divjega petelina je ustrelil** dne 1. aprila na vse zgodaj č. g. župnik Jožef Šolar na Lipoglavu. To je bil prvi petelin, ki je bil letos na Kranjskem ustreljen in je torej »Narodovo« poročilo, da je prvega petelina dne 1. aprila ustrelil župan Hribar, napačno. Tako je Hribar prišel ob prvenstvo. Zanimivo je, da je Hribar tistega petelina sam snedel in ga torej nihče videl ni, svojega petelina je pa župnik Šolar poslal našemu uradništvu, kjer si ga lahko vsakdo ogleda. Petelin je jako lep eksemplar, ki drži v kljunu naslednje posvetilo: »Vam v dar pošljem lepi eksemplar. — Druge lovce petelin kliče, — jaz pa streljam take tiče.« — Kakor se nam poroča, je letos divjih petelinov jako veliko in čaka lovce mnogo veselja. Lovski blagor!

— **Italijansko dijaško podporno društvo v Pazinu** je imelo leta 1907 dohodkov 22.219 K 41 h in izdatkov 21.861 K. Marljivost tega nasprotniškega društva je res vredna posnemanja v naših krogih.

— **Umrli** je v Ložu dne 2. t. m. vsled napada srčne hibe c. kr. sodni oficijal gospod Franc Urbančič v 46. letu svoje starosti.

— **Slaboumna,** 34 let stara Ivana Germek je dne 25. sušca t. l. odšla s svojega domovolišča na Skaručni št. 32 in se še ni vrnila. Kjer bi se znašla, naj se jo odpravi domov ali pa se naj o njenem bivališču obvesti županstvo Vodice. — C. kr. okraj. sodnija v Ljubljani, odd. VIII., dne 3. aprila 1908.

— **Iz Ziljske Bistrice** poročajo: »Narod« izdajajo. Kakor se čuje, je sklenil naš krajni šolski svet, da sprejme 3000 K podpore od protestantovsko-nemškega šuiferajna. Za danes samo opozarjamo Bistričane in Zahomčane na ta za Slovence nečastni sklep teh možakarjev, s katerim so prodali šolo in otroke brezverskemu in nam Slovincem najbolj sovražnemu šuiferanu. Radovedni smo, kaj porečejo k temu tisti Bistričani, ki še poudarjajo svoj značaj in svoje poštenje ter se ne dajo komandirati od par mogočnejšev!

— **Nočna brzozjavna služba v Sarajevu.** Vsled ukaza vojnega ministrstva je uvedena na brzozjavni centrali v Sarajevu popolna nočna služba.

— **Nesreča na železnici.** Dne 30. t. m. so se peljali v Sarajevo častnik in dvajset vojakov. Na postaji Kotorško se je vlak ustavil za eno minuto. To priliko je

porabil vojak Tomić, da je zapustil voz. Vlak se gane in vojak hoče skočiti v voz, toda noga se mu podrsne in on pade pod vagon. Kolo mu je zmečkalo nogo. Ponesrečenca so prepeljali v vojaško bolnišnico v Sarajevu.

— **Samoumor v Varaždinu.** V Varaždinu si je ustrelil šest krogelj v srčno stran Mijo Fabijan. Prepeljali so ga še živvega v mestno bolnišnico. Težko, da bi okrevljal. Vzrok: slabe gmotne razmere. Nesrečnež ima sedem majhnih otrok.

— **Stekel pes v Zagrebu.** Po Zagrebu se klati sumljiv pes, ki je ogrizel več drugih. Mislijo, da je pes stekel.

— **V dobi rešitve jezikovnega vprašanja.** Pisma iz Komolca pri Dubrovniku v Dalmaciji nosijo pečate: »Post Komolac-Ombla«! V Dalmaciji nemška »Post«, to je zares izvirna misel.

— **Strankarsko gibanje v Dalmaciji.** Sinjski pristaši čiste stranke prava pozivajo v »Hrvatski rieči« svoje somišljenike, da se organizirajo ter zahtevajo, da skliče poslanec don Ivan Prodan v to svrhu v Spljetu shod čistih pravašev.

— **Periskop** se imenuje nova vrsta očalov, ki omogočajo, da nosilec razloči vse tudi za svojim hrbtom. Pariška policija jih baje že uspešno rabi.

— **Neumna stava.** V Ogleju se je dal zavesti 25letni G. Z., da izpije liter žganja. Pri tretjem četrtlitru se je onesvestil. Prenesli so ga na dom, kjer se bori s smrtjo.

— **Upravitelj karlovaške pravoslavne metropolije** postane budimski vladika Lucijan Bogdanović.

— **Dr. Bugatto obdržal mandat.** Italijanski državni poslanec dr. Bugatto, ki je bil te dni imenovan za okrajnega glavarja za Dalmacijo, ostane pridelen ministrstvu za nauk in bogočastje ter obdrži svoj mandat kot državni poslanec.

— **K vprašanju o kolonatu v Dalmaciji in na Primorskem.** Včeraj je odpotoval z Dunaja odposlanec poljedelskega ministrstva profesor dr. pl. Schullern, da prouči razmere kolonov na Goriškem, kjer ostane dva tedna. Potem se poda v Dalmacijo, kjer bo nadaljeval svoje preiskave o tem vprašanju. Gradivo, ki ga bo zbral, predloži državnozbornemu odseku za ureditev kolonata v Primorju in Dalmaciji.

— **Moščeja v Trstu.** V treh bataljonih 4. bosansko-hercegovinskega pešpolka, ki so prispeli z Dunaja v Trst, je 35 odstotkov vojakov mohamedancev. Za iste je vojaška oblast priredila moščeja v telovadnici bivše kadetske šole. Bogoslužje bo opravljal vojaški iman drugega razreda Hafiz Abdulah efendi Kur-begović.

— **Vihar na morju.** V četrtek okrog 10. ure popoldne je začel naenkrat pihati močan zahodnik ter razburkal morje. Vse ladje v tržaškem pristanišču so morale podvojiti vrvi, s katerimi so bile privezane na obal. Jahta črnogorske knežje družine »Jokif Runna« je morala zaprositi za pomoč pri pristaniškem uradu. Več ribiških in drugih ladij se je moralo umakniti v »Saketo«, najvarnejši del pristanišča. Koprške »Libere« toliko da niso valovi razbili ob pomolu sv. Karla. Prispel ji je na pomoč remorker »Audax« ter jo potegnil v svobodno luko.

— **Nemški otroški vrtec v Pulju.** »Polaeler Tagblatt« dela propagando za nemški otroški vrtec, ki ga ustanovi v Pulju tamojšnja ženska in dekliska podružnica »Südmarke«. Imenovani list prosjači za prispevke, češ, da ustanovitev nemškega vrtca nima nič opraviti s politikom. Kdo bo tako naiven, da bi to verjel?

— **Nesreča na Donavi.** Prošlo soboto je blizu srbske Semendrije trčil srbski remorker »Mačva« z ogrskim parnikom »Margita«. Parnik je zadobil luknjo. Moštvo, 66 oseb, so rešili. Nesrečo je zakrivila »Mačva«, ki ni imela predpisanih svetilnic. Kapitan »Mačve«, sin bivšega ministra Putnika, je neizkušen mlad mož, ki je prvič samostojno vodil ladjo.

— **Predavanja v Bosni in Hercegovini.** Prošli teden je v Gradcu predaval večkrat ravnatelj ilidžanskega kopališča Julij Pojman, o Bosni in Hercegovini. — Graški listi so predavanja hvalili.

— **Stavka v Kobiljodu in Hadžićih.** Sarajevski »Hrvatski dnevnik« poroča, da so stopili v stavko delavci tvrdke Feltrinelli in dr. v Hadžićih in Kobiljodu, ker se jim noče zvišati mezde in se je odpustilo neke nadzornike, ki so bili pri delavcih priljubljeni.

— **Varaždinska občinska uprava v »dobrih« rokah.** Na c. kr. okrajnem glavarstvu v Voloskem so se te dni hudo-mušno smejali, ko so prejeli od mestne občine varaždinske neki nemški dopis, kakor da bi na Voloskem ne znali in ne uradovali hrvaški. Dopis nosi podpis bivšega župana, madžarona dr. Breitenfelda.

— **Podržavljenje češke Severne železnice.** Pogodba o podržavljenju češke Severne železnice je perfektna in že podpisana.

— **Razmere v drž. Paraná v Braziliji.** C. kr. ministrstvo za notranje stvari je

razposlalo sledečo informacijo: Gospodarski razvoj naselbin v brazilski državi Paraná v drugi polovici leta 1907 je mnogo trpel vsled pustošenja kobilic. Marsikatera naselbina je izgubila velik del pričakovanih pridelkov in je položaj v nekaterih kolonijah, n. pr. v Luceni, zelo neugoden. Ko so roji kobilic bili uničili turščico, fižol, rž in tobak, nasejali so ljudje sicer z nova turščice in fižola, toda tudi te nasade so uničile kobilice, ki so se izlegle iz jajčec, ki so jih bile v ogromnih množinah zlegle leteče kobilice, kjerkoli so se mudile delj časa. Tudi travniki in pašniki so mnogo trpeli in vsled tega pomanjkuje krme. Vsled škode, ki so jo povzročile kobilice, poskočijo brzokone cene poljedelskim proizvodom. Vlada ni storila ničesar, da bi podpirala kmete v boju proti nadlogi, kamoli da bi uredila premišljeno zatiranje kobilic. Kmetje se sicer borijo proti istim, toda njih sredstva so nezadostna. Z ozirom na to se mora vsakomur, ki bi se hotel nastaniti v državi Paraná, to najodločnejše odsvetovati.

— **Umrli** je pri Sv. Ivanu pri Trstu gospa Franja Julka Trobec, soproga gosp. Antona Trobec.

— **Za notarja v Senožečah** je imenovan notarski kandidat g. Viktor Poznik v Novem mestu.

— **Mestne volitve v Sarajevu** so razpisane na dan 13. t. m.

— **Sleparica.** V Bolcanu je prišlo okrogno sodišče Marijo Treutler, ki je s svojo trgovino z mašinami oblačili v Gradcu ogoljufala mnogo duhovnikov. Prejemala je plačila, a blaga ni poslala ter se je vedno opravičevala. Ko si je nabrala denarja, tedaj je hotela pobegniti, a so jo prišli v Bolcanu. Oškodovanci naj se zglašajo takoj za odškodnino.

— **Usmrčenje v Bonnu.** V smrt obsodeni Hrvat Besiač je znorel ter so ga spravili v zavod za umobolne. Kokotoviču, Pajzicu in Rautarju je krvnik odsekal glave.

— **Samomorilec na Sušaku,** o katerem smo poročali, da je skočil v globok prepad, kjer je obležal mrtev, je bil 34-letni anarhist Josip Dellamea.

— **Poizkušeni samoumor v Banjaluki.** Trgovec Ljubomir Stefanović se je skušal umoriti s sekuro, s katero se je večkrat udaril po glavi. Nesrečneža je gnala nezdravljiva bolezen v ušesih v smrt. Težko, da bi okrevljal.

— **Adrija odprta kulturi.** Na jadranski razstavi v Gradcu je predaval dvorni svetnik dr. Fran Swida o osebnem prometu na Adriji. Rekel je, da je nedavno vsled slabih prometnih zvez še malokdo mislil na to, da bi se odločil za zabavno potovanje na jadranski obali. Šele zadnji čas se je vzbudilo zanimanje za te kraje in nastala je cela nemška knjižnica o lepotahtah teh dežel. Adrija je bila odkrita! »Zdaj se pa« je rekel doslovno, »zasebniki in vlada trudijo, da odprejo Adrijo zopet kulturi, in ni dvomiti, da bo to prizadevanje imelo lepih uspehov«. — V teh besedah tiči mnogo ironije in neresnice. V Dalmaciji, zlasti v Dubrovniku je cvetela slovanska kultura, ko Nemci še niso poznali tega pojma!

— **Koncert Pennarini v Zagrebu.** Zagrebški listi pišejo navdušeno o koncertu junaškega tenorja hamburškega mestnega gledališča Pennarinija. Koncert je trajal nad dve uri. Skoro vsaki točki je sledil do-datek. Zlasti je očaral Zagrebčane pevčev visoki C.

— **Štipendije za obrtne šole za Istrane.** Naučno ministrstvo podeli v šolskem letu 1908/09 več štipendij dijakom državnih, obrtnih in podobnih šol, kakor so učilišča za tkalsko obrt, c. kr. strokovne šole za posamezne obrti, šole za gradbene in rokodelske umetnike itd. Prošnje je vložiti pri namestništvu v Trstu do 15. maja tek. leta.

— **»Legina« šola v Banjolah v Istri** ima na papirju 36 učencev, v resnici pa obiskuje šolo le deset otrok. Učitelj Coradini se je odpovedal službi. Šola bodo menda zaprli, kakor se je pred letom dni zgodilo šoli v Raku. — In za take šole »enodnevnice« prispeva uboga Istra leto za letom z 10.000 kronami! Kdaj se prepričajo Italijani, da je istrsko ljudstvo preveč vzbujeno, da bi se dalo raznaroditi?

SOMIŠLJENIKI! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«! V korist obmejnim Slovincem! Kupujte te naše vžigalice!

Štajerske novice.

š »Zavratnost in poštenost« narodovsko-učiteljske stranke na Štajerskem. Že desetletja se trudijo celjski Slovenci, da bi rešili ugodno za njih tako perečo ljudsko-šolsko in gimnazijsko vprašanje. Dočim jim je vlada vedno nasprotovala.

so skusili rodoljubi vsaj to rešiti, kar se je dalo. Med drugim ima nevenljivih zaslug kat. podporno društvo, ki vzdržuje slovensko dekliško šolo v Celju. Ta šola ima zdaj sedem razredov in podružje se v njih isto, kar se podučuje v petrazredni ljudski in dvorazredni meščanski šoli. Tem razredom se je še z letošnjim šolskim letom pridružil gospodinjstvo-nadaljevalni tečaj. Ta zavod ima vsestransko dobre uspehe in je velikanska dobrota za Celje in okolico. Zdaj pa vam pride neki šolski dopisnik v zadnji »Domovini« ter zabavlja čez ta »klosterski« zavod, govori o »zavratnosti in nepoštenosti naših klerikalcev«, kakor se vzljubi pisati temu človeku, češ, da so krivi, da se ne reši ljudskošolsko vprašanje. Kar se je dozdej zgodilo glede tega vprašanja, se je vršilo sporazumno z vsemi dosedanjimi politiki celjskimi. In naravnost nerazumno je, da si dajo gospodje ki so odgovorni za smer »Domovine«, samim sebi pljuvati v obraz po »Domovini«, dočim se drugače potegujejo za načrte, ki jih »Domovina« smeši. Sicer pa »Narodovci«, zakaj ne rešujete bolje tega vprašanja, saj imate poslanca, ki je za ta vprašanja v prvi vrsti odgovoren, Roblek. Da, da, k zadnji konferenci pri Becku ga še niti zraven ni bilo! In dr. Kukovec, ki je bil navzoč, zakaj ni govoril o ljudskošolskem vprašanju? Zabavljati je seveda lažje in kamenje metati na druge ter razdirati to, kar drugi s težavo zidajo. Toliko je gotovo, da bo ta narodovsko-učiteljska struja ovirala, če ne onemogočila, vsakršno ugodno rešitev celjskega šolskega vprašanja, ko nosi gnjev in razdor v slovenske vrste.

Š Trbovlje. Sv. misijon imajo oo. jezuiti iz Ljubljane tukaj od 7. do 16. aprila. — O velikem shodu dne 22. marca poročata tudi »Slov. Narod« in »Naš List«, seveda po liberalni maniri. Odgovor na to: takoj bodočo nedeljo se je vpisalo v »Kmečko zvezo« in plačalo udnino 32 kmetov, najboljših v fari.

Š Huzarji iz Budimpešte v Radgoni. V Radgono pridejo s prvim majem trije eskadroni huzarjev iz Budimpešte. Artiljerijski polk št. 37 je premeščen iz Radgone v Zagreb. Občina bo imela mnogo stroškov, ker mora dati stare vojašnice preurediti in tudi nekaj novega bo treba zidati.

Š Štatersko namestništvo namerava okrajnemu glavarstvu v Slovenjem Gradcu prideliti stavbeni oddelek, da zmanjša bremena okrajnih glavarstev v Mariboru in Celju in olajša politično službo okrajnega glavarstva v Slovenjem Gradcu. Nameravani stavbeni odsek bi začel svoje delovanje 1. januarja 1909.

Š Smrt v gozdu. Iz Črešnjevca pri Slov. Bistrici se nam piše: Ni ga dne, da se ne bi zgodila kaka nesreča. Zopet imamo slučaj smrti, — ki je zelo tragičen. Martin Črne vulgo Mihelak, iz Leskovca št. 12, je šel v četrtek v svoj log drva sekati. S hlapcem podžagata drevo, ki se nagne. Martin Črne, 70-letni starček, pa se prekasno umakne, drevo padajoče ga dohiti in pobije na tla. Umirajoč je bil prepeljan na svoj dom. Med potoma prejel je pred župniščem od ondotnega župnika sv. poslednje olje — nakar je kmalu umrl — preden so ga še domu prepeljali. Pokojnik je bil rojen 2. novembra l. 1830 v Leskovcu. Bil je skozi in skozi vedno narodnjak, ki se je vedno zavedal svoje slovenske krvi. Vedno je volil s katoliško narodno stranko. Bil je tudi dober kristjan in je obiskoval službo božjo vsako nedeljo in tudi med letom pristopil večkrat k mizi Gospodovi. Vodil je celo gospodarstvo — svojemu sinu, ki se je podal v Ameriko, da bi ondi kaj zaslužil in se rešil — gmotnega pogina. Svetila mu večna luč!

Š Volitve v konjiški okrajni zastop. V skupini veleposestev je volilo izmed 19 volivnih opravičencev 12. Kakor piše graška »Tagespost«, sta volila tudi dva slov. veleposestnika složno z Nemci. Sedaj se pa Nemci sami med seboj tepejo. Konjiški tržani so razžaljeni, da ni izvoljen v veleposestniški kuriji noben tržan. Zato hočejo sestavo novega zastopa prepričati na ta način, da ne bodo volili svojih sedem slovenskega može.

Š Slovenska kmetijska šola na Spodnjem Štajerskem še ne bo tako kmalu otvorjena. Dežela daje Pisančevo veleposestvo za eno leto v našem — torej pred letom 1910. še ni misliti na slovensko kmetijsko šolo na Spodnjem Štajerskem. Tako vpoštevajo v Gradcu slovenske in pa tako nujne potrebe, kakor je kmetijska šola!

Š Nemškutarski zmagi pri občinskih volitvah. Pri Sv. Trojici v Halozah so zmagali pri občinskih volitvah zadnji torki zopet štajercijanci in ptujski meščani, ki imajo tam vinograde. — Tudi na Podovci so zmagali, kakor poročajo nemški listi z velikim veseljem, štajercijanci.

Š Podivjanost. Pred par dnevi so zaprli, kakor poročajo štajerski listi iz Trbo-

velj tri mlade rudarje, ki sovpijanosti razrezali leseno razpelo — kose potem kuhali v loncu in nazadnje še posamezne dele cvrli na ražnju. Vzrok tej podivjanosti je iskati v prvi vrsti in pijanosti, v drugi pa v domači vzgoji in prepuščenju otrok samim sebi, ko izstopijo iz šole.

Š Nov hotel v Slov. Bistrici. Vzlic vsem intrigam raznih Jagoditschev, ki so z vednimi šikanami hoteli prepričati stavbo posojilniškega posloplja, a so tako žalostno pogoreli, se bo v kratkem v Slov. Bistrici otvoril nov, moderno urejen hotel.

Š Za šolo v Wildalpu hoče prispevati dunajski občinski svet 5000 K, če da štajerski verski zaklad vsaj polovico navedene vsote.

Koroške novice.

k Iz Celovca je odšel drugi bataljon brambovskega polka št. 4. Premeščen je v Gorico.

k Varstvo planink. Cesar je sankcioniral sklenjeni zakonski načrt koroškega deželnega zbora, da se varuje planinske cvetlice, n. pr. planinko.

SOMIŠLJENIKI!! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnih Siovincem«! Kupujte te naše vžigalice!

Ljubljanske novice.

lj Visok gost. Novoimenovani pomožni škof vrhbojski, presvetli gospod dr. Ivan Šarič, se je včeraj na povratku z Dunaja v Sarajevo ustavil v Ljubljani, da obišče našega prevz. gosp. knezoškofa. Spremlja ga urednik č. g. Karol Cankar. Prevzvišeni gosp. škof dr. Šarič je danes v družbi g. urednika Karola Cankarja in pisatelja g. Izidorja Cankarja počastil s svojim obiskom tudi naše uredništvo ter si ogledal novo poslopje »Katoliške Tiskarne«.

lj Javno predavanje. Prihodnji torek točno ob pol 8. uri zvečer predava v S. K. S. Z. gosp. dr. V. Pegan. Somišljeniki in somišljenice, vsi k predavanju!

lj Občni zbor pevskega društva »Ljubljana« bo v soboto dne 11. t. m. v mali dvorani »Uniona« ob pol 8. uri zvečer. »Ljubljana« bo takrat podala račun o svojem delu in napredku in o svojih bodočih poštenih in jasnih ciljih. Somišljeniki in somišljenice, na svidenje!

lj Nemška organizacija v Ljubljani. »Südmärk« je izdala »Wegweiser durch die Geschäftswelt von Laibach«. V tem kašipotu so po strokah urejeni naslovi nemških trgovcev in obrtnikov. V knjižici smo opazili tudi par takozvanih slovenskih obrtnikov, katere priporoča »Südmärk«.

lj Hotelir Fric Novak umrl. Umrl je danes ob pol 12. opoldne v ljubljanski deželni bolnišnici hotelir in kavarnar gospod Fric Novak. Naj počiva v miru!

lj Cirkus Koloseum pride v Ljubljano in otvori na velikonočno nedeljo vrsto predstav. Cirkus je električno razsvetljen in ima prostora za 2000 oseb.

lj Polaganje cevi za razširjanje mestnega vodovoda se je ravnokar pričelo, in sicer po Bleiweisovi cesti proti glavni cesti, ki leži na Franc Josipovi cesti, kjer se pri križišču imenovanih dveh cest zveže.

lj Tlakovanje cestnih prehodov. Pri voglu Urbančeve hiše na Sv. Petra cesti so začeli ravnokar tlakovati prehod proti franciškanski cerkvi in Mayerjevi hiši s porfirnimi kockami.

lj Pota zimskega sankališča v tivoljskem gozdu, ki so bila svoj čas močno razdrta in predeljena, se denejo v kratkem v prejšnji stan, da bodo za občinstvo zopet porabna, kar zdaj — niso!

lj Mestno drsališče pod Tivolijem je neslo letošnjo zimsko sezono občini nad 800 K čistega dobička. Obisk je bil o zimskem času prav povoljen.

lj Poslopje »Dijaški dom«, za koje so načrti že izdelani, se bode zgradilo na parcelah med Kuhnovo in Domobranski cesti (ob novi projektirani cesti). Poslopje bo enonadstropno.

lj Brzojavka ljubljanskih nemških učiteljev tržaškim. Tržaški »Balkan« poroča, da se je na shodu tržaških nemških učiteljev, ki je bil pred nekoliko dnevi v prostorih društva »Eintracht« v Trstu, prečital samo en brzojavni pozdrav. Poslali so ga sobojevnikom ob Adriji ljubljanski nemški tovariši. Brzojavka se glasi v prevodu: »Nezlomljivim tovarišem pošiljajo krepak pozdrav...«

lj Gospodje člani »Bolniškega in podpornega društva pomožnih uradnikov« se s tem opozarjajo z nova na občni zbor, ki se vrši v ponedeljek, dne 6. t. m., ob osmih zvečer v restavracijskih prostorih »Narodnega doma«.

lj Roditeljski večeri o vzgoji otrok pričeli so se pretekli torek, dne 31. marca,

v dvorani šole Lichtenthurnovega zavoda na Poljanski cesti. Predaval je č. g. Nastran. Udeležilo se je okrog sto staršev, ki so z zanimanjem zasledovali izvajanja gospoda govornika. Da je prava vzgoja otrok zelo važno socialno vprašanje, uvideli so poslušavci ter izjavili, da so taki večeri potrebni. Po končanem uvodnem govoru je gospod predavatelj naznanil, da bo v bodočih večerih dajal pojasnila o raznih željah in vprašanjih, ki jih bodo udeleženci izjavili ali pa če iste pismeno vložijo. Prihodnji večer, ki se še naznani, bo privabil, kakor se čuje, lepo število staršev.

lj Občni zbor pomožniškega zbora gostilničarske zadruge v Ljubljani se vrši v sredo, dne 8. aprila ob 3. uri popoldan v hotelu »Iirija«.

lj Občni zbor mojsterske bolniške blagajne gostilničarske zadruge se vrši v četrtek, dne 9. aprila 1908 ob pol 3. uri popoldne v dvorani Mestnega doma v Ljubljani.

lj V Ribjih ulicah se tekom letošnjega poletja odstrani ondotna zidana baraka g. M. Černetove, ki se preseli potem z mesnico v svojo lastno hišo na Francovem nabrežju.

* Proti Wahrmundovi brošuri (»Katholische Weltanschauung und freie Wissenschaft«) je izdal vseučiliški profesor v Inomstu Fonck protibrošuro: »Katholische Weltanschauung und freie Wissenschaft. Das wissenschaftliche Arbeiten Prof. Wahrmunds kritisch beleuchtet.« (Cena 60 vin.) Ker se Wahrmundova brošura tudi v Ljubljani z veliko reklamo ponekod prodaja, opozarjamo vsakogar, ki hoče izvedeti resnico, na Fonckovo protibrošuro. Fonck je sloviti modroslovec, ki v svoji brošuri nepobitno dokazuje, kako je Wahrmund vse svoje trditve brez vsake kritike prepisal iz Haackla, Hoensbroecha in drugih podobnih zakonitih pisarjev. Fonckova brošura se dobi v »Katoliški bukvarni« v Ljubljani.

Razne stvari.

Devet let imel zaprto ženo.

Palermška policija je zasledila grozen zločin. Neki gospod (!) boljših slojev ima namreč svojo ženo že devet let zaprto v neki temni čumnati. Ko je vdrila policija v ječo nesrečnice, se ji je nutil grozen prizor. V lastnem blatu je čepela vsa zamazana ubožica brez obleke na tleh. Že davno se ji je zbledlo.

Dijaška stavka na newyorškem vseučilišču.

Neki novi dijak se je pripeljal na newyorško vseučilišče v avtomobilu, gizdalinsko oblečen in v spremstvu slug. Obnašal se je precej ošabno. Dijake je to jezilo in vrgli so gizdalina v mlako. Gizdalina se je pritožila pri rektorju. Dne 2. t. m. je prišel gizdalina na vseučilišče z očetom. Stražili so ga oboroženi detektivji, ki so grozili, da ustrele vsakega dijaka, ki se dotakne novinca. Rektor je uvedel preiskavo in prepovedal obiskavati predavanja onim dijakom, ki so povzročili, da so vrgli gizdalina v mlako. Vsi dijaki, 500, so nato pevajoč zapustili vseučilišče in stavkajo. Edini slušatelj newyorškega vseučilišča je zdaj novinec in njegovo oboroženo spremstvo.

Sledil ženi v smrt.

Dunajski sluga Schaffer, kateremu je umrla žena 2. t. m., je 3. t. m. jako hitro kosil, ker je imel več potov glede na ženin pogreb. Ker je pa prehitro požiral, mu je ostal velik kos mesa v grlu in Schaffer se je zadušil. Zdravniki mu niso mogli več pomagati.

Časnikarski bojkot v Budimpešti.

Budimpeštansko časopisje bojkotira zakonska Szechenyi-Vanderbilt in ne piše vrste o interesantni dvojici. Časnikarji so nevoljni, ker jih grof ni sprejel in se jih je precej osorno iznebil. Prostore zakonskih Szechenyi-Vanderbilt straži šest detektivov.

Nečloveški čin matere.

Krojačica Heiter iz Biberacha je v wimpfenski okolici na cesti s kladvom razbila črepinji svojima dvema otrokoma in vrgla mrtvi trupli v cestni jarek.

Telefonska in brzojavna poročila.

CELJSKA GIMNAZIJA.

Dunaj, 4. aprila. Poslanec Korošec je hotel staviti že javljeno resolucijo o zadnji celjske gimnazije. Vlada je napela vse sile, da resolucija v proračunskem odseku ne dobi večine in ker so tudi Poljaki izjavili, da bodo glasovali proti, so Slovenci opustili nameravano resolucijo, da tako ne škodijo stvari, katero zastopajo in da bi se vlada ne mogla kedaj sklicevati na kak našim zahtevam nasprotni sklep.

Obenem pa je vlada pritiskala na Nemce, da so opustili resolucijo, v kateri so hoteli zahtevati, da se naj celjska gimnazija premesti iz Celja. Tako je za sedaj celjska afera končana.

SLOVENSKI KMET O VOJAŠTVU.

Dunaj, 4. aprila. Danes državna zbornica nadaljuje debato o nujnem predlogu glede zvišanja števila vojaških novincev. Prvi je danes govoril poslanec Demšar, ki je s svojim govorom vzbudil mnogo pozornosti in je imel mnogo poslušalcev, ki so mu živahno pritjevali.

Dunaj, 4. aprila. Danes je ob veliki pozornosti v zbornici prvi govoril poslanec Demšar o vojaštvu. Opisoval je slabe strani, ki jih čuti kmet in zahteval, naj se odpravijo. Nasprotje proti vojaštvu raste; vključ temu se pa množe bremena. Grdo postopanje z vojaki, neznanje slovenskega jezika mora preminuti. Partedenski dopusti za kmete nič ne pomagajo; treba je najmanj 3 mesece na leto dati kmečkim fantom dopusta; s tem bi se dobil denar za zboljšanje in pomagalo bi se. Vojaška služba ne sme odtujevati od kmečkega dela. Treba je tudi pri nas uvesti kmečjska gospodarska predavanja po vojašnicah. Dveletna vojaška služba bo imela svoj pomen le, če bo res znatno olajšala vojaško breme. Premišljeni govor je napravil zelo dober vtis; zlasti kmečki poslanci, ki poznajo Demšarja že iz prvega govora glede na odprtje mej, so živahno pritjevali svojemu tovarišu.

ZA PREJEMALKE LJUBLJANSKE TOBAČNE TOVARNE.

Dunaj, 4. aprila. Nekaj prejemalek ima že dnevno plačo; tako pridejo deloma do manj, nego druge delavke; odgovornost imajo večjo; nekaj jih je že do 30 let v tovarni; zato so vložili po obeh društvih peticijo na državni zbor, naj se uvrste vse v tedensko plačo. Peticijo je vložil dr. Krek.

CIVILNE IN VOJAŠKE GODBE.

Dunaj, 4. aprila. Domobranski minister je v današnji seji naznanil, da so vojaška poveljstva dobila nalog gledati na to, da ne bo med vojaškimi in civilnimi godbami nobenega tekmovanja.

GROF TOLSTOJ IN BIELOHLAWEK.

Dunaj, 4. aprila. Tekom današnje seje sta poslanca dr. Hlibowicki in Hrasky zahtevala od predsednika, da tekem seje javno obžaluje, da je poslanec Bielohlauk večeraj grofa Tolstoja imenoval velikega starega tepca. Predsednik je rekel, da bo vprašal predsednike strank. Morda bo koncem seje podana izjava za zadoščenje grofu Tolstoju.

SUPILO NA DUNAJU.

Dunaj, 4. aprila. Supilo se je danes pripeljal na Dunaj in je obiskal poslance »Jugoslovanske zveze«. Bajje je dobljena oblika, na katere podlagi bodo možni dogovori med Hrvati in Mažari.

ZA KATOLIŠKO PREPRIČANJE.

Budimpešta, 4. aprila. Danes je bilo v zbornici vloženih več interpelacij v zadevi ministerialnega svetnika Barkoczy, ki ni hotel podpisati nekega spisa o neki civilni poroki. Ljudska stranka je izjavila, da bi vsaka neugodna rešitev te afere pomenjala napoved boja katoličanom. Danes se je v tej zadevi posvetoval ministrski svet.

DVA ANARHISTA ARETIRANA.

Debrecin, 4. aprila. Tu so aretirali dva anarhista, ki se pišeta Luigi Mesofanti in Bruno Tagione. Izdajala sta se za klesarja. Pri aretirancih so našli samokres in bodala.

FRANCOSKI ŠKOFJE.

Pariz, 4. aprila. »Figaro« pravi, da je papež zadevo o imenovanju francoskih škofov uredil tako, da bo vsak škof brez ozira na to, ali je kako škofovsko mesto prazno ali ne, moral predložiti imena treh duhovnikov, ki bi bili sposobni zasedati kako škofovsko mesto. Komisija osmih kardinalov bo izvršila potrebne poizvedbe o teh duhovnikih, nakar bo papež škofa imenoval, ne da bi zaslišal še mnenje francoskega episkopata. Sveti oče pa eventualno lahko imenuje za škofa tudi koga, ki ni v dotični listi.

50.000 DELAVCEV BREZ DELA.

Pariz, 4. aprila. Sindikat zidarjev in kamnosekov je izključil od dela vse svoje delavce. 50.000 delavcev je brez dela.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR ZA KOŠUTOV SPOMENIK.

Budimpešta, 4. aprila. Ogrski državni zbor je daroval 10.000 kron za Košutov spomenik.

KRITIČEN POLOŽAJ V RIMU.

Rim, 4. aprila. Rim je bil danes podobno obleganemu mestu. Po vseh cestah

stojte vojaki z nasajenimi bajoneti. Poštne vozove spremljajo vojaki s potegnjenimi sabljami. Vse trgovine so zaprte. Na tisoče ljudstva je na trgih. Oblast je prepovedala polagati vence na mesto, kjer so se včeraj sprijeli delavci s policijo. Župan je izdal oklic, v katerem obžaluje včerajšnje dogodke, a opominja prebivalstvo, naj bo mirno. Generalna stavka izbruhne danes zvečer.

Zabavne vožnje avstrijskega Lloyda vide oglas.

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglas o Thymomel scillae, t. j. preparat, katerega večkrat zdravniki priporočajo

Temeljni kamen življenja
moremo imenovati rdeča krvna telesa, vsled katerih ima človeška kri lepo rdečo barvo in brez katerih bi bilo človeško okostje in ves živčni sistem nemogoč. Če primanjkuje krvi rdečih krvnih teles, je celo telesno razpoloženje slabo, okostje peša, miškulatura slabi in cel živčni sistem onemore.

Rachitis in škrofuloznost imata pogosto izvor že v otroški dobi vsled malokrvnosti. Nevrastenija in histerija koreninijo v malokrvnosti. Brezšteviine težkoče, ki vodijo pacienta od enega zdravnika do drugega, so istotako posledica malokrvnosti. Biokemija, koje smoter je raziskavati kemične pojave življenjskega procesa, je spoznala kot glavni sestavini krvi železo in mangan.

Naravno je potemtakem kot najboljšo sredstvo proti malokrvnosti preparat, ki vsebuje obe prvini, in to je »Ferromanganin«.

Steklenica tega čudotvornega zdravila stane samo 3 K 50 vin. Pri nakupu naj se pazi na ime »Ferromanganin« in v se druge preparate zavrne kot nepravilne.

»Ferromanganin« se dobi v vsaki lekarni, gotovo pa v sledečih: »Pri angelju«, Ljubljana, Dunajska cesta; »Pri zlatem jellenu«, Marijin trg in »Pri Mariji Pomagaj«, Resljeva cesta.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 806.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Dat.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
8.	9. zveč.	756.9	6.0	sl. svzh.	jasno	
4	7. zjutr.	35.8	3.0	sr. svzh.	.	0.0
	9. pop.	34.1	13.2	sr. szah.	.	
Srednja večerajšnja temp. 6.3°, norm 7.3°						

Srednja včerajšnja temp. + 3°, norm 7.3°

828 1-1

Marija Novak rojena Prosen naznanja v svojem in v imenu svojih mladoletnih otrok **Mici** in **Fricka** tužno vest, vsem sorodnikom in prijateljem, da je njih ljubi, srčno dobri soprog, oziroma oče, blagorodni gospod

Fric Novak
hotelir in kavarnar

danes v soboto dne 3. aprila 1. 1908 v dobi 40. leta po dolgi in mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umiranje, Bogu vdan svojo blago dušo izdihnil.

Zemeljski ostanki nepozabnega pokojnika se v ponedeljek ob 4. uri iz deželne bolnišnice mrtvašnice na pokopališče k sv. Križu prepelejo in v lastno rakev k zadnjemu počitku položijo.

Ljubljana, dne 3. aprila 1908.

Velikanska zaloga spomladanskih in letnih oblek za gospode in dečke iz najmodernejšega blaga

: Velika konfekcijska trgovina :

674 5
.. A. LUKIĆ ..

Ljubljana - Pred škofijo 19 - Ljubljana.
Cene brez konkurence. Samo sveže blago.

Ogromna izbira spomladanske in letne konfekcije za dame in dečke.
Solidna postrežba.

Zahvala.

Ob groznem usodnem udarcu, ki mi je tekem 21 ur ugrabil plemetega, čez vse ljubljenega soproga g.

Henrika Ulricha

in njegovo predobro mater, mi je došlo toliko izrazov sočutja in sožalja, da mi je nemogoče izreči svojo zahvalo vsakemu posamezniku. Vsled tega se tem potom najtopleje zahvalujem vsem, ki so mojemu tako dobremu soprogu lajšali na katerikoli način zadnje življenjske ure, vsem, so ga spremlili na njegovem zadnjem potu v novo domovanje, osobito slavnemu ravnateljstvu in gospodom uradnikom c. kr. tobačne tovarne, v. g. poslovodjem, paznikom in ostalemu osebju ter gasilcem te tovarne, vsem, ki so te dni z menoj čutili, trpeli. Prav vsem res iz vsega srca: Bog povrni!

Moja najsrčnejša zahvala posebno še g. vladnemu s. etniku dr. Slajmerju, njega asistentu g. dr. Friedrichu, sekundarju g. dr. Indri in tovarniškemu zdravniku g. dr. Zajcu kakor tudi gospodu Palčiču za njih trud, požrtvovalnost! Najiskrenejša zahvala častiti duhovščini, čestiti sestri prednici in ostalim č. c. sestrar, Leonima za ljubeznivo postrežbo! Hvala iskrena tudi sl. orožniškemu poveljstvu št. 12 in mojemu, ki so se ubogega usmili, mu postregli s posteljo ter ga tako rešili gotove smrti na trdem cestnem tlaku! Iskrena zahvala bodi vsem številnim darovalcem prekrasnih vencev ter sl. ni. Č. c. obci za udeležbo pogreba. Še enkrat v. m. hvala v. m. srca: Bog plačaj!

Sv. m. še zadušnice se bodo darovale v ponedeljek, 6. t. m. ob 8. uri v župni cerkvi Sv. Petra in v sredo, 8. t. m. ob 6. uri zjutraj v farni cerkvi v Trnovem.

Ljubljana, 4. aprila 1908.

Ana Ulrich-ova
roj. Kalmus.

Najboljša krma za pse je in ostane Fattingerjev kolač za pse

ki je med vsemi krmili najboljše sestavljen in najbolj redilen. 50 Kg K 23.—, 5 kg pošt. prosto K 3.20.

Fattingerjev Puppy Bisquit za mlade pse, 50 kg K 26.—, 5 kg pošt. prosto K 3.50 Prospekte pošilja zastopni tovarna za pat. kolače za pse in krmo za perutnino Wiener-Neustadt. — Nad 2.0 prvih cen. Fattingerjeva krmila se izdelujejo pod živinozdr. nadzorstvom. 467 25—

Ravnokar izišle skladbe:

- Rihar renatus** (Rihar preroben), 21 Gospodovih pesmi, med njimi 4 postne, 2 velikonočni, 1 za vnebohod, 1 presv. Trojico, 10 na čast sv. R. Telesu (obhajilne) za mešani zbor uredil **Fr. Kimovec**. — Cena part. 3 K, glasovom 40 vin.
- „Šopek narodnih pesmi“** za tri- ženski zbor. II. natis. Cena 40 h, 10 izvodov 3 K.
- V zalogi od istega skladatelja so še:
- „Venček gorenjskih“** za mešani zbor. Cena 40 h, 10 izvodov 3 K.
- „Šmarice“**. Marijine pesmi za mešani zbor. Cena 1 K (le malo izvodov še).
- „Missa i h. s. Caecilie“** za 1, 2, 3, ali 4glasni mešani zbor. Cena partituri K 1.50, glasovi 30 h.
- „Requiem“** za srednji glas z orglami. Cena 1 K (samo še par izvodov).
- „Aperges me in Vidi aquam“** po novi vatikanski izdaji harmonizirano. Cena 50 h, 5 izvodov 3 K, 10 izvodov 3 K.
- Prijubljena **„Bejarjeva slov. maša“** za 3glasni ženski zbor. Cena 60 h, 4 izvodov 2 K.
- „Tantum ergo in Genitori“** za zbor in orgle; cena 30 h, 5 izvodov 1 K.

Dobivajo se v **Katoliški bukvarni** in pri skladatelju. 816 3-1

Vajenec se takoj sprejme za jermenarsko obrt na Poljanski cesti št. 9. 441 2

Več lip

za letošnji jubilej se dobi v **Vižmarjih pri Janu.** 820

Kupijo se že rabljene 723 3—

stelaže

za specerijsko in manufakturno obrt. Ponudbe naj se pošiljajo na naslov: **Jos. Senica** irgovce, **Blagovica pri Lukovici.**

Jajca za valenje

od čistokrvnih rumenih **Orpington** kokoši. Najboljše zimske jajčarice. Duca jajc stane K 3.60, brez zavoja. Jamčim za 80% oploditve ter neoplojene jedenkrat nadomestim. 829 6—1

Henrik Franzl, Ljubljana Privoz 10.

Šupa v Medvodah

ob glavni cesti, kjer se odcepi kant. cesta v Škofjeloko, lesena, s slamo krita, v dobrem stanju, dolga 13, široka nad 8 metrov, se proda iz proste roke za 500 kron. Kupci naj se oglašajo pri **Lovro Kavčiču** v Medvodah 4. 819 3—1

809 10—1

S to znamko opremljeni

Maršnerjevi

šumeči limonadni bonboni
(malin, citon, jagod, črešnj, dišečih jagod) so najboljši.

Prva češka akc. družba tovarna za orient. sladkorne in čokoladne izdelke Kr. Vitegradi prej A. Maršner.

Glasovir

se po ceni prodaja v **Zeleni jami** št. 8. v Ljubljani. 818 1—1

Učenec

za pekovo obrt se takoj sprejme. **Jean Schrey, Ljubljana, Gradišče 5.** —822

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

— priporoča svoje izborna pivo. — Specialiteta: **„Salvator“** (črno pivo a la monakovsko).

Zaloga Spodnja Siška (telefon št. 187).

— Pešiljative na dom sprejema restavracija „Narodnega Doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.) —

Podružnice:
Praga s menjalnicami: Graben 25, Main stran, Mosti, alca 17, Nadov, Brno, Opatka lipa, Opatka Franca, Novoski Zemborg, Kolling, Kori Jilka, Pilsen, Zliten in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:
I. Wallzeile 16, II. Tabarstrasse 4, III. Odegarasse 77 (vagai Renowaga), III. L. wengasse 27, IV. Wiesner Hauptstrasse 13, V. Schönbrunnstrasse 28, VI. Gumpendorferstr. 22, VII. Mariahilferstrasse 73, VIII. Lerchenfelderstrasse 134, IX. Alservstrasse 32, X. Favoritstrasse 50, XVII. Währingerstrasse 62, XIX. Döblinger Hauptstr. 13, XXIV. Hauptstrasse 18

Menjalnična delniška družba 45 180 173

„MERCUR“
Dunaj, I. Wallzeile 10.
Kapital K 20.000.000 Banka zbirna K 8.500.000

nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, deviz, valut in denarja

Zamenjava in eskomptiranje
državnih zastavnih in obilicij, srečk in kuponov.

Majoneze
čeznike in solčnike
domačega izdelka
poroča po najnižji ceni in najboljši
kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in
preč. duhovščini
JOSIP VIDMAR
— v Ljubljani —
v škofijo šte. 19. — Stari trg šte. 4.
Prešernove ulice šte. 4. 140 10-11
Popravila točno in ceno. 11

Beste Glanz-Stärke
Glanzine
Fritz Schulz jun. AktGes.
u. LEIPZIG
Glanzine giebt die
schönste Plättwäsche.

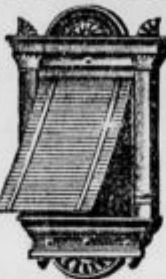
Singerjevi šivalni stroji
kupujejo naj se le v naših trgovinah, ki se
poznajo po tem znaku. 693 6

Ne dajte se zapeljati po reklamah, ki ima edini
namen, prodati že rabljene stroje ali take dru-
gih vrst, zlorabe ime **Singer**, kajti naših
šivalnih strojev ne oddajamo p. ekupovalcem,
marveč jih občinstvu naravno p. odajamo.
Singer Co., aka. družba za šiv. stroje
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 4.

**Izdelovatelja kirurških in-
strumentov** 204 8
Br. Klavka,
Ljubljana
atelje za ortoped. aparate in bandaže.
Priporočata svojo veliko zalogo obvezil
za zdravstvo in bolniško postrežbo, bi-
šejeve, irigatorjev, aparatov za inhala-
cije s paro in mrzlo, sterilizirane ob-
veze in pamuka, kakor tudi negavice za
krčne žile, kilne pasove, vsakovrstne
brizgalke, stvari in aparate za samo-
klistiranje, najboljše kvaliteta gumijevih
posteljnih podložk. Vse bandage se iz-
delujejo pod strogim nadzorstvom po
odredbah p. n. gg. zdravnikov. Zunanja
naročila se točno, hitro in diskretno
dopošiljajo. — Galvanični poniklovalni
zavod z metornim obratom. Popravila
se izvršujejo točno in ceno.

Trgovina
z mešaním blagom
- se takoj odda -
obstoječa že več časa in dobro
urejena. — Odda se radi se-
litve zvlášne trgovine. — Več
se izve v uprav. „Slovenca“.

HIŠA
v mestu, z gostilno, pekarijo, več stanovanji, 2 kleti,
2 prostorni skladišči ali delavnici, 2 veliki dvorišči,
torej pripravna za vsako trgovino ali obrt, se ugodno
proda. — Pisarna vprašanja naj se stavijo pod
šte. „244“ na upravo lista. 365 16

Z električnim obra-
tom urejena tvornica
G. Skrbic
143 Zagreb 43-7
Ilica šte. 40
priporoča
svoje slovite solidne in cene ža-
luzije, lesene, tkane in platnene
rolete, železne in lesene za-
tvornice za izložbe in proda-
jalne ter prosi, naj se tej solidni
tvornici izvoli nakloniti največje za-
upanje. Ceniki in proračuni zastoj.

Velikanska kvedlinburška
pesa
amerikanski zgodnji **grah**,
amerikanski **Willkomm-
oves**, jeruzalem. goli **ječ-
men**, rusko Riga-**laneno**
seme, stotne **buče**, vsake
vrste **deteljno**, **travno**
in **zelenjadno seme**,
zanesljivo kaljivo pri
PETER LASSNIK-U
v Ljubljani 633 9-5
nasproti frančiškanske cerkve.

Za otroške bolezni,
za katere je tako pogostem potrebno kisline ima-
jočih sredstev, posebno opozarjajo zdravniki na
MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina
ter je posebno pripravna zaradi svojega miliga
vpliva in jo toraj zapisujejo pri želodčni kislini
škrofeljnih, krvicah, otoku šlez itd. in
ravno tako pri kataru sapnika in oslovem
kašlju. (Dvornega svetnika Löschnerja onom-
grafija o Giesshübl Sauerbrunn.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospekti zastoj in franko.
V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
špecerijah prodajalnicah in trgovinah z jestvinami
in vinom.
Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u
Ljubljana. 114 52-14

Nova hiša na Bledu
z lepim vrtom ter dobro pitno vodo pred
hišo se **proda**.
Pojasnila daje **Anton Marolt**,
krojač, **Bled-Grad 141**. 793 10-3
Lepa zračna 661 4
stanovanja

vsake vrste, z 1, 2 ali več sobami
od 8 kron mesečno naprej, se takoj
ali za pozneje oddajo v novozgra-
jenih hišah na **Predovičevem**
selu poleg Ljubljane. — Več se
izve pri **E. Predoviču**, **Am-
brožev trg 7**, v Ljubljani.

Jos. Štupica
Jermenar in sedlar
v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 6.
Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših
konjskih oprav
kakor tudi krasno opremljene kočije, druge vozove
in najrazličnejšo vprežno opravo,
katere imam vedno v zalogi. kakor tudi vse druge v sedlarsko
obrt spadajoče 715 12-3
potrebščine
kakor tudi že obrabljene vozove in konjske oprave.

Andrej Zajec
cementarna
na Pešati, pošta Dol pri Ljubljani
Prečast. cerkvenim predstojništvom, zasebnikom in podjetnikom pri-
poročam kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, šole, zakristije, veže,
kuhinje in hod-
nike krasne — **mozaične plošče** in okus. vzorci.
Izdelujem tudi raznovrstne **stopnice**, **podboje**, **krasne križe**
poljubne velikosti **grobne spomenike in**
za na pokopališča **okvirje**, brušene in polirane kot marmor. — Slavnim cestnim
odborom in zasebnikom nudim
cementne cevi (6—40 cm svetlobe) za kanale in vo-
dovode (zlasti 6centimeterske, namesto
dragih železnih in malo trpežnih lesenih cevij). **milaje kamne**, **ko-
rita za živino** in drugo cementno blago. 692 3
Ceniki in vzorci na zahtevo.

V Angleškem skladišču oblek
se radi pomanjkanja prostora in vsakdanjega dohoda svežega blaga pro-
daja **najmodernejša in najfinejša konfekcija za dame**,
gospode, deklice, dečke in otroke že sedaj za **lastno ceno**.
O. BERNATOVIČ, Ljubljana, Mestni trg 5.

Revma Nevralgije, kožne bolezni in rane, chron. Morbus Brightii **Protin!** ohromelosti in pri različnih : : : ženskih boleznih : : : **Ischias**
Izborni zdravilstveni vspehi
Krapina-Toplice termalno zdravilišče vspešno zdravi. s thermal. pitno vodo Hrvatsko (hrvatska ščica).
Priznana od avtoritet. **izborna, zdravilna in izredno učinkujoča termalno zdravilna kopališča 38 do 44° C**, z največjim termalno-kopalnim bazenom v Evropi. 765 20-2
Vodni pritok in odtok 3800 lit. v minuti. Posebne marmor. kadne kopeli in tuši Sudariji (potilnice) edine te vrste. Otvorjeno od 1. aprila do konca novembra. Znižane cene do 1. junija in od 1. sept. Kopal. zdravnik dr. Ed. Mal. Klin. masaža, zdravilna gimnastika, elektriciteta. Prospekti in pojasnila daje **kopalisko ravnatelj Krapina-Toplice na Hrvatskem**.
Zdravilišče s stanovanji, najpopolnejši **higijenski kom-
fort**. Izborni restavrac. in ka-
varna. Cene zmerno; čitalnice
in konverz. dvorane. Dvigalo,
pokrito sprehajališče. Krasni
parki. Lepa žup. cerkev. Stalna
zdraviliška godba. Igrališča, raz-
vedrila itd. **Avtomobili**.
Od postaje „Rogaška“ lokalne
želez. Grobelno-Rogatec, od-
cepek (Dunaj-Trst) 2 uri Po-
staja Zabok-Krapina-Toplice
(Čakatura-Zagreb) 1 uro. Na
obeh postajah poštni in zasebni
vozovi Zasebni avtomobili. Na-
roč la pri kopal. ravnateljstvu na
postaji Zabok-Krapina-Toplice,
Rogatec in Poljčane.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko Je s parniki
„**Severonemškega Lloyd**“ iz
Bremena
New-York
s cesarskimi brzoparniki
Kaiser Wilhelm II.
Kronprinz Wilhelm,
Kaiser Wilhelm d.
Grosse.
Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni.
Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori nave-
denega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
leznic dobite v **Ljubljani edino-le** pri 2 88 14
Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.
nasproti občeznane gostilne „**Pri starem Tišlerju**“.
Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se ti-
kajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštna rečna in solidna.
Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ari-
ona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno
izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.
Tu se dobivajo pa tudi listki preko **Baltimore** in na vse ostale dele sveta, kakor:
Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapur, v Avstralijo itd. itd.

Szantnerjevi črevlji edini v kakovosti, lepi obliki in fini izvršitvi!

Največja zaloga zimskih črevljev za gospode, gospe in otroke.
Dokolenic (kamašen) za lovce in gozdarje: v izvrstnih oblikah po zmernih cenah.
Črevljev za dom Moški čevlji od K 8.— naprej. Ženski čevlji, nizki, od K 4.80 naprej. Ženski črevlji, visoki, od K 8.50 naprej.
Trgovci dobijo primeren popust.

Prva in največja zaloga črevljev na Kranjskem
= F. SZANTNER =
 Ljubljana, Šelenburgove ulice 4, Ljubljana
 Ceniki zastoj in poštnine prosto. Zunanja naročila proti povzetju.

IVAN PENGOV

podobar, izdelovatelj oltarjev itd.
 naznanja prečistiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom, da je pre-
 vzol znano 2795 52—10

podobarsko delavnico

umrlega g. And. Rovšeka,
 Kolodvorske ulice šte. 20.

Priporočam se in zagotavljam, da bodem vestno izvrševal svoj poklic in prosim za zaupanje. Tekom 10letnega praktičnega dela pri rajnem g. Rovšeku pridobil sem si toliko spretnosti, da se bode v prihodnje ravno tako solidno in kolikor mogoče po nizki ceni izdelovalo, kakor se je dosedaj.

Kašelj!

2360 Kdor 24—15
 ljubi svoje zdravje, ga odstrani 5345 not-
 potr spričev, dokazuje o izbornem učinku

Kaiserjevih karamel za prsa

Zdravniško preizkušene in priporočene proti kašlju, hripavosti, kataru, slezi kataru v grlu, oslovskemu in dušljivemu kašlju.
 Zavoj 20 in 40 vin., kataljica 80 vin. dobivajo se v Ljubljani: Lekarna pri „Orlu“ pri želez. mostu, de-
 telna lekarna pri „Mariji Pomagaj“, E. Leustek, Ubald
 pl. Trnkozy, Jos. Mayer, pri „Kroni“, A. Bohinc, vogal
 Rimske in Blewsove ceste, Ivan Gjirčič v Metliki,
 Karol Andrijač v Novemestu, Karol Savnik v Kranju
 in Josip Močnik, lekarna pri „Sv. Trojici“ v Kamniku

IVAN DOGAN, milarski mojster,
 v Ljubljani, Medjatorova hiša šte. 19.
 Najcenejša zaloga!
 pripravlja svojo bogato zalogo hišne opreme.
 Spalne ter jedilne sobe za salone. Dvane vsake vrste.
 Modroce, žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje
 vozčke itd.
 Naročila se točno izvršujejo.
 Cenik s podobami zastoj in franko.

Najbogatejšo zalogo in najrazno- 2005 52—2 vrstnejšo izbiro

klavirjev in harmonijev ima Alojzij Kracmer

izdelovalec klavirjev in sodno za-
 priseženi zvedenec

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 4.

Vedno so v za-
 logi prebrani pa
 brezhibni klavirji.
 Prevzamem ubra-
 nje in popraviljanje
 vseh sistemov.
 Glavno zastop-
 stvo dvornih firm
 L. Bösendorfer na
 Dunaju, Gebrüder Stigl na Dunaju, Avgust Förster
 v Lbbavu, Th. Mannborg v Lipskem. Za vsak pri-
 menj kupljen klavir docela jamčim. — Najnižja
 izposojalninna. — Delna plačila.

Preobleke. Popravila.
L. Mikusch
 tovarna dežnikov,
 Ljubljana, Mestni trg 15.

C. kr. oblastveno potrjeno 18 27

učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Starl trg št. 28.

● Dobi se tudi kraj po životni meri. ●

Ivan Terzan

pleskarstvo

Ljubljana, Vegove ulice št. 8

se priporoča slavnemu p. n. ob-
 činstvu v izvršitev vseh v ple-
 skarsko obrt spadajočih
 del, kakor tudi slikarskih,
 napisnih in dekoracij-
 skih del.
 Posebno se še priporoča za
 cenjena naročila za stavbeno
 in pohištveno pleskar-
 stvo. 2467 52—14

3 letno pis. jamstvo! Brez konkurence v kakovosti!

5 kron!

Razpošilja po povzetju 272 20—10

prva tovarna ur **Hanns Konrad**

c in kr dvorni založnik

v Mostu (Brux) šte. 1157 (Česko).

Bogato ilustr. ceniki s nad 3000 slikami se na-
 htevo pošljejo gratis in franko.

Rane
 vsake vrste se vsako nesrčno pravo varovati pred
 vsko okužbo,
 kar se po tej lahko vasa tudi najmanjša rana razvije v
 zelo hudo, težko ozdravljiva rano. Do 40 let se je la-
 kazalo mešano vlačno masilo, tako imenovano praško
 domače masilo kot zanesljivo sredstvo za obvezo.
 To zdrži rane čiste, obvaruje iste, olajšuje vnetje
 in bolečino, hladi in pospešuje zaceljenje.
 — Razpošilja se vsak dan. —
 1 posica 70 vin., pol posice
 50 vinarjev. Proti predplačilu
 K 9.10 se pošlje 4 posice,
 ali K 7.— 10 posic poštne
 prosto na vsako postajo avstro-
 ogrske monarhije.
 Val dell embalaže imajo
 zakonito deponovano
 varstveno znamko.
 Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
 lekarna „pri črnem orlu“
 Praga, Malá strana; ogel Nerudove ul. 203.
 Zaloga v lekarnah Avstro-Ugrske, v Ljub-
 ljani se dobi pri gg. lekarnju: G. Piccoli, U.
 pl. Trnkoczy, H. Mandetachčikov, J. Hayz.

Cene češke posteljne perje
 5 kg nov lemu K 9.50, belste K 12.—
 polbele skubljene K 18.—, bela K 24.—
 sočnobele, kot puh mehko skublj. K 30.—
 K 36.—, K 42.—. Pošilja franko po po-
 vzetju. Zamena dovoljena proti povratni
 poštnine. Benedikt Sacherl, Lobs 11. 18
 ul. Pilsna, Češka.

Perna žaga Deghenghi v Ljubljani
 kupuje proti gotovini

hrastove dila

1 laško colo debele in od 5 col
 naprej široke, ter plačuje iste po
 14 vinarjev 1 laško colo, po-
 stavljene franko Ljubljana državni
 kolodvor Šiška. 2157

Kupuje tudi hrastove
 hlode in frize.

Podpisane ima v zalogi naravno vrstne, izpeženo, krasno
 blago za bandera, baldahine, raznobarvne
 plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
 lume, albe, koretelje, prte ito
 spleh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevezena
 tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
 vim. — Izdeluje ročno in poštano po najnižji ceni
 bandera in vse druge obleke.
 Predsile gospode prosim, da se blagovolijo pri naročilih
 zadržati na domačo tvrdko ter ne avarčuje tajih tvrdk, dru-
 štev in potujočih agentov.
 Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižje
 cene, zastrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjšo naročilo.
 Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 2922 7
Ana Hofbauer,
 imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in poseda
 v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

Najkrajša in najcenejša vožnja Ameriko
 z modernimi, velikimi brzoparniki iz
 Ljubljane čez Antwerpen v New York
 je proga
 rdeče zvezde „Red Star Line“.
 Na naših parnikih: „Finland“, „Kronland“,
 „Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri
 vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo
 med Antwerpenom in New Yorkom, so snažnost,
 izborna hrana, vijudna postrežba in spalnice, po
 novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb,
 za vsakega potnika eminentnega pomona, in
 traja vožnja 7 dni.
 Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.
 Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na
 mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je
 izdatno cenejša kakor na New York.
 Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik
FRANC DOLENC
 v Ljubljani,
 Kolodvorske ulice odslej šte. 26, od juž-
 nega kolodvora na levo pred znano gostilno pri
 „Starem tišlerju“. 320 46—14

Ustanovljeno l. 1842.
Slikarja napisov
 Stavb. in pohištvena pleskarja.
 Velika zbirka dr. Schönfeldovih
 barv v tubah za akadem. slikarje.
 Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka
Brata Eberl, Ljubljana
 Prodajalna in komptolr: Telefon 154. Delavnica:
 Miklošičeva cesta št. 6 Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno l. 1842.
 Zaloga čopičev za pleskarje, sli-
 karje in zidarje, štedilnega mazila
 za hrastove pode, karbolineja itd.
 Priporočava se tudi sl. občinstvu za vsa
 v najino stroko spadajoče delo v mestu
 in na deželi kot priznana rečno in fino
 po najnižjih cenah.
 765 52—20

Izvolite pisati po
vzorci!

Modno blago

volneno in perlna, za dame in gospode,
platno, damast, prti, brisače, blago za srajce,
celo platno ali bombaževina, stalno barvni
cefir prekrasnih modnih vzorcev za
srajce, obleke itd., itd. lezajam-
čene kakovosti priporoča izvozna trgovina
lanenega in modnega blaga

V. J. Havliček in brat
v Podčrbradih, Češko.

Mnogo priznalic. Naročila v ceni nad 15 K
pošiljamo poštne prosto. Zavoj 40 m peril-
nih ostankov proti vposlatvi 18 K. 528 20-3

Putniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na **Simona Hmelčka**
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20
Vsakovrstna Pijavica dajo se brezplačno

Istotam sprejmejo se dobri in zanesljivi
zastopniki.

Rozlatařstvo in podobarstvo.

Slavnemu občinstvu, osobito pa vele-
častiti duhovščini in cerkvenim predstoj-
ništvom vladno nasnanjava, da sva pod
terdno 318 44-2

Šötl ml. & Lebar

ustanovila kiparsko (podobarsko) obrt
ter izdelovanje oltarjev v Ljubljani,
Turjaški trg št. 1.

Priporočava se torej za vsa ta stro-
kovna dela ter pošiljava razne načrte brez-
plačno na vpogled. — Izvrševala boveda
vsako izročeno delo vestno, umetniško,
rečno in po smernih cenah.

Priznalna pisma so na razpolago.
V salogi bodo vedno rasna razpela
in okvirji za cerkvene in druge podobe.

Z odličnim spoštovanjem

Šötl ml. & Lebar
pezlatařstvo in podobarstvo.

ANTON PRESKER

744 62-19
krojař v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14

Odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1903.

Odlikovan z zlato kolajno in križcem v
Londonu 1905.

se priporoča pred. duhovščini **duhovniške obleke**

in izdelovanje vsakovrstne

iz trpeznega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko **izgotovljene obleke**

posebno na havelke v največji izbiri po najnižjih

cenah.

Obvestitaj uniform avstrijskega društva šolskih uradnikov

Zaščitna znamka „Sidro“

Liniment. Capsici com.

Nadomestek za
Sidro-Pain-Expeller

je splošno priznana kot izvrstno bol blažujoča in
odvodno mazilo pri prehlajenju itd.; cene 80 v.,
K 1.40 in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povsem priljubljenega domačega
medicinskega sredstva, naj se jemljejo le originalne steklenice v steklenih
z nadzorno znamko „Sidro“ potem se je gotovo prejel
originalni izdelek.

Richterjeva lekarna
pri „zlatem levu“ v Pragi
Elisabethgasse št. 5 nova.
Bavsko razpoložljiva. 2765 (49-1)

Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov.

Klobuke,

cilindre in čepice

v najnovejših načinih in v velikih izberah

priporoča 112 52-28

Ivan Soklič.

Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

I. južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba Cella

Novo ulice št. 11. 1044 26-1

Lastniki: **Robert Diehl, Ant. Kolenc, Fr. Strupi.**

Stavbena in umetna kamnoseška obrt s strojnim obratom. Podobarski
atelije. Izvrševanje vseh stavbenih del kakor: stopnjic, podbojev, fasad, nastavkov
itd. iz različnih kamenov in cementa.
Špeciialna delavnica in podobarski atelije za umetna cer-
kvena dela kakor: altarjev, prižnic, obhajilnih miz, krstnih in kropilnih
kamnov itd.
Tlakovanje cerkva, dvoran, in hodnikov s šamotnim ali cementnim tlakom.

Izdelovanje

pohištenih plošč iz
različnih ter najbolj
idolnih marmornih
vrst v vseh oblikah

Mnogobrojna za-

loga grobnih

spomenikov

iz različnih
marmornih vrst
granitov in sljenitov
po raznovrstnih
nariskih in po
najnižjih cenah.

II. Naprava II

sidanih ali betoni-
ranih rodbinskih
rakov (grobišč)

Popravljanja

spomenikov ter
udelavanja napisov
v iste

Brušenje, poliranje
in struganje kamna
s stroji

Strokovno
dovršene risbe in
načrte kakor tudi
proračune na zahte-
vanje brezplačno

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim
predstojništvom kakor p. n. občinstvu za pre-
vzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni orna-
mentiki, stavbno ter portalno steklarstvo
kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v
najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izber steklenega in porce-
lanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, po-
dob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1791 52-11

Marisi in preračuni na zahtevo zastoj.

Spricovale mnogih dovršenih del se na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša).

se priporoča pred. duhovščini in

izdelovanje

cerkvenih

para-

mentov.

289 26-48

Izdeluje cele ornate
kazule v vseh liturgičnih
barvah, pluvijale, obha-
jilne burke, stole in vse
za službo božjo potrebne
stvari, priprave in najfinije,
kakor se glasi naročilo, v
svilnatem in slatem veze
nju. — Izdeluje tudi
bandera in baldahine
ter izvršuje vsakovrstne
cerkvene perile in
pristnega platna. Vporablja
samo dobro blago, cene pa
mogočestni nizke, zagotavlja
trpežno, vestno delo in hitro
postrežbo. Prenovljenje star-
ih paramentov tudi zado-
voljno prevzame.

Ustanovljena leta 1882.

Telefon šte. 185

Poslone hranilnice račun šte. 828.405.

Ustanovljena leta 1882.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem zadrugnem domu v Ljubljani na Dunjski cesti šte. 18

je imela koncem leta 1906 denarnega prometa . . . K 50.486.935.14

upravnega premuženja . . . K 11.325.728.62

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2%

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega pla-
čuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom
in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1906 . . . K 11.060.929.20.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4% z 1 1/2% na amortizacijo ali pa po
5 1/4% brez amortizacije; na menice po 6%.

Posojil. sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URAONE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven
nedelj in praznikov.

201

Predstave se vršijo
v delavnikih od 5.
do 9. ure popoldne,
ob nedeljah in praz-
nikih od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3.
do 9. ure popoldne.

Kinematograf EDISON

11 Dunajska cesta nasproti kavarne „Europa“.

Danes v soboto nov spored.

166

Vsak četrtek in
soboto od 3. do
6. ure popoldne
predstava za
dijake po zni-
žani ceni.

Sodi.

Več vrst sodov ima napredaj A. REPIČ,
sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2-83

**Krasne
BLUZE**

največja izbira v svili in v drugem modernem
blagu tudi po meri.

Vsakovrstna
**KRILA, PERILO in OTROČJE
OBLEKCE**

po najnižih cenah.
M. KRISTOVIČ poroč. BUČAR
Ljubljana, Stari trg št. 28.

KAŠLUJOČIM
otrokom in odraslim osebam

pripišujejo zdravniki zelo uspešno

THYMOMEL SCILLAE

kot sredstvo, ki odtrgava sluz, jo odvaža, ki
blaži in potolažuje krčeviti kašelj in ki od-
stranjuje dihalne težkoče. Stotine zdravnikov
so se že imenitno izrekli o hitrem učinko-
vanju tega sredstva. Thymomel scillae, pri
oslovskem kašlju in pri drugih vrstah kašlja.

Vprašajte, prosimo zdravnika!

1 steklenica 2-20 K. Po pošti franko proti
pošiljavi 2-90 K; 3 steklenice pri pošiljavi
7 K. 10 steklenic pri pošiljavi 20 K.

✓ izdelovanje in glavna zaloga

lekarna B. FRAGNER-Ja

2430 c. kr. dvorn. zalagatelja 24-1

Praga III., št. 203

Dobiva se skoraj v vseh lekarnah.

Pozor na ime sredstva,

izdelovalca in na var-

stveno znamko.

Za dame! elegantne klobuke

ter vsakovrstne modele priporoča

2237

A. Vivod - Mozetič Ljubljana
Stari trg 21.

Modni salon trgovsko modnega blaga itd. Popra-
vila klobukov ceno in fino. Zunanja naročila točno.

Filijalka v Kranju na Glavnem trgu.

Grčar & Mejač

Zaloga zgotovljenih oblek za gospode in dečke.
Konfekcija za dame in deklice.

804 6-1

Ljubljana
Prešernove ulice št. 9.

Starbene, umetne in konstruk-
cijske ključavničarstve.

Mehanične vidre in sesalke

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasl.

LJUBLJANA, Slovenske ulice 4.

priporoča se glavnemu občinstvu in prečastim duhovšini v izdelovanje vseh v te stroke spa-
dajočih predmetov: žične mreže na streh, obhajilne mreže, ograje na miredvorn
obhajilne mreže, vožnja vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, stroje-
vođe, železna okna, železne stole itd.

Specijaliteta: valjčasti satorji in solnčne plakte po najnovjšem sistemu s samodejnimi
operami brez vijakov.

1609 62-59

Elegantni

površniki in obleke po
u poljubnih cenah in najboljši izvršitvi.

Usled vedno naraščajočih naročil sem oddelek
za izdelovanje oblek po meri zdatno povečal. Tudi
sem nabavil večjo zalogo inozemskega in pristno
angleškega blaga.

A. Hunc

zaloga in izdelovanje oblek. Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

Velika zaloga oblek
za gospode in dečke

A. KUNC

Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

Strokovnjaška postrežba po stalnih, na vsakem predmetu
označenih cenah:

Moderne obleke	za gospode	od K 20,-	naprej
Površniki		30,-	
Pelerine		16,-	
Hlače		6,-	
Turistne obleke		34,-	
Modni telovniki		6,-	
Salonske obleke		64,-	lastni izdel.
Smoking-obleke		56,-	
Šolske obleke za dečke		6,-	naprej
Elegantni kostumi za dečke		7 50	
Površniki (Bootsjacken)		12,-	
Pelerine		6,-	
Hlače		3 20	
Štajerski kostumi		9,-	
Hlače iz imit. jerhovine za dečke		3 50	
Mornarski kostumi za dečke (z dolgimi hlačami)		18,-	

Sprejemajo se vsa popravila oblek iz lastne zaloge.

Na deželo se pošiljajo obleke na izber.

Matica v Pragi.
Podružnica v Brnu.
1431 100-6

OSREDNJA BANKA

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4 1/2 %.
Kupovanje in prodaja vredn. papirjev.
Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na
4 1/2 % in 1/2 %, upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4 % ban-
kovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

ČESKIH HRANILNIC

(Ustřední banka českých spořitelén)

Podružnica: DUNAJ,
I., Wipplingerstr. 22.

Del. kap. 7.000.000,-
Telegrami: „Sporobanka“.
Deponiranje kavcij in
vadij raznih vrst.
Eskont menjic samo
denarnih zavodov.
Bankovne informacije
in svete brezplačno.

Teléfono 12017.

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

Kongresni trg 19 ————— registrovana zadruga z omejenim poroštvom ————— Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak
delavnik od 8. do 12. ure **po 4 3/4 0** to je. daje za 200 kron
9 kron 50 vin. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. ————— Najsigurnejša prilika za štedenje!

Kanonik A. Kalan l. r., predsednik.

Kanonik J. Sušnik l. r., podpredsednik.